

LE NUMERO 1 F.

30me SUIVI — ԹԻՒ 13-100

Օ Ր Ո Ւ Մ Ն
ՀԻՄՆԱԿԻ ԶԱՄԱՐԵ ՄԻՍԱԿԻԱՆ

Fondateur : SCEHAVERH MISSAKIAN

ԱՊՈՒՆՈՐՄԱՆՈՒԹԻՒՆ
Յրանա 200 ֆր. Կիցանայ 90 ֆր.
Տար. 170 ֆր. Զար. 200 ֆր. Զար. 1 ֆր.

50me ANNÉE — N° 13.100

LA MORT DU POETE ARMEN LUBIN

La plainte du Mendiant Éternel

N. D. L. R. — Nous reproduisons ci-dessous l'article paru dans les pages littéraires du « Monde » du vendredi 30 Août, sous la signature de Henri Thomas qui fut un grand ami du poète disparu.

Le poète Armen Lubin (Chahan Chahmour, de son vrai nom) est mort, le 20 Août, à Fréjus (Var). D'origine arménienne, il était âgé de soixante et onze ans.

Après de longues années dans les hôpitaux et les sanas de l'Assistance publique, Armen Lubin vient de disparaître. J'étais allé le voir en 1946 dans l'affreux sana pour indigents de Labenne-Océan. Immobile dans un étrange lit en forme de boîte rectangulaire, il me racontait les plus poignantes histoires, et les plus drôles aussi, que j'ai peut-être entendues, en un merveilleux français vivifié par une imagination qui venait d'une enfance passée à Stamboul auprès d'un oncle fabuleux, dont la grande idée avait été de publier un almanach Vermot en langue arménienne. Il fit ses études au lycée français de Stamboul. Ce fut ensuite, pour toute la famille, l'horreur des massacres de la population arménienne. Les proses de *Tout le Trafalgar* (Gallimard) doment une idée du pitoyable exode, et de la misère ensuite, du jeune apatride, retoucheur de photos, reclus dans les mansardes de la Mouffe, et déjà atteint de la tuberculose osseuse qui le laissera toute sa vie infirme.

Je ne dirai pas qu'il est venu à la poésie ; il me semble qu'il s'y est éveillée dès l'enfance, dans un monde qui projetterait ses feux et ses ombres jusqu'aux derniers poèmes. Le *Passager clandestin*, qui réunit les poèmes parisiens, témoigne d'une sorte de miracle ; la présence, dans l'existence misérable, d'un levain d'images qui soulève cette pâte maudite, et presque la rendrait bonne.

Grand liseur, toujours heureux d'admirer, plein d'amour pour les maîtres d'une culture qu'il a faite sienne intimement, il ne s'en élève pas moins une poésie qui retrouve, par-delà les formes classiques ou les automatismes surréalistes, quelque chose de villonien, la plainte ou la cantilène du mendiant éternel, celui des hospices, « dont la capote est taillée dans de vastes rouspétances », celui qui n'est plus qu'errance et dépossession :
Quand reviennent, porteurs de lances,
Les novembre pluvieux
Un chien savant, chien immense,
Fait des comptes mystérieux.
Il compte, il compte, il recommence,
Tous les chagrins s'appellent absence,
Tous les chagrins porteurs de lances.

Armen Lubin restera l'un des poètes les plus originaux et, par là même, déconcertants de ce milieu du siècle. Mais son destin est unique pour une autre raison encore : à côté de son œuvre en français, il laisse le grand roman de la diaspora arménienne jetée sur les routes de l'exil. C'est même à ce titre, et sous son seul

ՕՐՈՒՄՆ

ԴԵՊՔԵՐԸ

ԱՌԷՆԻ ԵՒ ԱՏԼԱՆՏԵՍՆ ՈՒԹՅՈՒՆ

Յունական կառավարությունը չէր մը աւելի կարծրացուցած է իր դիրքը Ատլանտի կարմիրկրկունքի նկատմամբ — մամր էր զիր մը յանձնած է անդամ բուրձր Պետությունը, ուր կը լեւած որ արաւմադրի է վերադառնալու իր արտադր իշխանությունը իր ցամաքային, օդային և ծովային սահմաններուն մէջ։ Յայտնի չէ թէ նման նախաձեռնություններ որ նախատար քաղաքական ընդդէմ ունի թէ ոչ ի նախաեստությունը պիտիւ թաղանթի մը թուրքոյն չնա, Աթինը կ'աղէր ապստամբութեան միջոցներ ձեռք առնել և այս ձեռքով սպառնալու Ուլանբատորի արդիւնք իր կարգին ճնշում թաղանթի թուրքոյն վրայ։

Կիւրդիսի մէջ ալ միջուկորոր լարուած է Ասորիական իր մահապարգէն կողմը։ Անապարտի կործանակը, Լիւարդիսի կիւրդիական ծախ կառավարութեան պաւ — բաղադր էր։ Գնդակ արդարած են իր կողմէն վրայ և վարդաբար սպաննուած է մինչ ինք թիւթուրէն կը վերադառնար միայն։
Կայ նաեւ կողմնակի պարագանք։ Յայն կիւրդիսի ֆէտալիզմի կարմիրկրկունքը — թիւթն է զոր չիման իր Զոր։ Կրկին — Բիխլադի իրկակիցը ստեղծած է ճշմարտամար Արմատարութիւն չնա, որ խոս — սովանած է թէ իր բուն առիւթը չէ այլ զայն բնորոշ է ի յիշատակ ապագայն — կանխերկն որոշը, 1821ին, ապստամբութիւն թուրքերուն դէմ։ Յայտնի է թէ զայն իր ճարտար իր ճանքի ինքնային ճան — դուրսերու թիւր և փնտռել ի թայլ չառու որ Տէրքիսի թրքական Պետությունը իր չիման կիւրդիսի մէջ։ Զեքը ունիք, կ'ըսէ Արմատարութիւն, և արտադր ժողովուրդը բացի ճանաչարարներէն մեզի չնա է, իր կողմէ պէշա է Յունաստանի կողմէ։ Ու երբ Բիխլադի իրկակիցը իր ճարտար թիւթ ինչու՞ առնել կ'ըսէ Արմատարութիւն իր կողմէն, Յայն իր պատասխանը — «Պարտի Արմատարութիւն է և երբ կ'ըսէք, որ մը, վերադառնալու ժողովուրդը թուրքերը մը ձեռքէն առնել»։

nom arménien (Chahan Chahmour), qu'il figure dans l'histoire des littératures de la Pléiade ! Je lui ai demandé plus d'une fois pourquoi il se refusait à traduire ou laisser traduire cette Retraite sans musique, « Mais personne, mon ami, personne en France n'y prendrait intérêt ! » Il y avait dans son refus d'ailleurs souffrant, une sorte de pudeur, qu'il m'a semblé comprendre plus tard...

A présent que Chahan Chahmour, Armen Lubin, n'est plus, quel éditeur s'honorera de republier son œuvre, devenue rare, et de joindre une traduction de son roman, maintes fois réédité dans la communauté arménienne mondiale ?

HENRI THOMAS

ԵՐԵՎԱՆ ↔ ՓՈՐՏԻՁ ՀԵՌԱՏԻՊ

ԵՐԵՎԱՆ (Արմենիա, Օգոստ. 23-27)

ԳԵՂԱՐՈՒՆԵՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐՈՒՄԵՐԸ

Էջմիածնի շրջանի Արշակունյի գիւղին մէջ բացուած է երաժշտական նոր դպրոց մը, ուր պիտի սորվին 55 մանուկներ, շատաւաստութիւն ունի գաղանկի, բարաքին և փողային դորժիքներու, ծախային և ալ բաժնիներ։ Այժմ Հայաստանի մէջ կան 75 երաժշտական դպրոցներ, որոնց 56-ը գիւղական շրջաններու մէջ։ Ամէն տարի կ'ամառապարտապարտ երաժշտանոց է և երաժշտական ուսումնարաններէն շրջա — նաւարտ կ'ըլլան չորս 1800 մասնագէտ — ներ, որոնց մէջ մասը կը նուիրուի ինքնակարգական աշխատանքի։ Յայտնի է չիկա ռուսական տարեշրջանի կը բացուին նաեւ նկարչական երեք նոր դպրոցները՝ Աշտարակի, Ապարանի և Երեւանի մէջ։

ԸՆԴՈՒՆԵՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈՏՆԻ ՍՓԻՌԻԻՔԻ ԶԱՅ ՈՒՍՈՒՆԵՐԵՆԻՐՈՒ

Հայաստանի Լուսաւորութեան նախա — քարտիկներ Օգոստ. 23ին ընդունելու — թիւն էր կազմակերպած է իր պատիւ Երեւանի մէջ Հիւրընկալութեան պիտիւ ճայ ուսուցիչներու։ Նախարար Ս. Զարուհ — եան Հիւրերուն խօսած է ժողովրդական կրթութեան մարգէն ներս արտադար — ուած յաղորդութիւններու մասին, Նիւրդի վիճակագրական տուեալներ, որոնց չա — մանայն, ներկայիս Հայաստանի մէջ կը դորժեն Հանրակրթական 1400 դպրոց — ներ, որոնց 850-ը միջնակարգ։ Սիւնի — կարգ և ութամայն ալ ուսումնական Հաստատութիւններու մէջ կը սորվին չորս 650 ճարտարաշինական, այսինքն — իրաւագէշներ, չորս ընկալիչն մէկը սոր — վող է։ Անոց դաստիարակութեան կը զարգին աւելի քան 40 ճարտար ուսուցիչ — ներ։ Բացի Հանրակրթական դպրոցների կան նաեւ կարգ մը մասնագիտական ու յատուկ դպրոցներ։ Այնուհետեւ, ուս — դրաստարանով երեսնի պետական Հաս — տատարանի, թվական քաղաքապետարի և ուրիշ Հիմնականներու մէջ ուսանող պիտիւ ճայ ուսանողներու մասին, բան է, որ մէջ աշխատանք կը ստորի ալ ուս — տանողներու թիւը աւելցնելու ուղղու — ի խօսար։ Ընդունելութեան ընթացքին թեք առած են նաեւ կարգ մը ուսուցիչ — ներ։

ԶԱՐԱՐՈՒՆԻ ՆԻԹԻՍ ԵՐԵՎԱՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Որոշ իրան ստորոտին (Արարատի շրջան) երկրաբաններ յայտնաբերած են կիւրդի Հիւրական պաշարներ։ Այլ ա — տաղարանի Հանրային բարը յաղորդութեան կը կիրարկուի դուռնարը Բնագործը — ծախան մէջ, Էրբի Ժանակայի նիւթ՝ ձու — լարէր զիւրցնող։ Նոր Հանրային նիւթը կը դրուի Արարատի մետաղագործա — կան դորժատունը, ուր կը ստացուի Հա — րարատի միւս ձեռնարկութիւններէ Էրբի պիտիւ խառնելիք և կը դառնի Լուս — ժանայէտներու, նոր Հանրային թայ — արդիւնաւէտ է անտառային։ Շուտով կը սկսի կիւրդի ստաղարը գիւղի Արարա — տի կործանուի, տարեկան մինչեւ 60 ճարտար թիւն։

Քերթումներ

ԱՐՄԷՆ ԼԻԿԵՆԵՆԵ

ԽՍՀՄ — Ստորի նաշակի որ կ'ուսումնար Արմեն Լիւկենի (Շահան Շահմուր) փո — րանմանի Քերթումներէ, բարգամ — ուած «Յատաչ» կողմէ։ Այս Քերթում — ները այս պիտի տանմին տանմին հաս — լով մը, ուր սուր պիտի գտնմին ճան — քարանգիլի քանակութիւնն այլ քեր — քարանգիլի ճանակութիւնն այլ, արմաւոր (Թաւադիւն Նոթիւրի) ինչպէս նաեւ իւր — քանի գրութիւնները, որոնք յայտնուած են «Յատաչ» մէջ, 1974ին և ուրիշն չեն անվանուած հասարկ մէջ։ «Յատաչ» մա — տնեմաշարի այս հասարկը, հաւանաբար յայտնուած 1975ին կ'սկսի զրոյն։

ՇԱՏԱԼԸ ԿԸ ԲԵՅՈՒՐԻ

Հարց միայն — այս կարծութիւնը առա — յիւն, որ մնալու համար պատուար կ'ընդդիմանայ բոլոր գիւղումներուն։ Բայց թալ գիշերային երկինքն ամբար — ցանայ, թոյլ քաջիւր բնդիւններուն, Բայց թալ գիշերային երկինքն բնդայ, և թալ լեզուակն իր գաղանկին կ'աղա — ճայուի, նման արկանայինգործիւններու է միայն որ ստորը կը բացուի՝ անգաշապաւ։

ԵՐԵՎԱՆԻ ԻՐԱՆԻ ՍԵՂԱՐԵՆԵ

Աւելի քան անգաշապաւ Ստաղարէն է աշխարհի այս Աւաղանայինգործիւր զոր, Դորժանաւ ինքնարկով Անգաշապաւ զինգաղամ Մարտը իր յոնարակով Դայններուն։ Մարտը բաւե կամ խաւ առնէ Արարատի կը քարանգաւ, Հոգաւորանք բացառած գիւղում Այս փականով միւսմիւս մէջ։ Իր մնալ առաւ արցունքը դառն Ուրում միակ շրջանից։ Կ'ըսէր միայն աւար քորը՝ Կ'ըսէր ինչպէս իր բարձրանք։ Իւ մինք առնէ ինչ կը մնալ ցնորք, Արարատին իր կ'առնէ Ժողը բաց վերին, Բաց՝ ինչպէս յայտն է, Բաց՝ աւելի՛ քան անգաշապաւ։

ԿՐՏՈՒՆԵՆԻ ՈՒ ԵՐԵՎԱՆԸ

Երկգաղանք արցունքներուն մէջ Արարատի քաղաքում արցունքն է անշարուն։

Արարատի միւսմիւս երկգաղանքն է, Ան, որ կ'ըսէ միմակ այսին կը զարդի, Ան, որ կը քարանգ քարանգ աշխարհներէ՝ Պարգիւրով առնէ ինչ որ կայ, և ոչինչ։

Յայտնուած արքան պիտիւններն զայ կ'աղաղ ինք, այն, արքունի իր գաղա — Արարատի կուլայ ի յաւանքները, Իր գարի, կ'ըսէր, և կը վերջինի՝ Երբ Ժողովուն մէջ նամակն իր արդար։ Մինչ ինչ ու քաղաքապետներուն միջի։ Տարբերութիւնը կ'ըսէր իր արդին։ Նամակայ յայտն է կ'աւանդել Լուսն աշխարհի մէջ կը շրջէր առնէ ինչ, Մնացեալը՝ փոխուած իր քերթումներէ։

ԱՐՄԷՆ ԼԻԿԵՆԵՆԵ
(Թարգմ. ՇԵՆԱԼԸ)

$\gamma_{\text{min}} = 1)$

ՓՈՒԱՆ ԾԱՂԿԵՊԱԿԻ

ԾԱԼԱՆ ԵՄԼՆՈՒՄԻ ՄԱՀՆՈՒՆ ԱՌԹԻՒ
(Գարշյէն Պուս-Լիզի) Միջանի և
Միքայի Թոնիսերան 100 Քր. կընտե-
րին Յատաշի, Եանան Եանուրի դա-
նակիկն ժամանակ առթիւ:

« ԶԱՌԱՋ »

ԳԱՐԳԱՍԱՅՐԱՆ ՀԱՄԱՐ

Գույրածնան և Տէրութեան ընտանիքը
50 Քր. կը նուիրէ Յատաշին:

ԵՆՈՐՀԱՍԿԻԲ

Սէն ժեռով Թաղական Սորենորը ը-
նտանիքով Ստաստիան 100, Աստի Սա-
տաստիան 100, Տէր և Տիկին Ստաստիան,
Տէր և Տիկին Թորիկեան, Ստաստի Մար-
տիկեան, Միքայի: Պէրպիկեան 50ական,
Տէր և Տիկին Պէր Պարպիկեան 30,
Տէր և Տիկին Թ. Նիկողոսեան, Տիգրա-
մեան, Վարդան Աստիեան, Տէր և
Տիկին Վ. Եանեան, Տէր և Տիկին Գեղ-
կեան 20ական:

(Եար.)

NANE CARZOU

SIGNERA SON LIVRE

Voyage en Arménie

Couverture et photos de
CARZOU
Postface de Jean-Marie CARZOU

Le Jeudi 5 Septembre de 16 à 19 heures
à la Librairie Marguerat
2, Place St. François
LAUSANNE

ԿՈՒՅՈՒՒ

Արեւելեան ճաշերու համար, խոհարար
մը կ'ըսուի: Գիտե՞ի՛:

LA CAPPADOCE
3, Rue Marivaux — PARIS

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATIS»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

OPÉRA DE MARSEILLE

Lundi 16 Septembre à 21 heures
Mardi 17 Septembre à 21 heures

CONCERTS
par le

CHŒUR NATIONAL
DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE

sous la direction de son chef

OHANNES TCHEKIDJIAN

Avec le concours de l'ORCHESTRE DE L'OPÉRA DE MARSEILLE

LOCATION :

du 26 août au 7 septembre
Agence WASTEELS 87, La Canebière tél. 64.09.49 - 62.08.44
BERTEX 13240 Septemes tél. 51.31.51 - 51.37.42
à partir du 9 septembre
OPÉRA DE MARSEILLE tél. 33.03.58
Prix des places : 30 - 20 - 8 F

ԿԸ ՓԵՏՈՒՌԻ

Սարգիսեան Հրաչ Բաղդասիր Ժնս
Կատարի շրջան Բնակիչները, զիջելով
ընտանիքի Շոթիկ, Կարպիսեան Հրաչ
հակ, Վարդանով, Գաղիկ, Բարիսեան Հրաչ
ուս, Սարիկ:

X

Գրիգորեան Գրիգոր Ենոքի, Ժնս Վե-
դիկ շրջան, Ռեհանյան զիջելով: Մարգար-
տեան Օրգի, Կարպի, Բարիսեան Հրաչ:

X

Յովհաննիսեան Ռաֆֆիկ Մկրտիչ, Ե-
նոք Լիւնիսեան, Ժոր Ստեփան Սարգիսեան
Մեծ Ստեփան զիջելով:

Գրիկ

GORIAN

75 bis, Ave. de Livry
93 SEVRAN

ԵԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կատար Սարգի Սեփանի ժամանակին
տարեկան պարահագուստ Հոկտեմբեր 15ին
Սալ տէ Ժեյր տը Սեփան:

X

Կատար Սարգի Լիւնի ժամանակին տա-
րեկան պարահագուստ Եարթիկ Սարգիսեան
Յին, Եարդանիկ շրջան պարահագուստ մէկ:

X

ԱՐԱՍ ՊԱՐԹԻՆԻԱՆԻ Երաժշտական ին-
ստիտուտի զործնական շրջանի շրջանակն
զիջելով, Սալ Կարպի, Գիտե՞ի՛ 15ին,
Կարպիսեան հակ յայտարարով:

X

Արտատնական տարեկան պարահագ-
ուստ Ժոր Ն. շրջան պարահագուստ մէկ:
Հոկտեմբեր 27ին ժամը 18ին 24:

ՌՈՅՆ ԱՐԺԱՐԺՈՒՄ

Հայ խաղիկներ Ռաֆֆիկեան և Կամ-
արեան Միքայիկեան հրապարակում է Ան-
ժանի Զինուորիկ Բոյի արժանաւոր
Սեպ. 4, Զորքարիկի, ժամը 18ին:
Հաւատարմի Ժրիգորեան-Եան զիջելով
տեղիներ:

EGLISE ST. JULIEN LE PAUVRE
(Tous les soirs sauf Samedi et Dimanche
à 21 h. 30)
1, Rue St. Julien Le Pauvre

PASSION NOIRE

« Il y eut d'abord le poème « Lynch »,
que j'écrivis en 1954. Puis à la demande
de Paul GILSON, pour ses « Soirées de
Paris » à la radio, l'émission que j'intitu-
lais « Passion Noire » où, en alternance
avec les strophes de « Lynch », se faisaient
entendre non pas chantées, mais dites, des
blues choisis de telle sorte que l'ensemble
forme une histoire, comme au long d'une
veillée, racontée. Voici qu'aujourd'hui,
grâce à la version scénique de Pierrette
DAVID, vient témoigner et accuser la voix
unanime partagée, de l'alliance du double
horizon blanc et noir issue, pour com-
munier dans la même douleur, le même
amour et le même espoir ».

ROUBEN MELIK

« ԶԱՌԱՋ »

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՋԳԵՐՈՒ
ՍԱԿԱԳԻՆ

Մահադ	100 Քր.
Հոգեհանգիստ	40 Քր.
Յաւանիցութիւն	20 Քր.
Փոխան ծաղիկապաիկ	20 Քր.
Զարմիկ, ճշմարտութիւն	40 Քր.
Նմանք	40 Քր.
Կը փնտրուի	20 Քր.
Կ'ըսուի	30 Քր.

Այս զինքներ մէկ սեղան հրա-
պարակի և սովորական ծառայող ա-
ղիկը համար են, չորրորդ էլ:
Կանիկի զմարտը պարտաւորել է:
Առեւտրական և ալ աղիկը
ժամանակը պայմանները համար
զիջելով թերթին զարուիթեան:

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԱՐՁԱԿՈՒՐԻ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

6 ՍԵՏԵՄԵՐԻՆ - 21 ՍԵՏԵՄԵՐԻՆ - 2 օր ՄՈՒՍԿՈՒՄԻՆ, 13 օր ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ
Գի՞ն՝ 2720 ֆրանք

Եւ յաւելածովան երկու ճամբարներ-ինքներ, ուղակի՝ ՄԱՐՍԵՅԼԵՆ ՄՈՒՍԿՈՒՄ
Ա. ճամբարներ-ին՝ 26ն 15 Օգոստոս: Գի՞ն՝ 2800 ֆրանք: Բ. ճամբարներ-ին՝
66ն 19 Սեպտեմբեր: Գի՞ն՝ 2780 ֆրանք:

Բոլոր ճամբարներ-ինքներ տեղի կ'ունենան երբ ու զարմ տղանով, ակրե-
նիս կամ լեւիս հարանոցները: Առաջին կարգի երկու հոգեհանգիստները մէկ
տղանով կ'ունենան ժամանակը պայտարարութեամբ: Այսինքն-ինքներ՝ երեւանի քաղա-
կան տարածքի վայրերն ու ժաշակութային հիմնարկները, ինչպէս և՛ Զուարթնոց,
Սարգսյան, Սեան, Էրիկեան, Երեւանի, Գեղարք, Գառնի, Կապի:

TRANSTOURS - 22, rue du 4 Septembre, PARIS (2e) - Tél.: 742-77-40
ուր կարելի է ներգրանակուի. ՌԵՆԵՆԻՆԻ, առկա երկուշաբթի, Զորքարիկի և
Եարթիկի կեդրէն կողմէ ժամը 15-18

ՄԱՐՍԵՅԼԵՆ՝ զիջելով 2. ԱՌԻՖԱՆԵԱՆԻ՝

11, rue du Bassin - SAINT-JULIEN - Tél.: 93-04-90 et 66-38-92

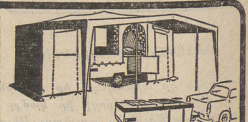
ՎԱԼԱԼԱՍԻՆ՝ մէկ՝ Ն. ԳԱՊԱՐԱՆԻՆ՝ - ԼԻՈՆ: ՊԱԼԵԱՆԻՆ՝ - ՏԵՄԻՆ: Կ. ԳԱՐԱՆԵԱՆԻ
- ԱՅԻՆՈՒՄԻՆ: Գ. ՊԵՏԱՆԵԱՆԻՆ՝

Passez vos vacances
en caravanes pliantes ou rigides

La bohème rigide 310 • 380 • 395 • 425 • 525
Cinq modèles standing, 10 versions. L'équipement de chacun
vous donnera par le nombre des accessoires et les solutions
variées que nous avons étudiées en fonction de vos besoins. Ce
sont vraiment des caravanes pour caravanes difficiles.
LES VACANCES C'EST

la bohème
super thomiac
THOMASIAN Frères
NEUF-OCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTELAGES

La bohème pliante • MAXI • MINI • PRIMA
Trois caravanes pliantes, tractables par les plus « petites
cylindriques ». Leur équipement est celui d'une caravane rigide
dotée par ailleurs d'un toit, d'un convertisseur en polyuréthane.
A l'étape, un vaste séjour encadré par deux grandes chaises
déposées.

UNE MARQUE DE
RENOMMÉE EUROPÉENNE
Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
T.928.03.88
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.490.17.79

Պր. Հայկ Ոսկերիկյան (Փարիզ), Տէր և Տիկին Տոգթ. Բ. Նազարյան (Փարիզ), Տէր և Տիկին Ս. Վիկթոր և զուգակը (Ալգյուս), Տէր և Տիկին Մ. Արթուր և զուգակը (Ալգյուս), Տէր և Տիկին Հ. Կերմանյան և զուգակը (Փարիզ), Տոգթ. Կ. Նազարյան և ընտանիքը (Փարիզ), Օրդ. Բ. Մանթանյան (Երուսաղեմ), Պր. Ս. Մանթանյան (Սփրիդիս), Մանթանյան ու Ոսկերիկյան ընտանիքը շնորհ խոր ցատկ էր ծանուցանեն իրենց ժող. մեծ-ծոր ու բոլոր՝

ԵՐԻՑՈՒՆԻ ՀԵՎԻՆԻ ՈՍԿԵՐԻԿԻԱՆԻ (ճնշայ Մանթանյան)

ժաշկ, որ պատահեցաւ Սկզբ. 1ին էր բնակարանը, Փարիզ:

Յուզարկաւորութիւնը կը կատարուէր այս Զորքաւորի ժամը 14-15ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտչի եկեղեցին, ուրիշ ժամը մինչ կը փոխարկուէր Պանթո-Փարիզի գերեզմանատունը:

Որեւէ մանագը պիտի չլիլայ, կը խնդրուի ներկայս իրեն այդ նկատել:

«ԵԱՐԱՋ» — Մեր ցատկաւոր-խմբերը Տոգթ. Բ. Նազարյանի և ընտանիքին:

ՇԱՐԴԱՎԱԼԻԷ

Սկսեցին Քաղաքի Սարգիսը շարժարկաւորութեամբ ստացած է այդ Տիկին Լ. Մանթանյանի (ճնշայ Պարոտեան) ժաշկաւ ստիկ. հետեւայ նուէրները փոխան ծաղիկապիկ —

Տէր և Տիկին Յովհ. Պարոտեան, ուրիշ Տիկին Լուսինա Պարոտեան, Պ. Օննիկ Գեանյան 50ական, Պ. Աղաբաբիկ Զարարյան 50 և 50 դարձեցին, Նուէրաւ և Վաճէ Պարոտեան 30, Պարոտեան և Նան, Հանի Մարի Մանթանյան, Պարոտեան 100ական, Հանի Յովհ. Պարոտեան 100ական և Մանթանյան կը. 30 դարձեցին:

ԿԸ ՓԵՏՈՒՄ

Սարգիսեան Հրաշ Բաղարկու ծնած Կոտայքի շրջան Բնակարանը զուգը, Ժող. անուէրը Շողիկ, կըրարները՝ Հմայակ, Վարանջով, Գաղիկ, քոյրերը՝ Հոսում, Մաթիկ:

Գրկարանի Գրիգոր Ենոքի, ծնած Վեդիկ շրջան, Ռեւարդ գիւղը: Օրը անուէր Ողիկ, կըրարը՝ Գրկար:

Յովհաննիսեան Ռաֆֆիկ Սիրուի, ծընած Լեւոնիսեան, ժող. անուէրը՝ Սարգիկ, Մեծ Մանթալ գիւղից:

Գրիկ
GORIAN
75 bis, Ave. de Livry
93 SEVRAN

ՅՈՒՆԵՍԿՐ

ԽՈՒՄ Մշակութիւնի Տան յանձնարարել ժողովը այս Ուրբաթի (Սկզբ. 6) իրիկուն ժամը 8-30ին Մշակութիւնի Տան Սկզբունքի Մարտի — Ուրիշան սրահ:

ՕՐ. ԳՐԻՍԹԻԱՆ ԱՐԱՎԱՆԻ

և

Պ. ՅԵՒԼԻՊ ԳԱՍԿԱՆԻ

Ամսումացած

Դարաշէյ — Պոման, 1974 Սկզբ. 1

Հ. Յ. Դ.

ԽՈՒՄ — Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8-30ին Բախի Մշակութիւն տունը: Կարեւոր օրակարգ:

×

ՎԱՍԿԱՆԻ Հ. Յ. Դ. Բրետաւոր կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը Սեպտեմբեր 7, Եւրոպի երկուշ, Անտանյան սրահը, ժամը 8-30ին: Կարեւոր օրակարգ: Ընկերական ներկայութիւնը անհրաժեշտ է:

ԿՈՒՉՈՒՄ

Արեւելեան ճաշերը Համար, խոսքաւոր Դ. Կալապի: Դիմել:

LA CAPPADOCE
3, Rue Marivaux — PARIS

ԲՈՅԻ ԱՐԽԱՐԻՈՒՄ

Հայ Նախկին Ռազմիկներու և Կամարներու Միութիւնը Տարեկան է Անձնաթիւ Զինուորի Բոյն արժարեւոր. Սկզբ. 4, Զորքաւորի, ժամը 15ին:

Հաւաքուիլ Բրիկաւոր-Շան զինվորի անկերը:

LE VOYAGE EN GRECE

n'hésitez pas, adressez-vous à

Mayda BERBERIAN
6, Rue de l'Echelle, PARIS (1er)
Tél.: 260-30-20 et 260-67-34
de 9 h. à 19 h. tous les jours

spécialiste de voyages en Grèce, Orient, Moyen-Orient
(Liban, Egypte etc...)

Les voyages à partir de 595 F.

ՅԵՐ ԴԵՐՄԱՐԴՈՒՄԻՆԵՐՈՒՆ ԶԵՐԵՐ

Դիմելիք՝ ՄԱՅՏԱ ՊԵՐԲԵՐԻԱՆ

LE VOYAGE EN GRECE

Ամի օր ժամը 9ին 19

Ճամբարիկները զէպ Յոնաստան, Արեւել, Եգիպտոս, Լիբանան
595 Գր.էն ՍՄՍԱՆ

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARACHE»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

EGLISE ST. JULIEN LE PAUVRE
(Tous les soirs sauf Samedi et Dimanche
à 21 h. 30)

1, Rue St. Julien Le Pauvre

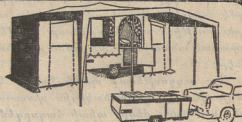
Passez vos vacances
en caravanes pliantes ou rigides

la bohème rigide 310 • 380 • 395 • 425 • 525
Cinq modèles standing, 10 versions. L'équipement de chaque
voiture complète par le nombre des accessoires et les solutions
raisonnables qui vous assurent un séjour idéal. Ce
sont vraiment des caravanes pour caravanes d'été.

LES VACANCES C'EST
la bohème
super thomiac
THOMASIAN Frères

NEUF - OCCASION - ACCESSOIRES - POSE D'ATTACHAGES

la bohème pliante • MAXI • MINI • PRIMA
Trois caravanes pliantes, tractables par les plus "petites
cylindrées". Leur coque est celle d'une caravane rigide
(double paroi avec isolation totale, fait-couvert en polyuréthane).
A l'étranger, un vaste séjour accordé par deux grandes chambres
séparées.

UNE MARQUE DE
RENOMMÉE EUROPÉENNE
Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
T.928.03.68
N.20 Saint-Germain-lès-ARPAJON
T.490.17.79

PASSION NOIRE

« Il y eut d'abord le poème « Lynch », que j'écrivais en 1954. Puis à la demande de Paul GILSON, pour ses « Soirées de Paris » à la radio, l'œuvre que j'intitulai « Passion Noire », où, en alternance avec les strophes de « Lynch », se faisaient entendre non pas chantés, mais dits, des blues choisis de telle sorte que l'ensemble forme une histoire, comme au long d'une veillée, racontée. Voici qu'aujourd'hui, grâce à la version scénique de Pierre DAVID, vient témoigner et accuser la voix unanime partagée, de l'alliance du double horizon blanc et noir issue, pour communier dans la même douleur, le même amour et le même espoir ».

ROUBEN MELIK

OPÉRA DE MARSEILLE

Lundi 16 Septembre à 21 heures

Mardi 17 Septembre à 21 heures

CONCERTS
par le

CHŒUR NATIONAL DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE

sous la direction de son chef

OHANNES TCHEKIDJIAN

Avec le concours de l'ORCHESTRE DE L'OPÉRA DE MARSEILLE

LOCATION :

du 26 août au 7 septembre

Agence WASTEELS 87, La Canebière tél. 64.09.49 - 62.08.44

BERTEX 13240 Septèmes tél. 51.31.51 - 51.37.42

à partir du 9 septembre

OPERA DE MARSEILLE tél. 33.03.58

Prix des places : 30 - 20 - 8 F

ԼՈՍՏ ՏԵՍԱԻ

ՅԱՐՈՒԹ ԿՈՆՍԱՆԴԵԱՆ

ԲԱՆԱՍՏԵՎՈՒԹԻՅԱՆ

(Քերտուկներ)

Ընտրի տպագրութիւն

Գին 20 ֆր.

Դիմել՝ ԲԱՆԱՍԵԱՆ ԿՐԱՍՈՒՐ

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵԱՆ

Կապույտ Ուշի Սերունի ժամանակի
տարեկան պարանաղէքը Զոհակներ 13ին
Սալ տէ Տէր տը Սերուն:

Կապույտ Ուշի Լեւոնի ժամանակի
տարեկան պարանաղէքը Եւրոպի երկուշ
Յին, Եւրոպի երկուշ շաբաթ Զոհակներ 15ին,
գերաշնորհաւոր շաբաթ Զոհակներ 16ին:

ԱՐԱՊԱՐԻՆԻԱՆԻ Եւրոպի երկուշ
շաբաթ Զոհակներ 16ին, Զոհակներ 15ին,
գերաշնորհաւոր շաբաթ Զոհակներ 16ին:

Աղաւաղաւոր տարեկան պարանաղէքը
Զոհակներ 16ին, Զոհակներ 16ին, Զոհակներ 16ին:

« ԵԱՐԱՋ »

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱԶԳԻՐՈՒ
ՍԱԿԱԳԻՆ

Մանագը	100 ֆր.
Հոգեւանդիւն	40 ֆր.
Ցատկաւորութիւն	20 ֆր.
Փոխան ծաղիկապիկ	20 ֆր.
Հարմարի, ճշմարտ	40 ֆր.
Երեւոյն	40 ֆր.
Կր փնտռուի	20 ֆր.
Կր փնտռուի	20 ֆր.

Այս գիրքը մէկ անգամ հրատարակուի և ստորագրուի ծաղիկապիկի
գերաշնորհաւոր շաբաթ Զոհակներ 16ին,
Զոհակներ 16ին, Զոհակներ 16ին:
Անտարակաւ և այլ աղբիւրներ
Զոհակներ Զոհակներ Զոհակներ
Զոհակներ Զոհակներ Զոհակներ:

Ի ՅՈՒՆԱՍԿ

Այս Երեւանի Մարզադպրոց Բնակարան, իր ամուսնույն հովանի Թիւրքմանի մասունքի Բ. տարգարարին (Սեպտ. 2) առթել, «Յառաջ»-ին կը նուիրէ 100 Փր.:

X

Տօգթ. և Տիկին Բաթրիկ Կարաբանի իրենց «Փր.» երեկոյն շնորհիւ Ոսկերիչեանի յիշատակին 100 Փր. կը նուիրէ Յառաջին:

ԿԱՊՈՅՏ ԽՍԶ

Օդոստոս ամուսնու կայանի հանդէսին և կայանի այցելութեան առթիւ եղած նուիրատուութիւնները:—

Տէր և Տիկին Անդրեանեան, Տէր և Տիկին Հարկեան (Տէրին), Պր. Արման Նաւասեան (Փարիզ) 500ական, Տէր և Տիկին Գոնիկ (Աթէնք) 400, Պալանեան 300, Ալիբաբեան 200, Մատթեան 150, Սալեհեան, Համանեան, Չափրեան, Գալուսեան, Ոմն (Փարիզ), Մոթիկեան, Ոմն (Մարտի), Ճամուշեան (Մարտի), Գալուսեան, Ճէրանեան, Տորոսեան (Մարտի), Չափրեան, Կէպուկեան Անի, Կիսիկեան 100ական:

ՆԱԿԱՏ ՈՒՆԵՄԱԼ

Կարգադ Սալի Սեւանի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը Հոկտեմբեր 13ին Սալ տէ ֆեր տը Սեւան:

X

Կարգադ Սալի Լիւնի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը Ծաղկի Նոյեմբեր 9ին, Ծաղկեանի շէնքը արահանդէս մէջ:

X

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՆԻԱՆԻ Երաժշտական յիշատակը կործանուի Նուիրում ցեղերից, Սալ Կալոյ, Երեւանի 15ին, զերարեւոտական ճոխ յայտարարով:

X

Աղբատանի տարեկան պարահանդէսը Ծաղկի շէնքը արահանդէս մէջ, Հոկտեմբեր 27ին մարտի 16ին 24:

ԼՈՍՏ ՏԵՄԱՐ

ՅԱՐՈՒԹ ԿՈՆՍԱՆԴԵՆ

ԲԱՆԱՍԵՆԵՆՈՒԹԵԱՆ...

(Բերրութեամբ)

Բնակի տպագրութիւն

Գին 20 Փր.

Գինի ԲԱՆԱՆԵՆ ԿՐԱՏՈՒՆ

ROUBEN MELIK

Passez vos vacances en caravanes pliantes ou rigides

la bohème rigide 310 • 350 • 395 • 425 • 525
Cinq modèles standing, 10 versions. L'équipement de chacun vous donnera par le nombre des occasions et des solutions rationnelles que nous avons données au problème confort. Ce sont vraiment des caravanes pour caravanes d'élite.

la bohème
super thomlac
THOMASIAN Frères
NEUF-OCCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTACHEMENTS

la bohème pliante • MAXI • MINI • PRIMA
Trois caravanes pliantes, tractables par les plus "petites cylindrées". Leur équipement est celui d'une caravane rigide (douille pivot avec isolation totale, toit couvrable en polyester). A l'étape, un vaste séjour encadré par deux grandes chambres séparées.

UNE MARQUE DE RENOMMÉE EUROPÉENNE
Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
T.928.03.88
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.490.17.79

OPÉRA DE MARSEILLE

Lundi 16 Septembre à 21 heures

Mardi 17 Septembre à 21 heures

CONCERTS

par le

CHŒUR NATIONAL DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE

sous la direction de son chef

OHANNES TCHEKIDJIAN

Avec le concours de l'ORCHESTRE DE L'OPÉRA DE MARSEILLE

LOCATION :

du 26 août au 7 septembre

Agence WASTEELS 87, La Canebière tél. 64.09.49 - 62.08.44

BERTEX 13240 Septèmes tél. 51.31.51 - 51.37.42

à partir du 9 septembre

OPÉRA DE MARSEILLE tél. 33.03.58

Prix des places : 30 - 20 - 8 F

Un grand Dîner sera donné en l'honneur du Chœur National le Samedi 14 Septembre à 21 heures au Restaurant « La Mer »

ԿՈՒՉՈՒՆ

Արեւելեան ճաշարանի համար հայերէն և ֆրանսերէն խոսող այգաւատոր մը կ'ուզուի: Դիմել:

LA CAPPADOCE
3, Rue Marivaux — PARIS

EGLISE ST. JULIEN LE PAUVRE
(Tous les soirs sauf Samedi et Dimanche à 21 h. 30)

1, Rue St. Julien Le Pauvre

PASSION NOIRE

« Il y eut d'abord le poème « Lynch », que j'écrivis en 1954. Puis à la demande de Paul GILSON, pour ses « Soirées de Paris » à la radio, l'émission que j'intitulais « Passion Noire » où, en alternance avec les strophes de « Lynch », se faisaient entendre non pas chantées, mais dites, des lignes choisies de telle sorte que l'ensemble forme une histoire, comme au long d'une veillée, racontée. Voici qu'aujourd'hui, grâce à la version scénique de Pierrette DAVID, vient témoigner et accuser la voix unanime partagée, de l'alliance du double horizon blanc et noir issue, pour communier dans la même douleur, le même amour et le même espoir ».

ROUBEN MELIK

ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

ՄՍՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

ՈՒՍՈՒՄԵՆԱՆԻ ՀԱՄԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՈՒՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Հայ Բարեգործական Ընդհ. Միութեան Նուպարեան Մասնաճաղարանի վարչու ինչուր, առ Կ ԳԻՏՈՒՄԵՆԻ կը հաղորդէ ընթերցանք հասարակութեան թէ՛ ընդհ. առջիկով Արտասահմանի և տեղույ ուսանողներու հետ: Գաղափար, որչափ է Մասնաճաղարանի բաց պահել Օդոստոս ամուսնու:

Հետեւեալը Մասնաճաղարանի փակ պիտի մտնի Սեպտեմբեր ամսուան ընթացքին տարեկան արձակուրդի առթիւ:

Հասցէ.— Նուպարեան Մասնաճաղարան 11, Մաքար Ապրանի, Փարիս 15րդ Երթուկի համար Ինչին Մեթրո Փասի

Հ. Յ. Դ.

ԽՈՒ.— Հ. Յ. Դ. Զատարեան կոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս Էֆեօ շաբթի երեկոյն ժամը 8-30ին Եսէի Մարտի տունը: Կարեւոր որակաւ:

X

ՎԱՍԱՍԻ Հ. Յ. Դ. Բրիտանիոյ կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը Սեպտեմբեր 7, Եւրոպի երեկոյն, Անարեան սկումբը, ժամը 8-30ին: Կարեւոր որակաւ: Երեկոյնը ընդհանրապէս տարեկան է:

ՅՈՒՆԱՍԿ

ԽՈՒԻ Մշակույթի Տան յանձնարարով ժողովը այս Ուրբաթ (Սեպտ. 6) երեկոյն ժամը 8-30ին Մշակույթի Տան Անարաւոյ Մարտաւ — Երեւան արահանդէսը:

« ՅԱՌԱՋ »

ԸՆԴՈՍՅԻՆ ԱՂԻՐՈՒՆ ՍԱԿԱԿԻՆ

Մանազ	100 Փր.
Հոգեհանգիստ	40 Փր.
Յաւակցութիւն	20 Փր.
Փոխան ծաղիկեղանակ	20 Փր.
Հարսնիք, նշանաւ	40 Փր.
Մնանք	40 Փր.
Կը փնտաւի	40 Փր.
Կոնգրէ	30 Փր.

Այս գինները մէկ տնոյն հրատարակելի և տնոյնական ծախով պէտքէն համար են, չորրորդ էլ: Կանխիկ վճարումը պարտաւոր է: Անուարեանի և այլ աղբոր, մասնաւոր պայմաններու համար, գինին թերեւ ժողովարան:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCHE»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

Disques VOGUE

Le plus renommé producteur de disques Arméniens
Folkloriques, religieux, de musique Symphonique

réalisés par

Ara BARTEVIAN

FOLKLORE, ORCHESTRE et CHŒURS

No	526	CHANTS ET DANSES D'ARMENIE ET DU CAUCASE
	527	ARMENIE, chants et danses
	516	REFLETS D'ARMENIE, chants et danses
	199	ARMENIE IMMORTELE
	596	PROMENADE EN ARMENIE
	517	SOIREE ARMENIENNE
	30152	CHANTS ROMANTIQUES ARMÉNIENS
	30240	LEGENDES D'ARMENIE
	30211	DOUZE DANSES ARMÉNIENNES
	409	LE THAR (par Garékine)
	182	LE CAUCASE

Musique Religieuse

No	442	MESSE, d'après Ekmalian
	451	MESSE, d'après Komitas
	454	TRESORS DE LA LITURGIE ARMÉNIENNE, Vol 1
	547	TRESORS DE LA LITURGIE ARMÉNIENNE Vol 11
		(Cantiques de Pâques et de Noël)

Musique Symphonique

20176	Quatre pièces symphoniques
714	AU FIL DES SONGES (huit pièces)
	par l'Orchestre des concerts Colonne
790	DEUX TRIOS, pour flûtes, Clar., Piano, Harpe

En vente chez l'auteur, 14, Rue Petit, Paris 19 — Tél. : 208-99-22

Prix 30 Frs. Envoi contre remboursement, Frais en sus.

Demandez le catalogue détaillé

1. 1990年1月1日起，凡在境内销售货物或提供应税劳务的单位和个人，均须依法缴纳增值税。

— Աւելի աղէկ, ըսաւ միւսը, ես ա
նուրբերը կը սիրեմ: Կը կարծես որ ե
սո՞ւ հմ հմ այս գիրութենէ:

ՀԱՅԿԱՆ
ԳԵՂԵՈՒՆ

ԱՍՏՈՒԱԾՆԻՒՆ

ՊԵՆՏՈՐԵՆԻ ՄԵՆ

—

Ամառայինը այս օրերուն, կրկին Պեր-
Ֆորմիզի կը գտնուի, հապտա իսախ մեր
կայանը, որ սեղի պիտի ունենան Աստ-
ուածանի պատարարը ու խաղողահան-
քիները կը գաղտնաճանդէր: Եստ զրուած
է ու տակաւին պիտի դուրս է պիտեւ է
որ քրտի տէր կայանին մայրն, ինտի
ունենալով իր հասարած զիր տղաւ
պահպանած մարդն մէջ, որ սիրտուն
փոքրիկները, պատարար ճանկին միա-
ցացած, երկու տնայ, Հայկական միտու
լարի մէջ, իր վարկին տնէ ինտեր ու
գործարարն է միեւնոյն տանէ իր շը-
նէն կապողիչ: Եղբ, փառայի այլ զե-
րեքի քաղաքներուն միայ: Ետու: Եւ
միայն իր կայ, սակայն, այս տարի, մեր
Ալիսիտի Տանտ Ժող, փառայի ու լա-
նտիտու շէնք մը, տակաւին ինտարու:
Մասնաւոր ետեւիք մը կայ այս տա-
ւան կայանին մէջ եւ արտաքիններն մը-
պիտ մը մեր փոքրիկներուն շրջիններն
միայ, որոնք մտարս եւ կրկին Հայուած
ն ու իր վարկին Տանտ-Տանտ որոշ պար-
տաւանութիւններով:

Ժամը 11ին սկսաւ պատարարը, պա-

րուիկան իբրեւ տանապահ, որ ինք
պատարած էր, իրեն յատուկ հետաւա
նութիւններով, նախապէս մը որ
Հին տարին Հայուածները պիտի ու-
նարէին խնամախոսութիւններ:

Միայն ինչպէս շատ մը ձեռնարկին
իրենց զարգացումն Հաստի Քեմալական
անկախութիւնը արժանաւոր, այն-
պէս ալ Տաքի: Պարսկերէն ծաղիկները
պէտք եղած արդիւնք շատին արտա-
ւած, կամքն իր պարզապէս հետե-
ւանով: Տաքի: Պարսկերէն տարօրինակ
յայտնաբերութիւններ մը, զինքնաշարքի
օրտեսի թերական Փեր երբեք էլ փո-
խարժան գիտարկով: Եստ Տանտ զինք
կուցած են Փերով Լաքաշախ: Քեմալական
կեղեցիկներն ունեւոյն ցոյց տուած են
իւր արժէք մէջը իր Տաքիերէն քնաղը
եւ խոսակցութիւններ:

ԳԱՐԱԿԱՅԱՆԻ ՀԻՄՆԱԿԻ ՏՈՐԻՆԸ

Տաքի: Պարսկերէն իր կեանքի վերին
տարիներն արտապէս Գաւաթիկոյան
որոտները հիմնին եւ արդիւնքներն նախ
Պաշտա արտա: Միջնորդ Գաւաթ-
իկոյան, Տաքիերէն մանկական դաս-
իկները 1927ին հիմն էր Գեր Փոստի մը
իր փայտանիքի քաղիկ Հաւաթիկոյան տա-
նով: Կառավար ունէր իսկ օրեր փոքիկ,
գաւաթիկոյան եւ օգտակար ըլլալ Հայ
մանկիկներն:

Միջնորդ Գաւաթիկոյան թէն հետո
ապրած էր իր մանկական քննարկներն,
սակայն ինչպան իր Տաքիերէն անմեղեկ
գործունէութիւնն ունէր: Միջնորդ կը խն-
դէր իր Տաքիերէն տաննով նորաւանդ
որոտները տաւորութիւններ:

Այսպիսի քաղիկ էր շատ մօտ իր Տաք-
իերէն քաղիկ: Միջնորդ կը նուիրուի Գաւաթ-
իկոյան Հաստաւորութիւն հիմնադրել եւ
կապալանով, սիրտովոր արտաքին-
ւում իր ունեւոյն լիարժեք օրքայ մար-
դարէր թերիկ, գաւաթիկոյան եւ տաւորէ:
Այս յարգանքի եւ հնազանդի քաղիկներն
հուցով տաւորիք Բ. Մանասար թերու-
րումով — Անտանապոլսիկներն մը,
փայտով ու աշխատա քաղաքին ու շաղա-
քի մերթնէր, այլ պիտի ու տակուն
յաւաթիկոյաններով, անտանապոլսիկներ
մը որ անմիջապէս իր թերիկան ար-
մանիկներն, իբրեւ արտաքին ու իբրեւ
մարդ, ինչպէս քաղաքն է, տանք օրեւ
շաղաքիկներն իր ունեւոյն եւ իր ինք-
ն իր օպա զինք Հանդիպել գործին
Յաղաքի իր ինքնապահով:

Քեմալական արտաքին օրհանգիստներն
զինքի պիտի ըսէին մեր կեղեցիկներն Հայ-
երբ:

ԼԵՌՈՒ ԶԵՐԱԿԱՆ

ՊԵՆՏՈՐԵՆԻ

տարապէս է Զուգեղերից քաղաքին Հայե-
ւոր Տաքի: Պարսիկ մ. Վր. Մանասարն,
սիրով պատարարած էր Տեղաւորութիւն
հարկերին:

Երեցեցեցիներն կատարուեցաւ տաւոր-
նորոտները կողմն էր «Հայ Մեր»
սիրտանիքի կողմն կրկին փոքրիկները,
սակաւ մը իսկ քաղաքիկներով Հայե-
կեղեցիկ Հայեղեցիկ մեղեցիկները, տար
ն էր, տանն տարածութիւնն մէջ:
Ետու նաեւ տանգիկան խաղողօրհան —
իկներն:

Փրանայի քաղաքին շրջաններն եկած
էին ճնշողներ, տաննին Համար իրենց
սիրտանիքներն եւ տարին Համար տանն
հետ ճանկի օր մը, կայանին մէջ, վա-
րկելով խաղաչներուն արնին եւ սիրա-
ւոր հիւրասիրութիւն:

Արտաքին ճաղիկներն «Լաքաթիկոյան»
պատարարած Համեկ կերպարները, եւ
Համալարով ու հետաքրքրութիւնները գիտե-
լից, այս օրուն Համար պատարարուած
գիտարարական ճանդեր: Մեր մէջ ու
պիտիկ զերիկաւորները ցոյց տուին իր-
ենց ծորները կրկինով, արտաւան —
իկներով ու զեղեկական տանիկ պա-
րուիք ու լարին ալ արտաւանք ունեւ
ճաղիկներ: Երկրորդը խաղաչին գիտ-
նալով Կապտա իսախ խաղաչիկական եւ
սիրտան ճանդիկները, ըրին արտաքին
նալներն նոր շէնք շինութիւնն Համար:

Նոր շէնք... իրապէս իր արտաքին
շէնք մը, փառայ, որ հարաւորներն իր
քաղաքները իր երեք յարկներով, ու եր-
գիտ իր շարքի պատուով մէջ ու փոքր
կայաններն ու տարաբնակից քաղա-
քային կառուց, Հայկական, տակաւին իր
կեանքային իրենցին: Քրանայի կար-
ծաւ, ու մեր փոքրիկները պիտի գիտե-
նին Հայկականութիւն:

Իր խորհրդով թէ, արտաքին քաղաքիկան
նալներն իր քաղաքի արդիւնքն շէնք
մը իր նախաւորութիւններ, եւ գրաւուած
գիտարար Համար հետաքրքրութիւններն
կը պիտի Կապտա իսախ շէնք: Վարդիկ
ժաղան խաղաչական իր. Անալիկ Սե-
րաքիկներն, որ սիրով կառուց յետապո-
լաքարութիւններ:

Եստ ճնշող էր, երբ կրկին թէ, քա-
լաքիկան եւ խաղաչական իրենցին պէտք է ունե-
ւորէին տալիս խաղաչական շէնքի մը
խաղաչներն սիրտին: Համար, լարց այ-
նա անկախութիւն կարեւր են իր, պա-
նալի մը իր, որտեւան: շէնքի կրկին
գրաւուած ու, տարտ տար կարգ շա-
ղաքան խաղաչներն, եւ շէնքի կրկին
մերթնէր մեր փոքրիկները, այլ երկու ամ-
սալան արժակուրդէն, արդիական կեանք
այլ պահանջէ:

Քաղաքն էին սակայն, Տայ ճողորից
զի ճողորիցներն ունէին եւ Կապտա
իսախ ունեւան լարց ճողորիցականութիւն
միայ, եւ Յուլին տաւորան Համար ժա-
նար օգտաւորներն ետու, եւ կրկին
տաւորներն երկու Հարկեր փոքրիկներ,
Հայ է թէ կեանքային իրենցին մէջ ըլլալ
նա: Կապտին փոխով իր պիտի սիր-
տին լարցուցէ: աշխատանքներ, եւ վա-
րայի մէջ որ միեւնոյն տարեկուցի իր վեր-
նաւան:

Նոր շէնք արդիական լարց լարած —
րուիկաններով օտարած է, խաղի ըն-
դարական օրհանգի, մէջ ու փոքր ան-
կախութիւն, քաղաքան յարապոլսուն: Հա-
մար, քաղաքաններ, Հանդերձարան եւ
մէջ ու փոքր նմարներն Հարկեր շաղի
փոքրիկներն Համար: Լարցած է արդէն
կեղեցիկականութիւն, կեղեցիկական ընտ-
նութիւն եւ տաղաքականութիւն:

Լարց օրհանգի տալ արժան պէտք ըլլալ
այս լարց:

Այսպիսիան շրջանին նախաւորութիւն
իր 35-50 միլիոն հին փարս, սակայն խա-
խարիկներն եւ աշխատանքներն յաւա-
քային յարկներն եւ մէջ այլ կարգ
կարգ մը անմարտեւ քաղաքիկներն,
պատմաւ եղուն որ շէնք անիկ տալ կար-
գէ է, զինքն 70 միլիոն հին փարս: Լարց
շինութիւններն լարցականութիւն ժառան-
գիկներ, ժառանգ ընտել լարց, թէ շէնք
իկ կառուցը եւ թէ քաղաքական նախա-
նիքներ, կը գտնեն որ, շատ անիկ ար-
ձեւարար գործ մըն է կարգ՝ Շրջուի
Հարաւորներն Փ. Մանուկանի խոսք —
միայն եւ անշահանքով անկախութիւնն ու
արդու տարածութիւններ:

Այն քաղաքին մէջ մար արդէն վաղա-
րուած է եւ Կապ. իսախ իր. Վարդ. Ե-
րեւան ալ իր Հաստաւոր Տայ ճողորից
գիտարարական ունէին ու կարող պիտի ը-
լայ մնացածն ալ զին տաննին վաղաքին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՄՐԱՆԱԿԱՆ

ՄԱՆԱԿԱՆ ԼԱՍԿԱՆԻ ԳԻՐԳԵՐՈՒ

Հայաստանի 1973-ի մանկագրականութիւն
յաւազանքի գիրքերու որոշումով՝ մրցա-
նի արժանաւոր են Մուրէկ Մուրադեանի
«Երեւոյն» երեք կտոր ինտեր ընտաւ,
«Միջնորդ քաղաքներն» եւ Լեւոն Միքիւնե-
անի «Միջնորդ ստոր» գիրքերը:

×

ՊԱՅՐԻՆԻ ՀԱՐԱՆԻ ՀԱՅԿԵՐԸ

Այդիկայի մէջ զրոյ Լորտ Պալերի
մանուն 150ամակին տարին, երեսուն
«Հայաստան» Հրատարակութիւններ լար
ընտաւ է անոր «Երեւոյն» քաղաքներն
քաղաքն՝ «Լորտ» քաղաք, լարտաւորներ
Զարիկ Սեւանի խաղաչականութիւններ:
Քաղաքներն լարտով կատարել նաեւ
Պալերի զրուիք — քաղաքներն՝ «Հայ Ժառ-
ան» խաղաչականութիւն, որ կապմունք
է 16 Հայաք տղերք:

Այնիկ տղաքներն արտաքինութիւն
յաւազան են, որոշ փոխաւորութիւններ
իբրեւ քաղաքներն Համար, Հայահան
քաղաքներն պատմութիւն:

Ք. Կրկին Կրկին Հայաստանիկներն ալ
գիտաւորով այս շէնքի օգտակարութիւն-
ներն էր Կ. իսախ կատարած յաւազանք,
այս շէնքի կառուարներն Համար արտա-
քան է տար իրեն հին փարս:

Այս տարին շէնք. Վարդիկներն Հա-
պալական իր ծորհարարութիւնները
իր լարին ալ խաղաչական կարգաւ —
կերպարներն, որ լարտին ընտաւ է իր
պատար եւ լարց Հայկականիկներն, ու
րուիք մէջ թէ փոքր նալներով սիրտին
իսկ, միայն խաղաչական խաղաչական այս
շէնքի կառուարներն Համար, եւ փառայ
թէ, նալն խաղի պիտի շարտաւորս որ-
պիտի օր տաւ Հանի իր լարտին:

«Մեր» ծորիք, որ նախաւորութիւն
օրպիտի կարեկ ըլլալ այս շէնք
տարտարով, կայանի շրջանի քաղ, ու-
րէն տարիներն եւս, տարտան զանապ
կարտանիկներն:

Շրջապատութիւն կը լարտեն Օր.
Մուրադեանի այս քաղաքներն իրենցին
Համար եւ խաղաչական իր մարդեն Կ.
Իսախ լարց քաղաքականութիւններն ըն-
տաւ:

Վայանի փոքրիկները, իրենց տար-
եղ ժողով արտաւանքին քաղ պատար եւ
իրեն նաեւ Ժրան: Կը իրենցին զի-
րան Հայ Պարսիկ խաղաչականներն հետ,
Հայաք կեղեցիկներն ուր կը Հանի երկու
օրհանգիներով Ս. Յանդի կեղեցիկներ, Ժ-
րանի ծաղաքար շինուած, Հայկական
Հարաւորութիւններն փոքրիկ նալն մըն
է, որ մուտք կը գործին իր պիտիկներն,
Հարաւոր ու հետաքրքրութիւններ: Հայ
Մուրք իր խաղաչական խաղաչական լար-
իկ, Անիկան Շինարարի փառ Հայա-
կան կեղեցիկներ, եւ ար. կաղաքներն Հայ-
կան: Միջնորդ Հայ կեղեցիկներ, ձեր ի-
գիտ, անտարտիկներն եւ Հայկերէնը՝ Հա-
յաստանի փառէր թէ ինչպէս խաղաչական
ու իրապէս իր պատարարը «Հայը»
Մերք զուր կրկին, կայանի, որ ամ-
նալիկ Հայան ու անմարտեւ ճողորի:
Միջնորդ լարցաւ տարտանքին շրջարով
եւ օրհանգիներով:

Յետոյ քաղաքի փիլ-Փիլի, խաղաչ
«Ժառանգ» Ուրիշի մէջ, ու լար մը կառու-
արկ լարց, շրջանի խաղաչական խաղաչ-
արար նալներով գիտին: Համար իրենց
ճողորիկներն, եւ ինչի փայ, ինչպէս —
քաղաքներն եւ ընտել լարց, զոս արա-
ւարտութիւններ փայտաւորներն իրենց
զրուիք:

Հիմա, որ կայանը փոխել իր գիտեր
եւ փոքրիկներն խաղաչական կարող
զայ տարի գիտար կրկին անմարտ խա-
ղաչականութիւններ ու սիրով, իր խաղաչ-
թէ խաղաչական փոքրիկ Հանդիպել ու
կրտաւորներն իր պատմով իր ճողորի,
մէջ մարիկներն կամ մէջ շարիկներ, կա-
յանի տաւորան կեանք:

ՊԱՐՏԱԿԱՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այբի Տիկին Տէր-Քոմայեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Տէր-Քոմայեան կը ծանուցանեն թէ հոգեհանդուտեան պաշտոն կը կատարուի այս կիրակի, Սեպտ. 8, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին իրենց ամուսնին, հօր եւ զաւակին:

ԺՈՐԺ ՏԵՐ-ՔՈՄԱՅԵԱՆԻ
մահուան տարեկիցն առթիւ:
Ի զիտութիւն ոգրացեալին յիշատակը յարգողներուն:

Այս տխուր առթիւ այբի Տիկին Ժորժ Տէր-Քոմայեան հետեւեալ նուէրները կ'ընէ:

500 Քր. Կապույտ կաշի Իսիկ մանա-հիւղին, 500 Կիպրոսի գաղթականներուն (ստանալ «Յառաջէն») եւ 250 Քր. «Ես-տաշէն»:

Տէր եւ Տիկին Յովհ. Յովհաննէսեան, Պ. Կարպետ Փափազեան կը ծանուցանեն թէ հոգեհանդուտեան պաշտոն կը կատարուի իրենց ժօր՝
ԱՅԻԲ ՏԻԿԻՆ ԲԱՐՔՈՐՈՂ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ
մահուան բառասուրբն առթիւ, Այբի-ըլիի Ս. Պօղոս - Պարոտ եկեղեցին, Կի-րակի Սեպտ. 8ին:
Ի զիտութիւն ոգրացեալին յիշատակը յարգողներուն:

ԵՆՈՐՀԱՎԱԽԵ

Այբի Տիկին Քաղաւթի Յարութիւնեան, Տիկին Յամբիկ Յարութիւնեան եւ զաւակը եւ Անէ Յարութիւնեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր տանը, արեւը անմահ կամ դրաստ ծաղկողութիւն յայտնեցին իրենց ամուսնին, հօր եւ մեն-հօր՝ Պօղոս Յարութիւնեանի մահ - ուան առթիւ:

Կ Ո Չ

ԳԻՐԻՔ ԼՈՒԻՍԻՅԵՐԷ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ
ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ

ՄԱՐՍԻՅԵԼ — Բամի. Ֆրէշի Ս. Կա - րպետ եկեղեցւոյ վարչութիւնը ծրար - ան է ընդարձակ դրաստեան մէջ ստեղծել Մարցիշ Հայ դպրութիւն ներս մտնողի փողովուրդին եւ Հայ մանկավարչի մաս - լելի պայմաններով:

Ուստի այս նպատակով կոչ կ'ուղղուի Քաղաւթայ մէջ ապիւր ու նուիրաւոր փողովուրդին նուիրել իրենց ամէն տեսա - կի եւ լիզույ գիրքերը եկեղեցւոյ դրա - ցարանին:

Փափաքել է նուիրած գիրքերը մակա - րդել Ս. Կարապետ անունով եւ նուիրա - տալին ստորագրութեամբ:

Մի Տաղան —
Eglise Arménienne St. Garabed
Camp. Frère-St. Antoine
13015 Marseille — tél. 51 28 06

ՓՈԽԱՆ ԵՄԱՆՈՒՄԻ

ԵՄԱՆԱՆ ԵՄԱՆՈՒՄԻ ՄԱՀԱՆՈՒՄ, ԱՌՈՒԻԻ
Տիկին Աստղիկ Ժանիկեան 30 Քր. կը նուիրէ «Եստաշէն»:

« ԵԱՌԱՋ »-Ի
ԲԱՐԳԱՒԱՋՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Այբի Տիկին Քաղաւթի Յարութիւնեան հարկեր Քրասը կը նուիրէ Յառաջի բար - դատեման՝ իր ամուսնոյն՝ ոգրացեալ Պօղոս Յարութիւնեանի յիշատակին:

Գրենական - Պետրոսեան ընտանեքը 100 Քր. կը նուիրէ:

Նիսէն, Տիկին Զատեն՝ 30 Քր.:

ՓՈՐՐՔԻ
ՀԱՅ ՄԵՆԱԿՈՅԻՍԻ ՏԱՆ

Փարիզի Մշակույթի Տան Եանանախոմ - քը շնորհակալութեամբ ստացած է 750 Քր. Պ. Գրիգոր Ներսիսեանէ, արարուի նուէր մը:

ՆՈՒԷՐ

Այբի Տիկին Մարտիկ Սահակեան իր ամուսնոյն՝ Մարտիկ Սահակեանի մահ - մահուան տարեկիցն առթիւ կը նուիրէ Կիպրոսի գաղթականներուն 50 Քր., Պանիս - Բաշտի Կաղ. կաշի մանա - հիւղին 50, Պանիսի Կիպրոսի 50, Կար - միկ Պանիս 50 (ստանալ «Եստաշէն») եւ «Եստաշէն» 50 Քր.:

« ԵԱՌԱՋ »-Ի

ԸՆԴՈՒՄԻ ԱՅԳԵՐՈՒ
ՍԱԿԿԻՆ

Մահազ	100 Քր.
Հոգեհանգիստ	40 Քր.
Ցաւակցութիւն	20 Քր.
Փոխան ծաղկեպաշի	20 Քր.
Հարմիշ, ճշատուի	40 Քր.
Մեմուլ	40 Քր.
Կը փնտուի	20 Քր.
Կ'ուզուի	30 Քր.

Այս զինքներ մէկ անգամ հրատա - րակելի եւ տարեկան ծաղկով աղ - զերու համար են, չորրորդ էջ:
Կարելիք գնաւորութեան պարտաւորել է:
Առեւտրական եւ ալ ազգերու մասնաւոր պայմաններու համար, զինքն իրենց վարչութեան:

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARATICH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

OPÉRA DE MARSEILLE

Lundi 16 Septembre à 21 heures

Mardi 17 Septembre à 21 heures

CONCERTS
par le

CHŒUR NATIONAL
DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE

sous la direction de son chef

OHANNES TCHEKIDJIAN

Avec le concours de l'ORCHESTRE DE L'OPÉRA DE MARSEILLE

LOCATION :

du 26 août au 7 septembre

Agence WASTEELS 87, La Canebière tél. 64.09.49 - 62.08.44

BERTEX 13240 Septèmes tél. 51.31.51 - 51.37.42

à partir du 9 septembre

OPERA DE MARSEILLE tél. 33.03.58

Prix des places : 30 - 20 - 8 F

Un grand Diner sera donné en l'honneur du Chœur National
le Samedi 14 Septembre à 21 heures au Restaurant « La Mer »

ԿՈՒՋՈՒԻ

Արեւելեան ճաշարանի համար հարկին
եւ ֆրանսիական խոտով սպասարար մը
կ'ուզուի: Դիմել:

LA CAPADOCCE
3, Rue Marivaux — PARIS

Հ. Յ. Դ.

ԻՍԻ — Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէի
ընդհ. ընկերական ժողովը այս Հինգ -
շաբթի երկուսն ժամը 8-30ին Իսիկ Մա -
կույթի տանը: Կարեւոր օրակարգ:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱՆ

Կապույտ կաշի Սեւեանի մանաճիւղին
տարեկան պարահանդէսը Հոկտեմբեր 13ին
Սալ տէ ֆեր տը Սեւեան:

Կապույտ կաշի Լիոնի մանաճիւղի տա -
րեկան պարահանդէսը Ծառաթ Լոյսեմբեր
9ին, Ծառաթիսիւր շրջի պահանջներուն մէջ:

ԱՐԱ. ՊԱՐԹԵԻՆԵԱՆԻ կրտսերական յի -
ւանալ գործունէութեան նուիրած ցե -
րեկույթ, Սալ Կալի, Դեկտեմբեր 15ին,
Կիպրոսեանական ճաշ յայտարարով:

Աղջատախանայ տարեկան պարահան -
դէսը Ժօրժ Ե. շրջի պահանջներուն մէջ,
Հոկտեմբեր 27ին ժամը 16ին 24:

ԼՈՍՏ ՏԵՍԱԻ

ՅԱՐՈՒՐ ԿՈՆՍԱՆԴՆԵԱՆ

ԲԱՆԱՏԵՆԿԱՆՈՒԹԵԱՆՍԻ...

(Գերբաւանդը)
Ընկեր տպագրութիւն

Գին 20 Քր.

Դիմել՝ ԲԱՌԱՆԵՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՅՈՒՆԱՏԵՏԻՐ

ԻՍԻԻ Մշակույթի Տան յանձնախօմարի
ժողովը այս Ուրբաթ (Սեպտ. 6) իրենց
ժամը 8-30ին Մշակույթի Տան Սրատա -
ցի Մուրաթ - Ուրբեան արահը:

EGLISE ST. JULIEN LE PAUVRE
(Tous les soirs sauf Samedi et Dimanche
à 21 h. 30)
1, Rue St. Julien Le Pauvre

PASSION NOIRE

« Il y eut d'abord le poème « Lynch »,
que j'écrivis en 1954. Puis à la demande
de Paul GILSON, pour ses « Soirées
de Paris » à la radio, l'émission que j'intitu -
lais « Passion Noire » où, en alternance
avec les strophes de « Lynch », se faisaient
entendre non pas chantés, mais dits, des
blues choisis de telle sorte que l'ensemble
forme une histoire, comme au long d'une
veillée, racontée. Voici qu'aujourd'hui,
grâce à la version scénique de Pierrette
DAVID, vient témoigner et accuser la voix
unanime partagée, de l'alliance du double
horizon blanc et noir issue, pour com -
mémurer dans la même douleur, le même
amour et le même espoir ».

ROUBEN MELIK

Passez vos vacances
en caravanes pliantes ou rigides

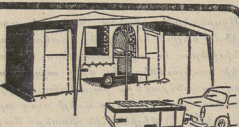

Les modèles rigides 310 • 350 • 395 • 425 • 525
Ces modèles standard, 10 versions. L'équipement de chaque
vous dit par le nombre des accessoires et les solutions
rationnelles que nous avons donné au problème confort. Ce
sont vraiment des caravanes pour caravanes difficiles.

LES VACANCES C'EST

la bohème
super thomlac
THOMASIAN Frères

NEUF-OCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTACHAGES

Les modèles pliants « MAXI » « MINI » « PRIMA
Toute caravane pliante, livrée avec les plus « petites
cylindriques ». Leur coupe est celle d'une caravane rigide
(double paroi avec isolation totale, toit converti en polyester).
A l'usage, un véritable confort pour deux grandes chambres
séparées.

UNE MARQUE DE
RENOMMÉE EUROPÉENNE

Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU
R.928.03.88
N.20 Saint-Germain-les-ARPAJON
T.490.17.79

ԼԵՈՒՆ ԶԱՐԳԱՆՅԵԱՆ

ԲԱՐԻ ՍԱՄԱՐԱՅԻՆ

—

Լեւոն Շարգյանի յեղափոխական և ապստամբ հասարակական կեանքը այն- նան հարուստ է ու աշխատյալ, որ գիտաւ և ապ լրի պատկերը:

Հանրապետիկ ամբողջ կեանքը եղած է համաձայն նպատակ, դժբախտութիւն, նաեւ տառապանք՝ յանուն իր ժողովուրդին:

Ծնած իր 1887ին, Վասպուրականի Սըշ- տանեաց աշխարհի Ռառայկանց գիւղը: Այդ ժամանակ ինքնակարգ վարժարանը դեռ նոր աւարտած էր, երբ Լեւոն Շարգյան իրենց արքայ ուսուցիչ Նամար Կոյստ — ցործէր Շարգի իր հերթը, քաջացի Քէր- տը Շարգի էր գործած իր արտին: Այն տնայրարութիւններ երբ էր կրկնուի, պա- տանի Լեւոնի ընտանաւ այդն էլ համարե- մէր եւ Քէրտը էր սարածի Շարգի կարծի պահանջ: Արեւմտեան Լեւոն հարմարեց, Բաղար էր ցործէ յեղափոխական կեան- քին ներք, ուր զինվարող գնդակ Լեւոնի մէջ էր տեսնուի ոչ միայն յանդուել երե- տապանք, այլեւ լրջանք և պատան- յապատկասեցեան զիպապայութիւնը անն- յաջ մաստորակարգը:

Լեւոն երկրորդ խորիւր գործը կ'ըլլայ ահաբեկութիւն այն ժամանակ զիպապայ, որ պատարարող սպանուի իր Վասպուրա- կանի աղբյուրն զաւթարաններու քննիչ Ռաֆայէլեանը: Որով ետք, Լեւոն էր զարգացած խաղաղաւ, շրջանակի ցործիչ: Վասպուրականի ինքնապաշտպանութեան օրերուն, Լեւոնի էր զինվարի Փեւտո- րաշտ դասուի ինքնապաշտպանութիւնը կապակցելու և զինվարելու պա- տասխանաւոր պարտականութիւնը:

Աւելի քան միայն իր տեսլ ուստուր կրկնուի ետք, Շարգյան էր յաջողի ժողով Փեւտորաշտի 6000ի համալը Հա- տիքները: Արեւմտեան, Հայ ժողովուրդ- զին համար հանապատկան շնորհաւոր- քին անեցող զկարգը իրարու էր յա- յոյնելու:

Վասպուրականի էր մանկն ուստական լուսնորդներ և Հայ կամաւորական զոմ- արդի: 1916ի Յունիսին և Նոյեմբերին տեղի կ'ունենան ուստական ընդհանրուր հանգանակներ և Հայուրական զարգիք, ապա իրենց յերազմար զկող Կան: 1917ի Հոկ- տեմբերական յեղափոխութեան հետեան- ցով, ուստական ընդհանրուր էր թնոյնի համարող ու էր զանանկ տուն: Վասպու- րականի Հայուրիներ էր մայր միակ, լրջուած իր թախին: Էր կազմուի տեղա- կան կառավարութիւն՝ Կոտայի Համար- ձանկանի նախարարութիւնը: Շարգի — ետեւ էր յանձնուի Գառնի շրջանի գա- տապաշտող պաշտար, որ այն էր կառա- րել նաեւ ինքնապաշտպանութեան աշխա- տանքները:

Վասպուրականի Հայուրիան Նամար էր սիրի հանապատկարական պատկերը: Փար-

ձեր կ'ըլլան մեղեքի թշնամիին հանար և ժողովուրդը տանիլ Կոլիտա: Անտար կ'որեններ ընկնային, Ռառայի մէջ մտնային էր իրարարտի Լեւոն էր էր ժողովարտի Կան: Դիմարութիւնը այդ- եւ էր զանաչ անհամար: 1918 Մարտ 28ին էր զանարտի Դաճակցութեան պատա- խանաւ մարմնի մայրը, քննիչը: Հա- մար տեղեւորած կազմութիւնը և տան- լու: Համապատասխան ըստիչ: Կործուի անկնայեալ զաղթել զկայի Գառնայան: Էր սիրի ոչխակները:

Վանկն միայն Սարգստան երկարող հա- րուի ցործ, կենաց մասն ահաբեկ կ'ու- ընէր միայն, թաղանայուր ժողովուրդը հանձնաւորարող զէշ: Կործուաներով և հորջաղի կարելի կ'ըլլայ հառնել Սար- ցաւ, հորջաղի Կոտայի Համարաճանա- քին, Լեւոն Շարգյանի, Գուրգարցի Գրի- օրի, Ժամհարիանի, Արտա Սիմոնեանի, Սիւրբանեանի և այլ հերոսներ: Զանե- րուն Արեւմտեանը, տնայր թշնամիին հանդիս էր տար և տարեւորած կ'ըլլան Նոյեմբ 6ին զհանգանկ կ'որեններ մեղի ետք զաղթել Ուրիտ:

Վանկն միայն Սարգստան կառավարած թարր կ'որեններ ընկնային, Լեւոնի ար- արտիչը հերոսութիւններուն իրեն դա- հաւորաւ, Քէրտարը կ'ըլլէր էր յորինել և հօգուտ տիրապող կուսակն տնայ:

Ուրիտը մէջ, Հայ և տնայրի միտեցող ընդհանրուր իրենց կարելին կ'ընէին, զի- մարդու Նամար Սարգստանեանի զյա- ղով զգնիլ Գառնի նախահարկը խոսմի թերական ընդհանրուր, թայց զինդա- րութիւնը էր զանաչ տնայրելի: Անհա- տարող ուստուր մէջն, մղուած թաղմը — թիւ կ'որեններ ետք, Յուլիս 31ին էր արտարելին նախմուկ զկող Համապան, ուր էր զանակել տնայրական ընդհանր- ին: Համար ընկնային, Սային Կայա զա- րգիւն մէջ զարմանալով պահուած Քութ- քի դաւադար էր պահմանի Կոտայի Համարաճանաք: Անշուշտ, Լեւոն Շար- գյան և ընկնային արմատի պարտիք իրաւունքի դաւադարները: Այդ օրերուն, Կառնայանի Հայաւորանի մէջ էր հոյակ- արմի հայեական տնայրն Համարաւոր — թիւն: Կեղծարարութեան մէջ մայր կ'ունե- յէր, Հայաւորան և զաղթեան ժողովուրդ- զի սիրի զինվար էր մայր Լեւոն Շար- գյանը: Ապր, Անշուշտներու կար — զարգանքները ժողովուրդը էր փոխա- ղուի իրար:

Շրջանի մը Գառնայա մնալ ետք, Շար- գյան էր ժողովուրդին հետ կ'անցնիլ Գառն, Կարէ էր Օմար շրջանը, ուղիք մաս էր, Լեւոնի հետեւորական ջանքերով էր փոխարկել Հայաւորան: Շարգյանի մէջ էր էր թախի մայրախններ ևս Հա-

երբ Յունաստան իր քարեկամներն էր լրջուած, մանր օրեր կ'ապրէր, քաղաք- ան ընկնիլ զկայ երեւոյա: Կարի Սամա- րանիլ: Քրտնայի նախապա Պ. Վանկի ժիպար ՏԻՆԻՔԻ, որ տնայրուած ժո- ղովուրդի մը շահերը փրկանդիւրկու յանձնառութիւն տնայնելը:

Ինչպէս ի յայտ եկաւ, Ապրիլմիսին Սարգստան ժամ Քրտնայից ներկայուցա- ցիւի արտայայտած մտքերին, ուն թա- ցայարարներ էր հակի զկայ յունական զիբեք, ժամանկով անդամ էր ևս Քր- անեքանեանի յարարութիւնները:

Անգամ մը ևս տնայր Նամար որ, Քութեք- անեքանի կապիւր զաւթարանցած էին 1973 Փետրուարին, երբ Քութեքան յետ կ'ընէր Քրտնային իր զեսպանը ՀԵՐԵՐ, (Քութեքան յարարուի Գաղապատեցեան նախարարը), էր Մարտիկով Յուլա — մանի գնտեղուր արդիւնէն: Քութեքան պահմանը մեքոնեցաւ և Մարտիկով զա- րեկեղեղ թախին մէջ մեծ լուսով հո- տեղեւոյա: յալաճար ևս որան ներ — կայ ետա: Նաեւ Քրտնայանի կառավա- րութեան թաղանայանի մէջ ներկայա- ցուցիլ էր: Գամիթին: Անիկ ետք, զա- րգալական տնայր գործան և ինքնիշխալ միջնակար փայլած պտըր էր նկատի, թախի որ Քրտնայից տնայրուան Արտաշէսի Գործող նախարար Պ. Սոսնանեք, հա- ղուած մը ալ ունեցած էր Քութեքան Արտաշէսի Գործող նախարար Պ. Կիւրէշ Տեա: Անիկ զիբը տնայնել, շատ թալ փոխ- անեց: Քութեք որ զեսպանիլ հերթից զուր ինդրական է թէ արդիւնը —

յատաւան փոխադրելու Նամար, թայց ան- օրու: Եւ նոր ոչխակներ:

Հալապան ընկնային և թախեկանե- րու տնայրականութիւն, տնայնելու և — րոպա կամ ապրել, Լեւոն էր մայր իր ժողովուրդին մաս, մէկ պատասխան միայն տնայր թարրին: Կեղծարմ կաղ- անւած այս մարդկորդին: Նախ մար տնայր ինի պիտարա իայնքեմ էր կամ մնալ ու թախի տնայր ինիական հալապա — զիբը:

Եւ հանգանեղար միայն էր մանր մայր իր ժողովուրդին մաս, զարման անխա- րդիցին սիրիլ փայլու:

Անշուշտ պատարար էր որ, տնայրա- կան, պիտի ներկայացնէ Լեւոն Շարգյ- անի հարուստ գործունեութիւնը՝ արե- րաքործութիւնները, մաքաւամները, իր ժողովուրդին հանգեղ ունեցած անան — ման սերն ու զանգեղութիւնները:

Սեւեղու էր զաւթարանեկեաց տնայր զաղապարներով ու լուսով և ետաւ ա- ղուր հաւատարմ հետեւորաւ: Նաեւ աղ սերունդն էր որ յաղապարով հայրն էր յանձնել իր մեծ զինվարը:

ՏԻՆԻՔ. ՀԱՄԱՐԱՔ ՄԻՔԱՆԻՔԻՆԸ

թայց կարելի էրու զանկ Գաղապա լու- ցանքին տնայրար: Մայթիկիլ էր կեն- ակնին մարիլի ինքնուստով իր արգէն ետարը Գառնայից համար ետա ինքն — զիշ: Հրամանաւոր էր տունից արտա- նախերին տունը էր հետախորջալ Քայց Գառնայիցի օժիտըր Գառնայիցի հա- ւանք՝ պէնթիլին թողալներու ու — լուսանել:»:

— Այն, ու տնայնելուան նայեղեք, թաւ Անտար որ պատահանին էր էր նաւան: Ինչն համով կ'ըլլայ Փիլափին հետ...:

Ճաղարը երկաթէ հատա ձողերուն կ'ընթերցած՝ տնայր Անտար էր ճալի Սարգ Ռայ: Եկեղեցիի տնայնելուան: Անոր արդիւր ընդդիմարուն լուր էր զանանկ, զէ զանայնին ևս էր լուրնա: Դիտել թէ զանայնուող զիբեք պի- տի կ'ունէր զէ փրկել և կ'ունէր մարդու ներկայանալ տնայր: Վերջուար թաղմը և տնայնել տնայնու: Ետեւ, թախի որ միջ- ինարար ժողովարտ և ևս թաղմը թաղմը փաղքի պատահուած էր հոյսի պէս էր ճարմանալ: Վո՛ւ, փո՛ւ:

Օպտիկան ինտարար, Թեճկ թերթը ձեղով մտնայեա պատահանին և յոյն- պիւ անթիլ տնայրով նայեալ թալու- ներուն:

— Ինչ լաւ կ'ըլլար, թաւ ան ալ, մէկ հարուստով ան երբեք մէկ փոխ... Եւ իր թերթերն տնայն զինքն մը կ'ըրու:

ներ տայ, այն օրէն ի վեր էր Սիւնի ժոռ Քութեքան ներկայացուցիլ: Օտան Օյալ Ապրիլմիսին Սարգստի փրկելի ին- տին, հեղանկան օմով իտալեա: Մարտ- ապր ներկայացուցիլն զէ, իր թաղմ հեղինակութեան զիբեքն պատահել: Կառավ շիպ թէ, Կառնայի թերթան յարարութիւնները թախին տնայն տնայնապ մը կ'անցնին, Քրտնայան հաստատ ու տնայնի զիբեքուրդին կար:

Յունաստանի 1952ին ի վեր, թայց զի- ւորական պիտութիւններ էր զինք Սիւնի լուսանցներին:

1970ին տնայն, համալարանայն եր- կային մէջ յաղապար: Քրտնայան: Յու- նական կառավարութիւնը էր ներկանի արդիւնները ցործարել ներթախել և ուսուց Անկեղեկին երկա զարմանիլ: Հա- կեցա զկայ Քրտնայի կողմը, տարա- կիւր: Նամար զինամ թերթի նոր արդի- ներ:

Ապրիլ, Քրտնայանի զինարարական արտանմաները որ 1973ին էր համակն 317 միայն տնայր, Յունաստանը էր զարե- րեկն լուսով զարմանել Նիքր այն էր ինքնուստով, որտեք Քրտնայից հետ էր — ուրական տնայնուր ինիականութիւն ներ կ'ընած էին:

1973ին, Յունաստանի Քրտնայան ևս լուսանցներ էր համակն 110 միայն տնայ- ր: Քրտնայան տնայնարար Քրտնայան- նին էր տնայնուր տնայնուող, քաղա- քանայնութիւն, զերմանել, կայն ևս այլ- օրինակ:

Քրտնայի թրտնայն տնայնարական փո- խանակութիւնները, զաղապար տնայն զա- մարալական լուսով էր զանուր, թախի որ Քութեքանի լուրջ 90 միայն տնայր տնայ- րաւ էր ներած Քրտնայ:

Վալեքի ժիպար ՏԻՆԻՔԻ, Յունաստանի հանրապետական կարգերու հաստատան Նամար որ համարեկան ու զանահանա- րակ յայտնից տնայն Յուլիս 31ին — րուն, էր իր անձանակ միջնակը սա- լանաւոր արտաշէսից Գառնայիցին, որովոր ինքնուստով Յունաստան, ևս տնայնել կ'ըրկ կառավարութեան զին և հոյսով զինարարել Կիւրդուր տնայն — Նապար, որ տնայնուր էր զանահակ տնայնել հարուստով ու թերթան ուստուր Կիւրդուր զաւթարանեկեաց:

Յունաստանի նոր կառավարութիւնը, ապի էր տնայն Քրտնայանի ըր զիբ- արտ միջնակ հարուստ ու ընդանկնելու, ու Ս. Մ. Իւն—30 տնայն հարուստ ևս զեսպանել տնայն թերթիկներուն և խաղարկեցներու:

Ինչ որ կ'ըրուեկեաց: Անշուշտ, ա- զանարար զաւթարան Նապար:

Քրտնայի լուսանակ այս սերտ թալ — կամութիւնը արտահանական և տնայնուող ինքնուրդին էր լուսով ի թախի: Ետեւ հեղեք տնայն խոր ևս և տնայնիլ:

Քրտնայի լուսանակն փոխարարած Նո — մարալար էր համապատասխան կ'ըրկ ինքնուրդին լուսանակ: Քրտնայան հո-

գիբեք, զուրիլ էր մը զկայ ալ մեղ, ճալի ապր զոյցեք ևս զուտ տուն: Յեղա ալ մեղեքն զուստարար պարտել մէկ խաղարկով զէնք մանր կ'ընէր:

— Պո՛ւ... Իրաւ ալ տնայնելները թախահարկին տնայնարան՝ հանապար որ թէճկով մայ- րը թալ իրենց համալ էր կ'ըրար լուսով: Անկեղի թէ: Քութեքանի մէկը կ'ըրար ուստուր տնայնուող, ոչխակիլ:

Ճարման էր: Պատահանին մէջ խաղած զուրկներն ուստին մէկը զիբեք՝ կառավարելու տնայնուած: Թայց լուսով պարտեկա- րարիլ: Չեւ փոխ որ ստիանէն զարմ ձեռնաւոր էր թերթի, որտեք մեղեք էր տնայնիլ պարտեկար:

Ուստանով էր տնայն հատու փրկարար տնայնիլ մաս, տնայն զիբը օրըք ևս իր մայր նեղեք անտնայն: Երկրի մեղ — րուն նեղեքն տնայն, հայեկեղեկ, սպանուողին այլ, թայց թալիլ տնայն հե- տապա միջնակով: Նայնիլ համարեկան լու- ցան թալ տնայնիլ փրկարի կարմի էր փրկալ թալու: ու որտեք անտնայն զիբի խա- ճանդ՝ պարտեկարի ձեռնիլ:

(5 — Տար.)

ՀԱՆՏԻ ՀԱՆՏԻՈՒՐ

ԱՌԱՌՈՏԵԱՆ

Շ Ե Փ Ո Ր

Արամի կուշար: Մէկ մեղեքն մէջ թր- ձամ էր սեւ ևս խոր թաղանակ մը, որ ինքի պատահանին ինկնու էր իր զրիտուն լուսով: Երկու արցանալով կուշար:

2.

Բուռն ինքնարմուծիւն մը էր կար տար — ներսն անտնայն մէջ: Ճարման էր լուս- ունին թէ՛ փորցնէ և թէ խոնանցողն: Կործուան ու զալեկանով: Արիլն զէլ էր տնայնը ուսով էր ընդաւորուող Գառնայի- ցը: Անոր պատահան և որ Մայթիկիլն էր հոյակաւ ապրած մեծ համեմատութիւն էր տնայն: Սեղանին լուսով էր Ազգարը, որ լուսայոյցիլ տնայնութիւններ կային ա-

զիտին լուսով: Արամ մե 102 տուն, 10 խանութ, մէկ զիբիլի և մէկ պանդոն: Եւ այս թարրը մէկ պատահան: Իր Գառն — զիբը էր ուսած օրնու թեան փոխել, տնայնուրով թէ Մայթիկիլն զաղապար- ուսեկան անհանգին դարս կ'էրկայ: Իրաւ: Էր դարս կ'էրկայ, թայց մէկ Մայթիկիլն մարդ էր: Արիլն զէլն զեղեքիլ մայիլը էր կ'ընթերցանել անտնայն մէջ կրկն- լով — միթէ Մայթիկիլն մարդ չէ՞:

Ուստանից մէջ ալ տնայն նիւթին լուրջ էր խաղել: Ճալ ապրուի որ լուսով հրա- տած, Թեճկը էր կարգայ նայն Ազգարը և ուրիլ փրկարներն ստիան իրաւան: Հո՛ւ ալ Մայթիկիլն զաղապարտութեան տն- մանին գուրս կ'էրկայ: Հո՛ւ ալ Գառնայից օրնու թեան էլ փոխար ևս էր պատան — խանի իրեն կարմ ճեռմանիլ կ'ըրկակ հարուստներուն — օրնեկն: Էր հրէջէ գո- թայց հրամանաւորութեան հրաման զառ- նեք, չեք կ'ըրար համար կ'ըրկ: Թայց չեւ կ'ըրար արտանման տնայն, որով — հետաւ հրամանաւորար անտնայնուող: Էր արան համար մէկ թախի օրէ ի վեր հա- ճանարար ու թաղանակ էր, որովհետեւ: Գառնայից էր զայսով, տնայնուրի մը մէջ լուսով խաղար Տրդէ կարծեղով: Մինչ այս միջն այն, կ'ըրար մեծ համեմատու- րիւն էր տնայն: Մայթիկար՝ Մեծ կըր- զին օրնու թեան տնայն: Մեծ կըրկ Տրդէ զուրար համար կ'ըրար անմիջապէս,

N Frères

3.

ԵՐԲ ԵՏ ԿԸ ՆԵՅԻՆԻՐ...

[ԱՆՏՔՔՐ ՈՒ ԱՆՁԵՐ]

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ՎԵՐԱԶԱՐՈՒՄԸ

11 -14-Ի ԳՐԱԵՐՈՒՐ

— 0 —

ՅՈՎՀ. ՍԱՐԳՍԻԱՆԻ «ՎԱՐԳԱԿՆՏՆ
ՈՒՐԻՔ» ԵՆ «ՄԵԼՈՒ ԻՐԱՍՏՈՒՆ»

— 0 —

Միջնադարեան համայնապէս մտածող-
գիրք՝ փիլիսոփայ, բանաստեղծ, պատ-
մապի, հարստաստի ու գիտնական Յով-
հաննիս Սարգիսով՝ իր կենսիկ մանր-
մանրութիւնները ստուգելու հետամտա-
նալ բանասէրներն ու դրաստական
պրպատմանով յայտնի դէպքերը մշակել
և հետազոտելու ու թուրքի կարգի մը
վկայութեան, որոնք յայտնի լայն իր
պատկան անուանական պատարան-
ութեան, աշխատանքի անորոշակ անդին,
խնայական հարկերու ու մանրանով փա-
տեղի բարձրագոյն տարրութեան վրայ։
Աղկալ, Մանուկ Արեւեան, Մարգարե-
Արք. Օրբանեան, Հայր Համարտայ Սոփ-
եան, Փրօք. Առաքել Առաքելեան, Փրօք.
Յակոբ Մարթապեան, «Հանդէս Ամառ-
եայ» եւ «Քաղաքային» — բանի իր անու-
նիկ տառով ըլլալու համար, — չիմու-
նով մտանշտարարուն Հին ապրիլներու
Մարկապի կեանքին ու դրժին սեւեւով
բազմաթիւ այլ վկայութիւններ, անորոշ-
ապօրոյն իր լսելիքն այն կարգադրութեան
իւ անոր անուանի կցունք վերջերիներ
պատմութեանութեան կամ ճիշտ հայտնի
արտայայտութիւններ չեն։

Փրօք. Առաք. Արքանախանի կողմէ
« Երկամիմ » անուանի 1949 տարեկ
Մայիս — Ինկանիթիթի թիւին մէջ տա-
րարած անշտանախարհութիւն էր «Եր-
գարի խաչ գիտնական Յովի. Մարկապի
կենսագրութեան շուրջ», ինչպէս նաեւ
նախ հերթապի «Յովիմանն Սոփիստոի
մանտնագրութիւն» անուն գործը (1956,
Երեւան, հրատարակութիւն Երեւանի հա-
մալարանի), — երկունք այլ մեկարային
տառերով մեկնող պրպատման, — եւ
հատառնք իւր Իմաստանքի նախնական
իր կրթութեան տառանք եւ իր ծննդա-
ւայր Փառնաթի (Աղկալ) մէջ, Ուսում-
ի ծախանով ապրիլները մը ձեռնդի-
տակ, իսկ բարձրագոյն տառանք
տառերով մէջ։ Գործունէութեան իր գոյե-
րներ կցուն են Հայաստան եւ Անի։ Այս վեր-

ջին թուարկին մէջ ան հիմունք եւ զարդ-
ուր տառանք եւ իրականութիւն, տառ-
արարութիւն, Իրականութիւն, Իմաստ-
արարութիւն, Փիլիսոփայական — Թու-
րանական գիտութիւն, Եւային։
Գիրքը Մարտարտիկ անմէ՝ յառաքան
զարդի կարգադրուն ներկայացուցիչներ
մէջ։ Հիմունք, Հիշեցնական մարկապի,
տարրապի հազարէր հիշեցնական գի-
տութեան եւ Իմաստարարութեան։ Պիլի-
ստեղծը տառանքապէս իր տառարար-
տական հետազոտութիւններու, փաստ-
Հայր տառարար պատմաներով իր
հանդիման տառերին։ Ընթերցման եւ խո-
ցունք իր ճշտութիւն, աշխատանքի թափ-
ն ու ծառայութիւն՝ ինքի դարձուն են հի-
ցունք արտայայտող գրութիւններ, որոնք
մէկունք արժանապէս եւ կցուն 13րդ դարու
պատմիկ կրթական Դանտանքի։

« Երկամի փայր » իր այլն յառաքան,
զի պատմանով յառաք միւսով գնալ
յայրն, որը գրեանք էին, եւ այլն
մնա։ Իրքի կրթի՝ որ ընդ մնալն էին,
եւ փակցելով գրաւուն, իւր քաղցի գնան
ի ներքի, այսպէս գիտնով ճոցա՝ երբ մայր
ի մա։ Իրքի անքին անալթ բազմութի
վերայ, դարձալ գնացիլ յայրն ի պէտ
իւր, անքին գնալ եւ անքանցան։ Հայր-
մնքին գնալ թէ արդէ՛ս ապրեցալ տառն
կրկնապէս եւ քաղցի՝ եւ ան կցուն ճո-
ցա գրեանք իր ընթերցեալ էր եւ ան-
ալա՛յ։ Եւ իւր կրկնապէս եւ ընթերցի, գոր-
կալ եւ արքի գաւառս գալալսն։

Հայրարտի փայրին մէջ իր ուսուցչ-
կան եւ ընկանայ պատմաններու եւսուն
ընթերցի, մամանակակից գիտութեան
հետամտալ, Մարկապի նախնական
գնալ։ Հայ կենսականութեան մասաւր
պատմութեան տառերով կրկնապէս
բանասիրական, թարգմանական եւ հա-
մալարական գործերու, — գիրքերուն
գրաւուն Իմաստարարական Հին գործեր,
միւսին իր օրերը աշտանապէս կենար-
կուն։ Սպառնալու թարգմանութիւն
րիւրերուն՝ փրատակ գրաւունքն հա-
մար գրաւուն Հայաստանի րորդ գործի-
րուն մէջ, եւ վերջապէս իր աշխարհ-
անքին մասաւր հետազոտութիւններ
անքանցի գիտնական հիւրերու վրայ, ան-
նախապատր արդի, ընկանայ հետա-
մատի Դանտանքին։

Իր այս քաղցնական վկայութիւնն է հե-
տեւան Հայաստանը։

« Երկ րորդ գիտնական մեղու...
շուրջ բարձրակ գնանուն հիւրեւի, իո-
նախարար եւ անքանիկ սերով ուսուց-
մեր վերքին եւ գրաւին իրա։

12րդ դարու մամանակապի Մամուկի
Անգիլ կաղցի այս վկայութեան վրայ՝
իւ ան, «վերջապէսն այս ուրք», իր
թարգմանութեան եւ թարգմանի գոր-
ծունէութեանը վրասն էր ո՛չ միայն
Հայրարտար, այլեւ կրկն թարգմար Դա-
նտի։

« Եւայի յայդ սերով գա (այսինքն
Յովհ. Մարկապի » թարգմարի վրայ՝

ՈՒՎԵՆՈՐԱԿԱՆ ՆՈՐՔՐ

ԼԵՆԻՆԿՐԱՏ,
ՄՈՍԿՈՒՄ,
ԹԻՖԼԻԶ ԵՒ
ԵՐԵՒԱՆ

— 0 —

Ա.

Մայիս 28ին (1974) Լենինկրաւի
ի հասին։ Անմարմին եւ աշխարհահայ
կեանքարար սպեղներ։ Կարգէն Լենին-
կրաւ պանդոկի իմ սեփական Նեւա ճե-
տին միւս կողմի իր տեսնել յայտնալ
Հերթով մանդարներ։ Զարմանքն —
բէն, բայց ինչ Մուսկաւ կցուն են եւ ա-
րաւի տառնին անքուն Լենինկրաւի
գիտնով։ Հերթով իմ մանդարներ գնա-
մէր իր կրպակի իր փակցելն։ Իր խո-
քի որ արձանքով դեղաւ եւ զարդի հե-
յակ եւ մամանակ չունին։

Իր յիշել, իր իր կրպակաւոր էի եւ
տառանքի տառերին տալ նաւով եւր-
պայէն իր վերադառնալի նաւուն վրայ
Տոքթ. Չեկոցոս իր հաշտական, մեծ
գիտնական Փրօք. Լեւ Օրբելին ներ-
կայացուց։ Անդրահետ, նաւուն վրայ
բայց ինչ հանդիպումներ ունեցալ իրն
հետ, սերս բարեկամութեան մը տա-
րանով։ Շատ իր ցանկալի Լենինկրաւ
կրկնապէս եւ գուն են համարաւոր կըր-
դիական Փրօք. Յովսէփ Օրբելի հետ
15-րդ Հերթովս մէջ պատմաններ կա-
տար։ Կարելի էրալ տալ։

Յուսկոցի, 1960ին մայիս իմին հա-
յար կարելի էրալ հանդիպի Փրօք. Յով-
սէփ Օրբելին, Մուսկաւի մէջ։ Ըստ
իւր երաւոր յայտնալ իր յիշել իր, եւ
մեծ աղքատութեան հրապրոց իր Լենին-
կրաւ։ Հայր 1962ին Մուսկաւի կար-
պոյրին, որ ընդունել իր հրաւեր եւ
Լենինկրաւ երթալ գուն 15 օրուն հա-
մար։

Փրօք. Յովսէփ Օրբելի, անդալական

Դաիք... Այնմա՛ն՝ մինչ լսել զգալու
նաւ, յոսն տներ ընդ առաջ նորս եւ,
յոնախարցեալ գալին, խորքի ի
նման օրինութիւն...։

Այսպէ՛ս իր Հին օրերուն, իր արաւ-
տաղնին անքուն, իրենց մաղի թուալ
տարրապի, Հայրական գիտութեան եւ
նախնական տառն, գիտնական ու յարա-
լիք իր գունին հորերին...։

Մ. Բ.

Հայալեւ — Հայալեւ, Հերթով իմ
գրաւունքի փայրը, ի մեծ կրպակ հա-
պեման եւ աշխարհ, մնալ։ Կրկն-
պէս, անա՛յ 1974 Մայիս 28ին իմ աշխ-
արհ իր տեսնել Հերթով իմ թարգմարն
տարունակ Հերթ։

Մուսկաւի, յաւերդ տառալ Թարգ-
մար ի մանիկ, ինքնակով տեսնել թա-
րարանի անքանիկ։ Թարգմար Փրօք.
Բ. Բ. Պիտարովսին։ Անքանիկ իր
գիտնական թարգմարաւոր, որ հա-
կարգի իր տալարալ զինակն, ըն-
դունալու իրա։ Անմար իր անքանիկ իր
գիտնական տիկին՝ մանդարներ, որ
մեր սերունակ ու յարաւոր Մուսկաւ
թարգի գիտնական տարէն Լեւոն Մուսկ-
եանի թայրն էր։

Տիկին մանդարներին հետ հանդի-
պելութիւնը մը բրան կէք Երեւանէ կէ-
միւսին իմ խոսակցելու տարի։ Յայ իմ, իմ,
կարելի էրալ։ Տիկին մանդարներին
Պարտովսին տեսնել։ Փրօք. Պարա-
վիկ աղքատիկ կարպարից որ անին
կարպոյլ օդնին իմին՝ Թարգմարն մէջ
կատարելիք պրպատմաններ ընթերցել
եւ արտունի նորին պատմաններ ար-
մարել։ Իմին տալարալ եւ հիւրեւիկ
նախնական կրպակաւոր եւ շատ համակ-
ցի փրկարանքի Փրօք. Ա. Միլերը, որ,
արտունիկ զարգալու, Թարգմար իմ
հայտնալ իր զին հետազոտող իմ Երեւան
նոր հրատարակում իր զինակն համար
իւր «Բերքական կրպակ յանդապել-
ներու մասին, որոնք կարպին նաեւ հա-
տնալու (Բերքական) յանդապելու»

Միւսկաւի՝ օրինակ իր նախնիկ իմ
չալ շատ կարեւոր եւ անքուն անալական
հատնակ։ Եւ աշխարհ, ոչ միայն կարն
մամանակով կրպակ կարելի կրպակն չալ
տեսնել Հերթովս իմ անքանիկ հարաւու
— թիւր աշխարհ կրպակ թէ՛ պատման մէջ
եւ թէ ցուցադրելու Կարպական թուր
յանդապելութիւն տեսնել եւ արտար-
մել իմ անքանիկ աշխարհական համար։

Հերթովս իմ մէջ իր պատման եւ իր
ցուցադրելու մեծաթիւ արտարական եւ
հաշտական մեծաթիւ հաւթիւններ։ Հոն
են Սեւանի Առաքելով փայրը, ինքնակ-
գարս։ Գունիկին փայտարարարական ան-
նախ խոսակցելու։ Հոն եւ 13րդ դարու
երեք գրաւիկին փայտարարարական գու-
նալ։ Գրքին երեւան։ Հոն եւ հաւթ-
կան մեծաթիւս 13րդ դարեան Հայր-
մարն անալարարանի կրպակն։ Կարելի
գիտն հոն եւ Անի փայտարարարական ան-
քանիկին գրաւիկ։ Կարպական իր
թուրքիկն, արձանիկն, անալարական —
գին։ Հայրաստանի արտարական, Անի,
եւ այլ ցուցադրելու հանուն։ Հաւթա-
րալ, Երեւանի թարգմարանի ցուցադր-
ելու անալարարութիւնները պատման կցուն
եւ որ այս անալարարութիւն ճաշական էր
Հովսէփանի ցուցելու անքանիկ կրպակ
զարգալ տարրին, անալարական՝ իր
Երեւանի վերջապէս անքանիկ իր ցուցա-
նախարար, անքանիկ Լենինկրաւի արդի
փրպարարան Երեւան եւ հայ մայր —
փայրը արդի փայր իր արդիական Երեւ-

ՀԵՆՏԵՆ ՀԵՆՏԵՆՈՐ

ԱՌԱՊՈՏԵԱՆ
Շ Ե Փ Ո Ր

Ոչ միայն պատմական պարպուկեալ
շտապով այլ նաեւ փրկարանքի զրպակեալ
հաշտական, օրինակներ։ Ծախիկ պէլը
ներս իր մասն։ Երթարան Աւետարտ
անքին զրաւ փոր մար մը, անքան հաւա-
ն ու գրքին թուրքիկ Կրկնարար թէ միւ իր
պարտական։ Գառտարից որ շտապով կա-
կարալ թէր գալի, արդիական շալ իր-
կուն կառնալ ճաշիկ կրպակ։ Անքանիկ
գործի սերս։ Աւետար, շատ անքանիկ
անքանիկ մը ձեռնակով միայն գրալ։ Իրա-
կանին մէջ յարաւոր եւ արդիական միայ
տառմանալ իրա։ Ընալ արդիական։

Երթարան իր գաւառը խաւարանի
շուրջ, անքանիկութեան։ Գաւ մը գուրս
կալ։ Երթալ երկու շատ անքանիկութեան

մար ներսի փրկարանութեան մէջ, եւ յե-
տալ արդիական կրքին։ Հարկի եր-
կու՛ տունը իր կրքին Ծախիկ պէլ։ Ծախ-
կարմ շարքով։

« Ան չէ անա՛յ, թէ մը տալը ինչո՞ւ
կր պատմակ իր։

« Պէլ, շատ Աւետար պատմականը
ցուց տալով, շատ արդի կառն մը կալ,
Ինչիկ ճաշիկ...։

« Կը անքանիկ, ընդմիջեալ սպան,
նորէ կ'ըն ըսալ։

Մուսկաւի մասին տարուն արտունիկ
կար երեւական գրաւիկն մէջ։ Կարնին
իւր ցուցադրելու երկարութեան կա-
կար իր մէջ անքանիկ պատմին։ Մօր մը
պէլ արտունիկ իր գաւառը թալիկ թալ,
երեք թուրքով տեղեկութիւն իր ժողովը,
ու յետոյ յառաւանա՛յ իր նաւարը։ Իր
կանիկ, նորէ իր կանիկը արտունիկ ու
կալար գաւառիկ։

« Հաւառարան քիթից։ Բաւ։ Աւետար։

Ծախիկ պէլ այնքան արտունիկ թալ,
զիպարանի զրալ, որ ցուցադրելին մե-
լի փրատան փրկար մար իմալ։ Այս-
պէս իր արդիական իր կալ։ Ծախիկ պէլ
այլեւան հարցոյ անքանիկութեան։

« Ի՞նչ եւ Արթուրի Կիւնարն։ Ծախ,
շտալ կանիկ Արթուրի Կիւնարն։

Դեղարան իր մանիկն նաեւ գիտնար —
ներ։ Անքանիկ մէջ Աւետարն էր։ Երթար
Արթուրի իր նաւարը այլ վիճակին մէջ

տեսալ, արկնարար հիւ մը արձանից ու
նաւարական։

Ի դար սպան ընդդէմ ցնել ու արթն-
ցել փրկար փրատան աղկիւն։ Զրալ որ
այլ թալը մամանակի կառն եւ իմ իմ
ըսալ տառն չունիլ կրպակիկը։ Փայր
նաւար։ Շտալ որ իր երկարական պատմա-
ն ուն։ Թէ մը արդիականութեան տառանք —
ան քի։ Իր արդիականութեան տառանք իր
կառնար եւ արդին։ Իր փայլիկն արդի
անքանիկութեան, Արթուրի Կիւնարն՝
պատմով։ Գառն զայն Կրկնարն արձա-
ւ արար որ թուրք իր խոսար։ Իրն երկու
րորով ցուցադրելու պատման։ Ան —
տալ։ Երթարանի ցուցադրութիւնին ար-
տունիկով միայն կար մը նաւար իր թե-
րար։ Բայց կրպակը մնացուն էր ան՝
յարար փրատմ իր կրկն, Ծախիկ պէլ
յարարանական փրպարանի պատմանալ։

Երկու գիտնարներ անքանիկ գիտարաւ —
թիւնիկին իր ցուցիկ Աւետար։ Անիկ
միայն։ Իր նաւար ցուցիկ։ Աւետար իր
յոնար։ Իր նաւար, իր արարար, իր
մեծիկ։ Անքանի ու թուրք ուրա եւ իմ-
կուն։ Կիւն երկարիկը տառն են զար —
հարկանք եւ շատ փրատմ իր ցուցի
տառն եւ իր զինքը։

« Չեմ անքանիկ ար, բաւ։ Արթուրի
Կիւնար։ Իր կրկն արձալ ցուցիկ տա...
Իր մեծիկան իր ցուցիկն հայ գին —
ուրար ցուցիկանին։ Այսպէս անքանիկ
անքանիկանց նորէն, Բայց զիպարանք

N Frères N.20 Saint-Germain-H
NEUF-OCCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTELAGES

ԿԻՐԱԿ
ՍԵՏՏԱՄԲՐՈՆ
8
DIMANCHE
8 SEPTEMBRE
1974

HARATCH
LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE
Directrice : ARPİK MISSAKIAN
83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS
— Tél. : 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 R. C. Seine 57 A 2731

LE NUMERO 1 F.
ՏՊՐ. ՏԱՐԻ — ԹԻԻ 13-106

Օ Ր Ա Ք Ե Ր Ք
ՀԱՄԱՐՆԵՐ ՇԱԽԱՐԵՍ ՄԻՍԱԿԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ՔԱՐԱՆՈՐԻՒԹՅՈՒՆԻՆ
Ֆրանսա Տար. 170 ֆր. Վերամեայ 90 ֆր.
Արտասահման Տար. 200 ֆր. Հաղթ 1 ֆր.

50e ANNÉE — N° 13.106

ՕՐԻՆԱԿ ԽՕՍԲԸ

ԱՆՍՈՑԻ ԶԱԿԱՍԱԳԻՐ

— 0 —

ժամանակը կը դարձնէ ի նպաստ թուր-
միլ :

Ախարէի նախապաշարքը մարտի յա-
տակող մեծերը ո՛ր, մէկ յարկ ձեռնարկ կը
կատարեն Կիպրոսը բռնադատող թուր-
քի քանակ կողմէն հետաքննելու համար :
Ենթացած թուրքերը աճէն օր աստիճան
էր աւելի կը բարձրացնէին իրենց ձայնը
և աւելի աճեալու ու պահանջկալ կը
դառնան : Կորստը պատրաստներ կը
տանքին՝ վերջնապէս տուն-տեղ գտնա-
լու համար իրենց գրեւոր հայրամասերուն
կողմ :

Այժմէն կը յայտարարեն սրբին, որ
Կիպրոսի թուրքական մասը — անբողջ տա-
րածութեան մէկ երրորդը — թուրքացի
կտուած է : Թուրքական դրամը պարտաւո-
րէն մտադ գործած է կողմէն ներս և
տառաւոր մէկ կը դարձնուի կիպրոս-
կան դրամի դրոշմով :
Կարգադրու ինչիկոյ Պոլսոյ մէջ ժամ-
այ տալիսի կը ընթացքին յայտարարած
է, որ թուրքերն ո՛ր, մէկ կողմէ պիտի
ընէ կը պահանջներէն : Ու պահանջները
աճեն օր աւելի լայն ու ինքու մէկեր
տառաւոր : Ախարէի ուսուցիչ կը քայ-
ուի : Սահման քայլու չկայ : Ընդհանրապէս
կը շարունակուի աճն կողմէ, դիտարկու-
թեամբ Ուսանողներին, որ տալիսին պա-
տարաւորապէս է տեսնուած կայուն —
թեմ : Յուլին 15-է Նիկիոյից պիտական
հարածունէ մեծե. Յուլին 20-ի թրքական
շտապահումներ և լեռնային գեղերը :
Յիշատակին յանդիմանքին կողմէ, Սա-
րգիսի կատարողները այժմ էր կու-
լի յարձանակ պատգովի նաեւ իրաւա-
դիտական համարուի իրաջ : Այդ ուղղու-
թեամբ շարժման մէջ դրած է կը բաղա-
դարան անբողջ մեծերուն :

Մուսթաֆա Բիւտայի քարտեղորդութիւն —
ընէ է վեր աշխարհիկ միջաւանն որդե-
կան : Կորսը Պետութեան գրեւոր հա-
տակողները թուրքերն այժմ սկսած է
շարժադրով իրաւական կորսելը արա-
րակաւ և ժամանակակից երկրներու մէջ
իրեն պարտաւորութիւն դնելու :
Այդէն ՄԱԿԻ Ազատագրութեան Կո-
միտէի խում առնալովներ իրեն ի նպաստ
էր բաղադրել : Լիբիոյ յայտարարութիւն
է, որ թուրքերն Տարբեր համեմատութեամբ
թուրքացի կողմէն կտուած է և անոր
պատգովի խում կողմ կը դնէ կը բոլոր
երկրները կը ընէ Սալայնայրը : Փաշտօնա-
նախ քաղաքացիութիւնը ցոյց տուած է :
Եւ խոր արտերկր, Իրան վախճան մե-
լան սպիկի սպիւնթիւն տուած է Թուր-
քիոյ : Փաշտօնաւ և Իրան գաղանկից են
Թուրքոյ չեմ՝ Մեմբայի (Նախկին Պաշ-
տօնի Սեյի) կապակցութեամբ :

Կիպրոսի թուրքական երկու գեղերուն
մէջ զանի էր գիտնելու երեւան հան-
ուել պատրաստի թանկով, Թուրքերն
Թիւրքերն առաւ միայն կը յայտնեն, որ ինք
Թուրքական թանկով կողմէն թաւելի, Յու-
լի կը շարունակ թուրք Թուրքերը...
Իրենց դրածած անոր ունիւններ Յուլի-
ն կը վերադառնան :
Փոքին Նալուտիան իրարեւորապէս —
մէկ ժամանակներ համար Յուլիներ նա-
խադրական կը զնեն Թուրքական թանկով
հետաքննող Կիպրոսին ինչիկոյ համարա-
մարտական կը դրած այս պայմանին : Ու-
րաղէ է քայլ կը պատճառել գրեւորաւ թու-
րքեր կը եղած տեղը պահել, միջինն որ

ԵՐԵՒԱՆ ↔ ՓԵՐՏԻՁ
ՀԵՌՈՍԵՒՊ

ԵՐԵՒԱՆ (Արժեւորիչ, Սեպտ 3-5)

ՕՏԱՐ ՊԻՏԱԿԱՆԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵՋ

Մատուցողի մէջ տեղի ունեցած հոգա-
լի տեսլու : Բիշապոյն համապատասխան
մտածակեցող երկրներին՝ Միացեալ Նա-
հանգներու, Ֆրանսայի, Դանիան, Աս-
տուլոյից գիտնականները զանի էր օրով
այցելած են Հայաստան, ուր ծանոթացած
են Արթուրին, Հրապարակ, Նախկին, Խ-
Վեանի չրքաններու հոգորու օգտագործ-
ման քննարկ ու տնտեսական պայման —
ներուն, իսկ Արտասահման գաղանկէ մէկ
արդուներու իրաւացման մեթոտներուն :

×

Բարեկամութեան Խորհրդային Ընկե-
րութիւններու Միութեան հրաւերով Հա-
յաստան այցելած է Ժողովարան — Ուր-
Միութեան Նիկիոյի նախադրական, աղ-
բային թաւարկի անդէն իմար երեսները :
Երեսներ մէկ ան զրոյցներ ունեցած է
արտասահմանական իրաւներու հետ —
քանակութեան ու ճիշդագործի կապի
Հայկական Ընկերութեան նախադրական
Ֆալէյ Սամանեանի և Մալոյիթի Բալ-
այարար Մարտա Սարգսեանի հետ :
Հիւրը այցելած է Թանգարաններ, ցու-
ցաւանդակներ, ճարտարապետական յու-
շարժաններ :

×

ՄԵՐԱՆԱԿ ԱՆՏԱՐԱՐՈՑՆԵՐՈՒՆ

Երեք տարուան պատմութեան ունիւ
նրերի շարունակութեամբ անտառային —
մական տնտեսութիւնը : Անոր անդին հո-
գալի անտառութիւններուն միայն հիմ-
նուած է 950 հեկտար պարտաւոր անտառ-
ներ : Եւրոպայի և Զապադի շարժի փոր-
ուած անախ տարածութիւնները այժմ
դարձած են կանաչ ծառատուններ : Այս-
տեղ կ'աճեն ինչնեւ ու ծիրաններ, ին-
չպէս նաեւ Հայաստանի մէջ առաջին ան-
գի ժամանակ ինչիկոյն : Տնտեսութիւնը
նկատուի յաղորդիւններ արձանագործ-
ման շարժի տարածութեան անախ կտուածներին
Նախաձեռնած 1500 փոխադրական կապա-
րուած է 216 հեկտար անտառատուններ : Ա-
ռաւին անտառակի արդիւններով շարունակ
թուրքերն հիմնական իրաւոր արձանագործ է ա-
ռաւին կարգի դրածական մրցանակներին :

×

Յուլիներ ստիպուին ընդունել կը պայմա-
նները :

Թուրք կառավարութիւնը նախադր-
կը պահանջէր զաւանթագործութեան միջաւան :
Հիմա տեղի խառնուցում է կը պայման-
ները : Պարզապէս կը պահանջէ երկու
մասը կողմէ կողմէ : Թուրքական թանկով
ուղղակի թանկ Թուրքերն, յաճախորդ
Յունաստանին : Այս ձեւով Կիպրոս վեր-
կը գտնէ իրեն անկախ Պետութեան, ա-
նոր ամբողջովին Յունաստանի կողմէն ալ
(Խոսքի) յայտնուի Նուր կ'իշխայ :
Իր ժամայ տալիսին մէջ ինչիկոյ հոգ-
անդով կը յայտնէ, որ Յունաստան հոգ-
աւանդով կողմէն երեք թաւարկ մասին,

ՕՐՈՒԱՆ
ԴԵՊՊԵՐԸ

ԿԻՊՐՈՍ

ՄԱՐՏՈՍ ԳՈՒՆ
ՓԱՐԻՁԻ ՏԵՍԱԿՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Յունաստանի Արտաքին նախարարը Փա-
րիզի կը խառնուցութիւններէն ետք, Եւ-
րոպայի օր ժրնէի մէկ կը տեսնուի Մալո-
րիս Արթիւ հետ, ապա կ'անցնէր Պոն և
Գրիսէլ : Նախադրական ինչիկոյ Մալոյիս ան-
գի մը եւս չեղած էր թէ թաւարկաւ —
կապէս կը մեծէր թանկութիւններ վեր-
ախի ժրնէի մէջ :

Մալոյիս յայտնած է Ֆրանսայի երեսուն
թէ կը երկիրը կ'ուզէ առնալ ըլլալ Հա-
յաստանը Շուշիան և Եւրոպայի տալիս
փաշտօն տուած է որ ծրարան կը ա-
րաւելի ապրելութիւնը պիտի գործածէ զի-
րացիներն : Համար Յունաստանի մտադը :
Յուն նախարարը չեղած է իրաւորին —
րուն թէ նախարարութեան կը իրաւոր
սակցութիւնը վերաբարձ էր թէ Կիպրո-
սի և թէ Յունաստանի և Հայաստանը
Շուշիան և Յունաստանի և Ֆրանսայի
յարաբերութեանց : Բիշապ անիւթիկ
հետ տեսակցութիւնէն ետք, Մալոյիս յա-
րարարած է : Ժամանա կնիական գիւ-
րը կը խառնուց Եւրոպայի մէջ : Արթիւս թա-
ցալայտ է և այդ պատճառով է որ կը խա-
ռնուց կը օտարաշուքիւնը ընդէ իմ երկրին :
Առաջնական կարգաւորութեան գիտնա-
քական ճիշդէն թաւարկ չի նշանակեր թէ
Յունաստան գիւրը կը փոխէ, Յունաստան
Եւրոպայի մաս կը կարգի և կարգաւորի
է եւրոպական ամբողջականացման :

×

Կիպրոսի մէջ, Տեղեկաց և Բերիւտէ
տեսնուած են գիւրիկներ, փոխադրական
համար : Երկու շաբաթներու, պիտի եր-
համարանաւ մի փառապիւրական գիտն-
կարցի էր միջոցներու շարժ : Գիտի փո-
խադրական նաեւ անձնական անձնու-
ցանք : Եւ աճէ շաբաթ թաւարկ արդիւն-
ները : Այսէ անկախ սակայն Թուրքերը
կը շարունակուի չոյ կը ընէ : Կառնէ գիւր
անցած է և կրակի տուած հիւրը չէ :
Մական տուններ : Լիքիայի հանգրայն կը
ընդէ թան ընդունիլ անցնի անցած են :
Թուրք փառապիւրան ալ Պոլսոյ դրացած է

LABENNE - OCEAN
— 0 —

Նախկինից դեռ կը մնան փուշերի համ-
նուն երկու վարդիկ, երկու անգիր ծաղկաւորիկ, արտի կ'ը-
րան համարադրուի, փիշ մը վրիթ, ծաղկաւորիկ գաղաքներին
մայրիկներն :
Բայց ըսել է որ վրիթներ մը կ'անմնայ :

Օտար երկիւնք ունեւորով սահմանակից
փայլ աշխարհ
Բնուիւնքիւն այդ աշխարհին կը տարածուի
մայրեղանց
Միակուսի անկնքներով : վրիթն սթրանդ
Անգիրն անցնող կը նման զիս շարժի
հեռու :

Շարժէն հեռու՝ լոյսի նման որ կը սպառի,
կը յամեմուի փայլաւոր երգ զոյգ իմ
վարդերով,
Հաստան հողէն, հողին նոյնիսկ աղաւ-
անգէն
կը յամեմուի կը համարադրուի, դրո
տալալին հարկ է գտնել :

ԱՐՄԷՆ ԼԻԻՊԷՆ

(Բարդ - Յետադր)

տեսնուիւ համար Հանրապետութեան
նախադրական Բարեկամութեան հետ : Կը կար-
նուի թէ ինչիկոյ, շառ հայտարար կը յալե-
ղութիւններէն, կ'ուզէ երեսփոխանական
ընտրութիւններ յառաջ ընել, այս ան-
գի մը փաշտէ որ մեծանալութեան մը կը
պաշտօնաւոր կը (Հայր) կուտակուի :
Թեմն ինչիկոյ չի ծածկեր որ Միլի Սե-
լանէի հետ կարգած համաժողովական
գաղանկը գիւրը չի դրացնել :

Գաղանկ մը տղով

ՈՒՄԻՆԻՍԻԹԻ խնայողութիւնը թաւա-
կան գաղանկ պիտի ըլլայ Ֆրանսայի մէջ :
Ճարտարապետական նախարարը Տեղեկ թէ
ընդհանուր մեծով անկախ փիւթիւն 20 ա-
նակի կը խառնուց անկախ արդիւն գործածու-
նեւոր : Ֆրանսայի մէջ իրաւոր չէ 20 ա-
նակաւոր անկախ : Մալոյիս տալիսին պէտք
է անտիկ :

ՊԱՆՏՈՒՍԻՆԱՆ երկու պատմաբան-
ութեանը Համար և Փարիզ ժամանած
նախակի գիւրը յայտնուի : Համար նա-
խադրական Բիշապ անիւթիկ և Լի-
նէի :

ՊԱՐԱԿԱՆԱՆ կիւր ըր անբովանուած
է իրաւոր օրտառական կողմէ : 15 ժամանակ
կայ, որոշ մը՝ Երուսալ : Գիւրը, Բոնիւ-
Լանէն իրաւոր սահմանէ 10 փիւթ-
մէր միայն հետ :
ԽՈՐՀՐԴՈՒՄԻ պատմաբանը՝ Վալէն-
թին Մարց, 39 տարեկան, որ 67 օրէ
կուտար ծածկ գիտնէ է Վալոյի իր թաւ-
ար, ուր կը գտնուի 1970 Նախկինը
ի փր, որովհետեւ իրաւորութեան օտար —
կուտարութիւնը թնայանաւ է, մեծանալ
փայլ է, թաւ կնքի, որ Երկու անիւ և
յուր չափի :

ՆԵՐՍԻՍԻ ՆԱՍՐԱՐՔ Թեմաբովանիկ
Վարդապետի մէջ շառաւոր տեսնուի —
թիւններ ունեւոր է և յայտարարած թէ
1975-ին ընթացքին Թիւրքոյ Լիւնաստան պի-
տի այցելէ :

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ

ԼՆԵՐԿԱՐԱՏ, ՄՈՍԿՈՒՍ, ԹԻՖԼԻՉ ԵՒ ԵՐԵՒԱՆ

Բ.

ԵՄՄԱՆՈՒՆ

Քաղաքներն օրե օր կը հարստանան յիսկերով, որոնք զուգե՛ք փնայանիս աշխատեալ... Օր մը կը կրնան օտարաւոր լլլալ: Միտակաւ ինք պատահականաւ ընտրել է: Կամ թերեւ, օրինակ Նամաք, բնդ Նարտաղէն, որ քանի Քուլթիլ փրայ ցրտած են եւ Նաղի կամ խմած խմած անտան չեն, — չեւ-տաւաւոր կը փոխանան: Չունեն կարելի է ծանոթանալ ինք տանել, տարին այդ խմած չենին ալ դժբախտաբար քանի որ ասանկան տարին կիսուն քիշին ունին:

Ստանդարտաբար՝ իր զինժժժժժ, լլլալով միշտ, իրենք կը Նաղի բնդալոյն, տարածուող երեւանի փրայ: Սակայն, անկեղծի կերպով, թաղերէ բարեկարգ-ման քաղաքի թոյլ տուել եւ որ Մասնա-նաղաքներն քիշ մը բարձր, մէկ կողմից, աւել փար, անմահող արդիական Նամա-րակ չէր որ բարձրանայ, շատ քան զրաւորով, եւ փնայանի Մասնաղա-րակէ զկշի երեւան տարածուող Նամա-րակաւորներ: Չմէ դիտել թէ աշխարհի թէ աշխարհի որդւոյն որ զայստիք ունե՛ր թէ արդարեալ անտուժեալ Նեւեւանի է...:

Երեւանը տակի մասունք եւ խմածուող ինքուայ ինքի: Արեւմտի պարտնոյն իսկ խաղաղութիւնն իրան է: Գոնէ՛ իմ տան-տան եւ քաղաքի: Բարեկից մըն ալ տա-րէ եւ ճաշարանին: Եւ որ սպորտային թիւերն տակի կանոնաւոր եւ խմածուող կը եւ տ-մէ կերպով կը զերպարտիք թէ Լեւինի-րաբոյ եւ թէ Մովսէսի զպարտիք մա-րակ թիւեր, կանոնաւորութիւնն եւ սպ-որտային թիւեր:

Կայցիմ զուտի:

Կայցիմ թիւեր եւ շուտով կ'աւաղար: Թէ ինչ պատճառաւ վերաբնակեցա: Գու-նե՛ր ինք Նամաք անմեղեկի կը մնայ: Դաւաւոր պատկառաւոր: Նամաքի կը իր փոխադրեցի կը բոլորովին տակի փո-խակէ՛ն՝ դիտար եւ թէ Նաղիական եւ թէ զերպարտեալիս անտակալ: Երե-ւանցիներ Արդարեալ վերադարձուլ...:

Գուտին չեն չեն մը չէր որ վերա-կանդիւր կամ վերադարձուլ: Եւ իսկ — թալին տակի չեն մըն էր: Գուտին փո-

րակալեցուն միշտ զկրկանաներով կարելի է... եւ Գուտին այսօր այդպէ՛ս ալ կանդանաւ է:

Սեփե՛ր մեկ Նաղիական զին տանար մը՝ 20րդ դարուն... կարկանդակով: Բու-րովին փնայան եւ տակիներուն տարա-կի յալե՛ք, փրկական տալարութիւնն, որ անտարտարով ամէն այցելու կը զգար, որ տալարութիւն կը Նաղիականութեան խաղաղ եւ կը յալարէ: Երախ էր տեղ՝ ալ թէ մասնաւորապէ՛ր չեն մը կանդանաւ է: Կարելի է, որ կարկանդակով որդի: Շուգիւր մէջ կարտուած, միշտ փնա-րովութեան, անորով փնայանցիներ, որոնք խմած խմած անտակալ տակի թա-լարովին նոր թաղալարած թաղալարներով կը շարունակուին, զիսկ տակալ զնչե-լով: Չմէ դիտել թէ ինչի, տակիներն քիշ մը չեն: Բոլորովին մը Գուտին մը չէինեղեցա՛ւ ցոյց տալու Նամաք թէ Գու-տին չէինեղեցաւ է Կարելի էր տակիներ իւ-րեւորով մաղրել (որուն արդարեւ շատ կարելի էր, որ ցրտած փնայանները ի մէ Նաղիակ՝ քաղաքի խմած քաղաքի մը պէս, եւ թաղերն որ այցելուներ թաղ կարելի էր երաւ արդիականացնել նորմալ չինաւ: Գուտինով: Միշտակի պիտի լլլալ որդի թիւերն էր որ մըն ալ մէկ կը չէ Չուաղիմով մը վերադարձ... կարկ-անդակն է:

Չունեն անկեղծ կը, Գեղարդ այցե-րեալան, շրջափակ զանկեր տալու եւ մաղրեալ զանկ: Երեւանի մէջ այլ-եւ արդիական է մաղրող թիւեր: Այլ ուր-պատկառով դուրս արդու ու պատճա՛ն տեղ պատարտուած է: Այցելու թիւերն աստե՛ն, կային ուստիարներ՝ որոնք մասաղ պատարտուած էին: Իսկ կեղեկներն ու-նին թաղալարն այցելուներ:

Կրկնի էր, երբ Էմիլիան յայնչեղ՝ եւ Նաղիականներն խմածան՝ դի-տեղի կարկանդակն: Թաղարով մաղրող կեղեկներ: Խմածան թաղարովին: Նաւ ալ արդիական է տանար շրջափակն մէջ մասաղ զնկերով, թէ եւ կարելի է Նա-րաղեղ կերպով Նաղիակի աղբիւր կը կարտած զլիւսանալ, թաղ մը փնայա-րեւել: Անտարտար՝ խաղաղուող դի-տաւ եւ մասաղալներն զնկանի, ար-գիւրով: Էմիլիան շրջափակն մէջ, երբ թաղարովին կրկնի օրտակ պէս խմածան է: Արդիւր շատ տեղին է անտալու:

1931 թ. այցելու թիւերն արդիւ՛ն շատ յու-նի է ալ որտաղին թաղարովին, որ փայնած էր Նորարգիկ Նաղիական թաղաներէն ներս, թէ այցելու թիւերն — թաւ թիւերով:

Երեւանի բարեկարգութիւն, անտանալի Նորարգիկներն, երբ մասնաւոր զի-տան թէ տեղի զին զանաւոր փոխա-րաբոյն, զի շատ կ'արեւմտաւոր կը թաղար: Արեւմտե՛ր որ յաւ եւ թաղա-նայ, թաղարովին իրենց աշխատանքով զրաւած: Օր տալու կը Նարտաղալ մըր պատմութիւն, արտաւոր: Նամաղալ — թիւեր, զիտակներ: Երեւանի կմ որ կը Նամաղալ զիտակներ անմաղ, թէ եւ այլ իսկ

ԱՍՏԻԿԱՆ ԵՆԱԿԵՐ ԹԵՂԵՐԱՆ ՄԵՋ

—

Աղետները մէկին, բացումը կտաւար-ում է Արեւմտի խաղերը, Թե՛հրանի մէջ: 24 երկրներու աւելի քան 3000 մարդկան կը մրցին մարտական 16 ճիւ-ղերու մէջ:

Երբորը Նամաղալային պատեալ-մէն առաջ, Մեղի մէջ տեղի զին խաղերն երկու մրցումներ՝ Նեւաւոր Արեւելի մրցումներ, որոնք առաջին անգամ տե-ղի ունեցան 1913ին, իսկ միւսը՝ Արեւ-մասան Մեղի մրցումներ, որոնք սկսան 1934ին 1948ին, Նաղիական մէջ փա-կարացուցաւ: Երեւանի խաղերու նա-յնայցեալ կարմիրկարգի կարտ-Արեւելային խաղաղակցի շատ տարին անգամ մը մրցութիւնն կարմիրկարգի եւ Նաղիական առաջին երկրներ էր: Եւ 1951ին կը կարմիրկարգի այլ խաղերն Նե-ւաւոր մրցումներ տեղ ունեցաւ Նե-ւաւոր կարգով 1954ին, Մեղի (Յի-լիկին), 1958ին Թաղի (Նամիւն), 1962-ին՝ Նարաղի (Նամանիկ), 1966ին՝ Պարսիկ Փայլանալ, եւ 1970ին՝ գրա-ձաղ Պարսիկ:

Այս տարուն մրցումները, որ տեղի կ'ունենան Թե՛հրանի Արեւմտե՛ր մարա-լային մէջ, յատկանշական են երկու երե-ւելներով, նախ այն, որ առաջին անգամ լլլալով փոքրիկային Միտակալ մար-դիկներ կը մասնակցին խաղերուն, եւ երկրորդ՝ մասնակցող երկուսն մարդիկ — ներսն թիւ 3000էն աւելի է: Մրցում-ները կը տեւեն մինչեւ Ապրիլ 16:

պատճառաւ մեծ ցումով եւ յալարով կը բաժնուի իրենցմէ: Շատերու Նամաք, ճաղար զուգե՛ր յալարում:

Երեւանի կարելի է արդիական շաղ-կարգի զրաւած երեւալութիւն օրեր տա-տան մէկին եւ ճաղարին (Նարաղի) փայլելով՝ Արաւան ու Արաւոր ժողովի ժողովով՝ Նամաղի Պարսիկ կամ երկրի թիւերն: Այլ օրտակ զրաւած իսկալով եւ յարմար կտար մը ունի, որ Մա-կալային զալով՝ կ'երթայ Թե՛հրան: Երկու դիտել կը մնա Պարսիկ, որ թուրքի, արդիական պարտն որ կայ այժմ, եւ կ'անցնի օրտակով Թե՛հրան:

Գ. ԲԻՐՏԵՆԸ
(Տար. — 2)

Կարդացիք

« ԵՄԱՌԱՉ » Ը

Տարածացիք

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՐԱՆ

Եւս տեսն է Հայաստանի խորհրդա-յին Նարաղիարարութիւնն առաջին Նարաղի, որ կը խմածուող մէկին: Վերջինս թա-րի յարտան: Զարաղարութեան զիտա-րով խմածուող է Արաւ: Վերջոր Նա-րաղիարութեան: Հայաստանի խորհրդային Նարաղիարարութիւնն պիտի ամփոփէ (60) Նարաղի թաղի յարտաններ, որոնք ընկեր-ցութեան կը ծանոթանան զիտակներն, մաղարիկ եւ արտաւոր Նամաղալային նուաճումները: Եւստիկ ուղարկ թիւն զարտան է Հայաստանի Նարաղի խաղերու լուսարարութեան, մասնաւոր — Նարաղի Նայ ժողովարար կարմիրարուն, տեղ անգամ պատմական ուղիքի, Նայ պատմականութեան առաջարկն ու գրա-րացման, կարտու պատմական իրաւար-ժողովներն, Նարաղիարութեան տեղանշաններն, արդարեւ Նարաղիարութեան իրաւարներն, ինչպէ՛ս նաեւ պատմական, մաղարիկ եւ ար-ուստի ծանոթ գործիչներն:

ՄԵՃԵՐՈՒ ԿԵՆՏՐՈՆ

Նամիկ Նարաղիարարութիւնն իրաւարութիւնն Նարաղիարութիւնն է: Օր մը, անմահող խաղարար խմածուող որ զարաղար Նարաղի պիտի յարտան, թաղ-արտան կ'երթայ Նարաղիարութիւն:

Ինչի՛ն տարտանալ, թաղարար Նար-ցուց զարաղար խաղարար:

Արաղիար զիտակ թէ ասանկն պի-տի ճաղար:

Ինչի՛ն չէր դիտել որ Լուկայար պիտի ճաղ Լուկայարին Նեւ, զարաղ-թով աւելցուց անտակի զարաղար:

Ներտաղար Նարաղի մը կը Նարցիկ Մաղարար Նարաղի:

Վարաղի, կը փարաղի ճաղի նման Նարաղիարար զարաղար: Արդարեւ կարող էր թաղ ինչ մէկըներով:

Շատ զարաղի, կը պատարտան Նա-րի, պէտք է որ նախ Մաղարի լլլալ եւ խաղի կ'ուրիկ Մաղարար Նարաղի:

Այսու, Նարաղար արար զարաղարին՝ զիտար ինչի՛ն մը յարա՛ր ճաղար մը բ-րին:

Չմէ դիտել, պատարտանեց խաղ — տալին:

Ինչպէ՛ս չէ՛ր որ խաղիման թիւի կը զիտակ զիտակեղ Նարաղի:

Անտաղ, խաղիման զիտակներուն Նարաղի կը զիտակ ինչի: Լեւ չիտաղա-ններ Նարաղի մաղար, ասիկի՛ն այլ թաղն

զարաղար: Այն տեսն է որ Նարաղ Լա-ւարարութիւն, մարաղարով որ անտաղ, Նա-րաղիարութեան ընկալան յարտան խա-ղար թաղան: Կարտու Նարաղիարութիւն կը Նարաղի, փնայ Մաղի Փոքրիկային տեղ անտաղի, զարաղի՛ն տար Նարաղա-ններ, տեղի թաղի ու զիտակարարին անտաղար:

Մանաղարար աղբիւր կը թաղարանէ:

Արեւմտե՛ր Մաղի Փոքրիկային ինչիս Լուսարարէ՛ն էր:

Նարաղի:

Նարաղի, կը զիտակ մը յարա՛ր խա-ղարարութիւն զարաղար կտալարարութիւն:

Ինչի՛ն, կը մերկին պէս մար զարդի մը կը տարտաղարին: Երաւար շաղ-նիք զիտարան լլլալու է ինչի՛ն թաղին մասին: Կարտուր աղբիւրն է:

Թոյլ տալու որ տարտու կարդի ու-նենալ:

ՓՈՒ ՄՐՈՇԻՐԱՆ

(Տար.)

ԶԼՐԱՄԱՐԱՐՈՒՄ ՉԵՐԱՊԵՏՈՒՐԵՐ
ՁԵՆ ՎԵՐԱԳՐԱՆՈՒՐ

ՃԱՄԱՐՈՒ ԹԵՐԹՈՐԸ

(61)

ԻՆՁՈՒՍ ԳՈՂՅԱՆ ՅԱՐԵՐՈՒՆ ԹԱԳԸ

ԳՈՒՆԻ ԺԳ.

ՊԱՐԱՅԻՆՈՒԹԻՐՈՒՄ ԱՆԻՆ ՉՈՐԱՐՈՒ ՔԱՆ ԱՐԸ

Ինչի՛ն, միշտ Նարաղարին մասուն եւ-րան իմ Նարաղի: Երեւել չմէ կը-րա՛ն Նարաղի որ արաղար խմածուող, ու-րոնք ինչիտակներ յարաղարներն, ինչ-պիսի տեղը լլլալ: Նարաղարին կը նախ-գրաղի եւ զիտակ թէ մը կը, կրկնի զիտակ խմածան խմածուող կը պայ զիտակ մա-ղարութեան զարաղի եւ թիւերն զիտակի նման անտաղ: Երբ այդ օրը Նա-րաղ, թաղ զիտակներն:

Նարաղ ու, Արեւել, իրեն, Բար-դի Նարաղի մը քաղ: Ինչի՛ն իմ թիւի Նարաղ: Բարաղ անտաղար իմ կ'անտաղ Նարաղ:

Գուտն տեղն եւ ինչի՛ն, եւ զիտակ թէ

աշխարհի փրայ տեղն թաղ տեղի կը պիտի թաղ: Սակայն, երբ պարաղարութեան ճաղարէ՛ն մեր պարաղարն էր անէն ինչ, մասնաւոր մեր արտե՛ն թաղարարութիւնն ալ եւ զիտակ մեր տեղ: Ինչպէ՛ս որ կ'արաղի զիտակ կը կ'անտաղ:

Ինչի՛ն, իրեն ինչի՛ն, ինչի՛ն կը պատմ-արար թաղն անտե՛ն որ պարաղարն իմ թիւերն տար ինչիտակ Նարաղ յարա-ղիս ալ օրն է մէկ որ ինչիտակներ թիւեր տակիներն: Եւ միշտ պարաղարն եւ անտե՛ն զիտակ խմածուող Նարաղ եւ Նարաղար տեղերուն մաղար: Երեւել ա-միտակով պարաղարն որ անտե՛ն մէկեղ կը-րա՛ն եւ անտե՛ն պէս, կը կարծի թէ մը կը խաղար պարաղարն: Արաղ, Բարաղ խաղար որ անտե՛ն զիտակ կարաղի:

Տարաղիս ինչի՛ն խաղարար մըն է թաղար, զոր անտե՛ն իր արաղարութիւնն եւ փարաղարութիւն: Ինչպէ՛ս կը խաղար Նարաղար:

Իրաւարութեան է, Ինչի՛ն, մեր Նարաղ ուղ է եւ անտե՛ն մէկն անտե՛ն, ապա-մով միտակն մէջ:

Անտե՛ն կը պարաղար որ իր մաղար ճաղ: Այն տեսն Թարաղալ պիտի զարաղի եւ պի-տե՛ն զիտակներն: Երբ տար Նարաղար: Մեր տար Նար-աղար պիտի զիտակներն: Երբ այս թաղար խաղար, միտակ մասնաւոր ունեցող Ինչի՛ն: Բարաղ ասանկն զիտակը

Այս գիրները մէկ անգամ հրատարակելի եւ սովորական ծաւալով պէտքէն համար են, չորրորդ էլ: անխիղ վճարումը պարտաւորել է Առեւտրական եւ այլ ազգերականները պայմաններու համար համէ՛ թերթին վարչութեան:

Կը խնդրեմք մեր ընդերքը ղեկեմ եկատի
չառնի աշտ երկու բերթ-օմնեք (սրոնք բը-
ւերն ալ արդէն չեն համապատասխանք)
եւ հետեւի մեր յաջորդ բիւն սկեռալ
(Զորեշշարքի Մարտ. 11) որ շարունակ-
կութիւնն է Շաքար օրում բիւն (բեր-
թօնի բիւ 59):

ՈՒՆԵՆՈՐԱՎԱՆ ՆՈՒՅԻՐ

ԹԵՀՐԱՆ, ՆՈՐ ԶՈՒՂԱ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Քիչը ներկայացնել էր իրեն երկու փոքր - փայլուն միջև. գլուխներն ունեցող աղաքաբեկների հարստություններն, ինչպես փորձած են ընդ յետագային պարտաճանապարհները և անստանալիները: Վ. Քերպուսյանի այդ եղանակը - և քիչը միայն է: Այստեղանիս պատմական պարզություններն մէջ գերելիցող է հայ-թիւիկի պատմագրութեան գաղափարը: Անկէն. սրբաբանութեան դիմադրող հեղինակը՝ Համարյի մեղեցիկ, Այստեղանիս անստանալիներն է հայ եւ վրաց փոքրագրութեան, արտաբանութեան գոյացումը - փոքր, որ չկայ անոնց միջև խորութեան չինքն: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Ընդ Հայ, ընդ Վրացի՝ չի բան խորութեան, եւ որդիկ, գրական՝ եւ անմեղեք... Կրթ ան:

Այստեղանիս հայ հեղինակների ինքնիք ընդգրկող յորինումը որ երկու արժանապատիւ է մասնատակից կենսիկը: Այստեղանիս արժանապատիւներն հայ փոքր աստանալիներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Համարյի եւ Ջնոպիայի քաղաքներն Այստեղանիս գրական փառանքներն անարժան փառն է, արտաբանութիւն ու բաժանաբանութեան անոր հարստութիւն: Այստեղանիս արժանապատիւներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Հայաստան չկնառ ակն է աշխարհի, Արեւիկ բնութեանց՝ փարսան, բարիքի, Բարձրագոյն, հիօր՝ միշտ անգարտիկ է եղնո երկրորդ՝ մայր մարդկան ազգի:

Այստեղանիս երկը թէև կարգ մը յատկանշանքով կ'որոշուի գրական Քաղաքներն են, իսկ ինչպէս է կանխ փորձով կ'առաջնորդուի անոնցով: Եւսի՝ կին գործող անեղծող, ապա՝ գործող անեղծող, հայկականութեան, պարսկականութեան, քաղաքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Յարստութեան Այստեղանիս է Համարյի եւ Ջնոպիայի քաղաքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

ԷՄԻՐԱՅԻՆ ԳԻՐԳԻՆԵԱՆ

Այստեղանիս անգամ ընդ ընդ իրենցով մեծանալու, գերազանցել եւ փառանքով Մ. Սարգիս մայր կենդանի, չինքն՝ իշխանական խորութեան աստանալիներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Մարտիկան, զինապետ, հայ ճարտարապետութեան արժանապատիւներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Այստեղանիս Արտակ Սարգսյան Մանուկ - եւս, ինչպէս է, ինքնիք արժանապատիւ, քաղաքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Այստեղանիս եւ իր աշխատանքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՎԱՆ ԿԱՌԱՅՈՒՆԸ

Երեւանի հիւսիս - արեւելեան մասին մէջ որ աւարտին կը հասնի կենցաղային մասնաշէնը՝ շինարարութիւնը: Այստեղ կ'ունենան բուսական, խառնութեան, կապի բաժանումներ, ճաշարան, շարժանկարի արահի, մարզական հրապարակներ: Ամբողջ Համարյի մէջ, որ քաղաքացի է ութ յարկանի վեց մասնաշէններ, կը ընկնի 4000 մարդկան: Եւստի կ'արտադրի Սարգիս խորութեան փառանքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Երեւանի Բարձրագոյն քաղաքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Այստեղանիս քաղաքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Ե. ԲԻՐԵՅԻՄ

ՅԱՄԱՆԻՆԻ ԹԵՐԻՐՈՒՆ (60)

ԻՆՉՊԵՆ ԳՈՂՅԱՆ ՅԱՐՏԵՐՈՒՆ ԹԱԳԸ

ԳԻՐԻՆ ԹԳ.

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՆԵՒԻ ԶՈՐԱՆՈՐ ՔԱՆ ԱՆԵՐԸ

Այստեղանիս քաղաքներն են: Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Գ. Ե ՎԵՐԵՅԻՄ ԱՍՍ

Հանքեր վառելիքից, քաղաքներ Մալիզից դուրս մոտ գտնուող մասի մէջ, այն հեղադր տարածութեան վրայ քայքայեց և սեւ տափ քարի նոր շերտ մը կոծեց հողի ամէն ու հարկաւորանանուեւ շինարարական աստղարկի իր դրուիւ տալիք քան 200 խորանարդ մէթը արժեքը րալի քարեր: Երբ քայքայեց Հանքավայրը քարի շերտի Հաստութիւնը իր Հանքի 17 մէթի, լրիւ Հաստութեան յոնենէ լու պարզապէս տարեկան կուտայ 35-4 լուտաւ կողմանակ մէկը շինարարի:

Տիկին Խոսրոսի Գարաբեյան և զուգակի՝ Խոսրոս Գարաբեյան խոր ջանով կը ծառայեն իրենց քրոջ և հորաբոր՝ Տիկին, Խժժէին ԳԱՐԱԵՅԱՆի մահը, որ պատահեցաւ Սպում. 28ին։ Գաղափարաբխիւնը կատարուած է Սեպտ. 2ին, ընտանեկան մտերիմ շքեշանակի մէջ։ Ներկայաւ քննուցիլ իրրիւ մահազգ։

Այլիւ Տիկին Առաժ Նուարեան, Օր. Աննիկ Նուարեան, Տէր և Տիկին Ժաք Նուարեան և զուգակները սրտի խոր կեանքով կը ծանուցանեն իրենց առնանտին, հօր, եղբոր և հօրեցորդ՝

ԱՏՈՒՐ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ մահը, որ պատահած է Ժուան-Լէ-Փէն, Սեպտ. 6ին, 58 տարեկանին։

Գաղափարաբխիւնը կը կատարուի այս Զարեշարթի, Սեպտ. 11, Ժամը 14ին Գարեթի Ս. Յովհ. Մկրտիկ Կեղեցեան, ուրիշ մարմինը կը փոխադրուի Պառլամենտի դերձակատանը, ամփոփուելու համար ընտանեկան զամբարան։

Որիւէ մահազգ քրտնած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայաւ իրրիւ այլ ճնշոտի։

ԻԱՉԳԵՐԱՅ

ՓԱՐԻՑԻՑ Ի. ՅՈՎՀ. ՄԿՐՏԻՃ

Սեպտի, Սեպտ. 15, Տօն Է վերացման Ս. Խաչի (Խաչիկաթ)։

Այս առթիւ, Փարեթի Ս. Յովհ. Մկրտիկ մարդ Կեղեցեան մէջ պիտի մատուցուի հանդիսաւոր պատարագ։

Կը պատարագէ և կը քարոզէ՝

ՍԵՐՈՎԵՐ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ (Կարպոյ - Պատուիրակ Ներպայայի Հայոց)

Սկիզբ ժամերու թեանց ժամը 8:30ին, պատարագ՝ ժամը 10ին։

Երեկոյան ժամը 4ին կը կատարուի Պաշտօնական ժամերու ժամերու թեանց ժամը 8:30ին, պատարագ՝ ժամը 10ին։

Երկուշաբթի, Սեպտ. 16, Յիշատակ է Մեծնոց։ Նոյն Կեղեցեան մէջ ժամը 10ին կը մատուցուի պատարագ և յաւարտ պատարագի կը կատարուի հոգեհանգիստ ժամը համարին նմանցնելով։

×

ԼԻՈՆ Ա. ՅԱԿՈԲ

Այս Կիրակի պատարագ և յետ պատարագի՝ անդառնալով։ Երեկոյան ժամը կը կատարէ Կոմիտաս երգչախումբը։

×

ԱՌՆՈՒԿԵԱՆ ՄԵՋ

Սեպտ. 15 Կիրակի, Առնոյի Վա - րադայ Ս. Խաչ Կեղեցեան մէջ, Պաշտօնական ժամը 8:30ին, պատարագ 11ին։

ՆԱԿՏԻ ՈՒՆԵԱՆ

Կապոյտ Ոստիկանի Սերանի մասնաճիւղին տարեկան պարահանդէսը կը կատարուի 13ին Սալ սէ Ֆէր տը Սերամ։

×

Կապոյտ Ոստիկանի մասնաճիւղի տարեկան պարահանդէսը Եւրոպայ Նոյնին, Եւրոպայի շքեշ արահանդէսը մէջ։

×

ԱՐԱ ՊԱՐԻՑԻՑԻՆԻ Երաժշտական ին - տանայ զորոնքով խաչուելու ջե - րեկով, Սալ Կապոյտ, Դեկտեմբեր 15ին, Կեղեցեանական ճոխ յայտարարով։

×

Այս Կիրակի Եւրոպայի պարահանդէսը - Կէր Ժորժ Ե. շքեշ արահանդէսը մէջ, Զիկտեմբեր 27ին ժամը 16ին 24։

×

Սեպտ. 29 Կիրակի օր մատուցուելու - թիւն, Առնոյի Վարդայ Ս. Խաչ Կեղեցեան։ Մանրամասնութիւնները յա - չըրդով։

« Ե Ա Ք Ա Ջ »
ԲԱՐԳՈՒՆԱՐԱՆ ՀԱՄԱՐ
Օր. Սաթիկի Բեղեցեան կը քրոջ՝ Սիրարթի Բեղեցեանի մահուն առթիւ 50 Քր. կը նուիրէ ճեմատեցի։
Պ. Ակիթեան 20 Քր. կը նուիրէ ճեմ - առթիւ։

Ի ՅԵՆԱՆԿ
Այլիւ Տիկին Զարեշար Մուարեան և Օր. Օր. Մուարեան 200 Քր. կը նուիրեն Կիլոսի զաւթականներուն, իրենց ա - ժանոյն և հօր մահուն Բ. տարեկանի առթիւ (սեւ ցանկը) Ա. ԷՂ)։

ԹԵՑԱՍԵՂԱՆ
Փրանսայ Կապոյտ Ոստիկանի Անի - Գուս Բարձրի մասնաճիւղին ընդեր - համարական թէյանդերը Կիլոսի Սեպ - տեմբեր 22, ժամը 14ին 18, Անիկ Ե - զաւթականներուն Սանիկը Առնոյի Սեպ - տեմբեր 3 թիւ արահանդէսը, երե - րորդ յարի։ Սիրով կը հրապարակուի ընդ - ներս ու քարեկանները։

OPÉRA DE MARSEILLE
Lundi 16 Septembre à 21 heures
Mardi 17 Septembre à 21 heures

CONCERTS
par le
**CHŒUR NATIONAL
DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE**
sous la direction de son chef
OHANNES TCHEKIDJIAN
Avec le concours de l'ORCHESTRE DE L'OPÉRA DE MARSEILLE

LOCATION :
à partir du 9 septembre
OPÉRA DE MARSEILLE tél. 33.03.58
Prix des places : 30 - 20 - 8 F

SALLE PLEYEL 252, rue du fg. St Honoré Paris 75017 (Métro Ternes)
Vendredi 13 Septembre à 20 h 45

**CHŒUR NATIONAL
DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE**
sous la direction de OHANNES TCHEKIDJIAN

UN SEUL CONCERT A CAPPELLA au programme
ŒUVRES ARMÉNIENNES

location : Salle Pleyel, Durand et Agences
prix des places : 10 - 15 - 20 - 25 - 40 et 50 F

PALAIS DES CONGRES - porte Maillot - 75017 Paris - Jeudi 12 Septembre à 20 h 45
LE CHŒUR NATIONAL DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE
participera avec
L'ORCHESTRE PHILHARMONIQUE DE BUDAPEST
à un grand concert, au programme : STABAT MATER de ROSSINI
location au Palais des Congrès, Durand et Agences
prix des places : 15 - 25 - 35 et 50 Francs

ՎԵՐԱՄՈՒՏ
Արժանաւորները վերացած ըլլալով, Հ. Բ. Բ. Մ. Կապոյտի մասնաճիւղի զաւթական, հայերէնի և ֆրանսերէնի զի - ճրային զաւթականները վերացած են Սեպտ. 6ին Է վեր ամէն Ուրաթ երե - կոյ, մասնաճիւղին և Հիւսիսեան ար - հին մէջ, 6 թիւ Ժապարանի։

Հետեւաւոր աշակերտ - աշակերտի - ները կը հրապարակուի հետեւի իրենց ա - ներս ու քարեկանները պէս ժամը 20-30ին։ Կատարուի սիրով կը հրապարակուի նաեւ արժանաւորները հայերէն և ֆրանսերէն սրովի փափաքով ընդերս երեկոյ երի - տասարեկները։

ՅՈՎՀ. ԶԵՐԻՃԱՆԻ
ՀԱՄԵՐԻՑԻ
(Ուրաթ, Սեպտ. 13, Սալ Փիլեյ)
տոմարը կարելի է հայտարարել նաեւ Զրանա - Հայտարարական Բարեկամութիւն Միութեան Կեղեցեաններին
35, Ռիւ տը Թոնիվիլ — հեռ. 770-07-25

ՎԱՆԱՆՍ
Մարտիկ մէջ, Հայաստանի պետական 90 հոգեւոր երգչախումբի համարիկ ա - րհիւրեման, տեղադրու Սեպ. Միւրիկը կատարուելով է համարուելով Եւր - օպատով, Գէպի Մարտիկ։ Փափաքող - ները կրնան դիմել արժանաւորութեան հա - մար Պ. Մարտիկանի կամ Պ. Արեւի Տէր-Մարտիկանի։ Երկուշաբթի և տոմ - սերը ապահով, տեղերը սահմանափակ ըլլալով արժանաւորութիւնները կը կա - տարուին միջին Սեպտ. 12։

ԼՈՍՏ ՏՄԱՆ
ՅԱՐՈՒՐ ԿՈՆՍԱՆԵՆ
ԲԱՆԱՍԵՎԵՐԻՆԻՍՏ...
(Բարձր անմար) Ընտրի տպագրութիւն
Գին 20 Քր.
Դիմել՝ ԲԱՆԱՆԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Passez vos vacances
en caravanes pliantes ou rigides

« Ե Ա Ք Ա Ջ »
ԸՆՐԱՑԻՒ ԱՋԻԿԵՐՈՒ
ՍԱԿԱԳԻՆ

Մահազ	100 Քր.
Հաղեմագիտ	40 Քր.
Ցաւալայիւր	20 Քր.
Փոխան մաղկապալի	20 Քր.
Հարմար, Նշանուի	40 Քր.
Կը փնտալի	20 Քր.
Նուալու	30 Քր.

Այս գինը մէջ անգամ հրա - րակելի և սովորական ծաւալով աղ - ղերու համար են, չորրորդ է։ Կանիկի վնասումը պարտաւորել է։ Սեպտեմբեր և այլ աղբեր մասնաւոր պայմաններու համար, գինի թերեւ խաւրով։

la bohème
super thomiac
THOMASSIAN Frères
NEUF - OCCASION - ACCESSOIRES - POSE D'ATELAGES

la bohème rigide 310 • 380 • 395 • 425 • 525
Ces modèles standing, 10 versions. L'équipement de chacun vous donnera par le nombre des accessoires et les solutions rationnelles que nous avons donné au problème confort. Ce sont vraiment des caravanes pour caravanes difficiles. LES VACANCES C'EST

la bohème pliante • MAXI • MINI • PRIMA
Tous caravanes pliantes, tractables par les plus "petites" remorques. Leur équipement est complet. Elles sont vraiment des caravanes pour caravanes difficiles. A l'équipement, un vaste séjour aménagé par deux grandes chambres adaptées.

UNE MARQUE DE
RENOMMÉE EUROPÉENNE
Carrefour de l'Éléphant **PALEISAU**
N.20 Saint-Germain-des-**ARPAJON**
T.490.17.79

ՄՈՂԱՆՊԻՔԻ ծայրային սպիտակա-
դուրբեկները ապառառութիւնը վերջ դր-
եցին, լայն 100 մետրէ ալ Կայսրաշա-
հերի, որոնք տէր զարած էին մայրաքա-
ղաքի ճանապարհի կեդրոնին, օղակա-
յանին եւ այլ կարևոր կեդրոններու գնե-
կերը վաղ քաղաքի ցրտեցան: Լիզայի ե-
րկու թանգարանները զրկած էր վերջնե-
րը ճամբորդը: Ճամբոր ըրողներին, որ վի-
ճակն ապառառութիւնն է: Բանակի ալ հը-
րաւոր ստացած էր խիստ միջոցներ ձեռ-
նարկելու:

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ...

(ԱՆՔՈՒՄ ՈՒ ԱՆՔՈՒՄ)

ՄԵՆԱԿՈՒՌԱՅԻՆ ՎԵՐԱԶԱՐՈՒՄԸ 11-14-ՐԻ ԴԱՐԵՐՈՒՄԸ

— 0 —

ՅՈՎՂ - ՍԱՐԿԱՆԱԳԻ ՄԱՏԵՆԱԳՐԱԿԱՆ ՎԱՍՏԱԿԸ

Գործադրման և գրչի գատառիկ Միջնորդար այս լուսավոր գիտնականին՝ որ, Գրչից Մարգարիտ Տեռ, Հայաստանի 11 և 12-րդ դարերի մասուր կնարիկի մէջ Կարապետյան գիտաբան մարտը ըզրնի մասուրական ընտր - նինքն. մպտուռ և գործական ճիշդ՝ Նաղարդուրին. մամանակի ուղիով, հրե - տանալու մաքր աշխարհ Նաղարդուրին՝ որտեղ յատուկ էին մամանորարար շե - լիներուն։

Պարտեաներ Տեռչեան, թէ ինչպիսի գրագիր կրճատի և նախորդ մարդիկ զե - ին գիտաբանին և Կարապետի որ զե - ման Նայ մամանորարին ու գրագի - տանին, և երբեքի շարքերուն տեղ՝ Նաղարդուրին խաղճ ըմբռնումը կը մեզ մեզ տարադրի մարգարիտ ուղե - ըրու և գործական և կենսամարդ կնարիկ կրճատը, աստուայունք և յուստիկին՝ իրազեմակ զգոյի աղբյուր ինքնադիտու - ղութիւն աստեղծող կրճատը։ Եթէ Ա - ըրտառիկ Լուսաբերային անկիւնակն տպագրութեան տակ և Հայաստանի վե - րապատեւում աղբնալու և կ'ոչոյցի ըր - տե և ճարտարար, Յովհ. Սարգիսաղ աղբն թիֆաթի և տպչի ու լայնը և Նաղարդի Նաղարդի զուտ, գրչուց թի - փատական մարգարիտի հրաշք կ'ուղղ - լի թիֆաթուր, և ճարտարական մէջ՝ միտառու։

Գրական, գիտական, պատմական և փորձադրական ընդլայնի իր ըրող գոր - ժնարին մէջ՝ Յովհ. Սարգիսաղ ժամա - նակին շունչը գործում է։ Իր ներքինը - ըր, ճանտը, տարիք, շարքանները, աղբիները, իրաւանքը, իմաստասիր - կան — ընդհատական — աստղական — անդրական իմաստները կ'ընթերցի Կարապետյանի դարուն յառաջադասի միտքը։

Իր Յովհիկ հայրենեաց գործին մէջ, Հ. Դեռնիկ Արշակ կ'անդրադի այս յա - տեղապատեւում՝ երբ կը գրէ։ — Ընկաղարկաւորար կրճատի ըսի որ Սարգիսաղ փորձադրուն շատ մեծ աղ - ղիւնով ունեցաւ այդպիսի քանով և գոր - ժնարով, որոնք յայտնաբերւիմ և ըլլալ իր մամանակին և երկրին մէջ նորոգող

ուսմանց և ընթրի ախորժակ մտնող. ինք ՈՐ 15-ՐԻ ԿԱՐՈՒՆ ՄԵՋ ՄԱՍՆԱ ԵՆԻՐ ՈՐԱՍԻՒԹԻ ԻՆԿՐՔ ՄԵՏԱՍԱՆԵՐՈՒՐԻՆ (11-Ի) ՍԱՍԵՐ ԵՐԻ... (զիպարուր մը) մեր կողմէ, Մ. Թ.։

Պատմական իր կարեւորագոյն գործը, որով որոշ Նաուսաններ միայն Նաուս մե ձեռք գիտաբարար Սաուսիկ Անցիկ, ինչպիսի ծառ։ Միջերթ Այրիկանցիկ, Լարգան Պատմիկ և Կրտսիս Գաւա - կեցիկ պատմագրային գործերով, դը - րախարար կրտսւմ է։

Յիշատակում մամանորարներուն կող - մէ մէրեւոր Նաուսաններ կը պար - զուի, որ Յովհ. Սարգիսաղ իրեն ժամա - նակիկ զեպերու և իրաւարմութեանց յառկացուցած է իր Գաուտիկներ, — Սեւրեպիտուր, յատկապէս Տուրքիկ, Ար - փալայիկ և Միկընաշի շրջաններու։

Շնորհալով Սաուսիկ Անցիկի վիշտը — թնայն վիշտ՝ ի մասին Սարգիսաղի դաւա - մանակ աշխ մեծաւշիւ գործին, Նայ Նա - տաններն զեպած են այն եղանակով — թնայն որ մեզ գիտնականին մամանակ - արարն աշխ աշխատաբարութիւնը թաղ - կուցած պէտք է ըլլալ երկու մասերէ։ ա - տալներ՝ հիւրանիկն սամաններէ Հա - յաստանի վիշտ կատարուն աշխատ - ներուն մասին, նախ Սիւսիկանցիկ կող - մէ, ապա սեւիկանի Թուրքերն, Տուր - քիկ (Թուրքի) և Ալիփալայիկ. իսկ կիրորդը՝ Արփալայիկ որդի Միկընաշի շրջանի անդրադրարներն մասին։

Սաուսիկ Անցիկի կողմէ Յովհ. Սար - ցիսաղի գաւառութեան մէրեւոր Նաու - սաններուն մէջ ուշուրայն է այն Նա - կարդիկներ՝ որով Արփալայի (Նաղ) և Միկընաշ (որով) կը թաղապատին իրարու Տեռ, սաուսիկ իրեն արեւելիակի ու փայլող թաղարար, իսկ կիրորդը իր - քն ւե՛ ինքնալիս հոր ըրողը և կա - մաց։ — Անտառիկի քանի որ սոյ գիտն - Յովհ. Սարգիսաղի աշխ վիշտիկներէ։

— Ժողովուն այն և արի քան զայլով ի թաղարար (Խոսքը Միկընաշի մա - սին է, Մ. Թ.։) և քան գաւնեմանի առ - սիւն՝ ու՛ այնքան քան ինք՝ որքան պի - րաբարեմար ամենեւին վաղի. իր - քն ու՛ լիքի սրտում ի զրկելոց, և իր - պարսկ՝ ի գողաց։ Իր և ազատարար և մեծապիտեղ, այլ և սեպի մայա - նայն արմանի թաղարարութեան ընդ - նայն ինքուրին ի քաղաքական բարոյի լիպցեալ՝ ամենք սիրելի ամենեւցում... Միկընաշի մասին Լար, կ'ընէ Յովհ. Սարգիսաղ։

— Ընկաղարկին եղի իտալուրին մ - անցանկ աղագւ. — և այլապէս թարիքի - ց ցոյ վաղեմաց ընդ իտալն կնից թա - ցարիքին... X

Գրական, իմաստասիրական, գիտական և փորձադրական անձնամասերին մեծարար իր գիտական կ'անդրադար - նանք սամանապէս, — կարելի խոտ - թնար։

Մ. Թ.

ՎԵՐԱԴՆԱԳՐՈՒՄ

— 0 —

Այս պատճառով այլեւս յիշողներն են որ իր Նաուսին տուն։ Արմատուրը կը ու վերջ գաւա։ Սամանապակ օրեր էին և չուտով անցան։

Արմատուրը ընկերային թարեւորման ընթացիկներն մին է։ Արփալայի՝ աշխ — տարարութեան մղած յարաւան և յաւա - տարաբար։ Կախաղէ, սամանաշար - անցիկն էին որ իրենց նիւթական լայն հարաւորութիւններով, տարուն շորս կարանիներուն կը վարելէին օդադիտու - թեան կամ գրատալիկութեան պարզ և — լամ Նաուսանցիկը։ Իսկ այժմ, փորձում է ժամանակը, փորձում են կնարիկ պո - ժանները, մարդը մտադրութիւն և ար - մատուրը օրինակներուն։ Աւստի, կարծէմ զգիմարանիս պատճառէ մը որք - անում զգիմ մեծաւշիւ շրջանի միջոց մը կը փնտլէ անկերուն։ Թերեւս պահ մը մերթադրար Նաուսը իր տարաղ - ատարութիւններ, ինքնալիս, հետապա - ու շարքի տարաղիկ։

Ունեւոր կը շարքանի ինքնային գրո - սում վարեր։ Հնուր միայն, փիլիսոփայ ու Նաղանի թուանորարներէ։ Ուրէ - ներ, ընթարթութեան Նաուսանի, կ'ընթան ինքնային մոլայնակներ։ Մեծի - քն Այր կարապետյան անմարտիկ տար - անկերով, կնարիկ տեսեմունք տեսեմ - միկայնակը, որ յաւերճանարի մը նման կը գրէ մարդիկ, թաղը կուտայ յա - նաւորներն երեսօտարութեան ու ին - թիւն տեսեմարի թիւներէ, իր փորձա - ղիկ տեղերն, դարաբարեմար ու իս - ղերով։ Ինչ ալ ըլլան յաւերճանութիւն - ները, միկընաշարներն անկ զատակաղ - ինքն ընտանիքներով նիւթական թաց - ան զուարթութեան տեսանկով կը միկերի, լուսաշուն անդերն։ Նաուս արմարկով Նաուսում օրերը։ Առնոց մեծամանակներ կ'ընթերցար տարա - պայան յայտնութեանց, զաւարտ փոր - մուրիներն և արեւմանք, ու յա - ման, փորձաբարար, թնայնութիւն, ին - քն կը նմանի ճարտարներու վրայ։

Միկընաշի Նաուսը իրենց արձա - կուրը կ'անցնեն խաղակ կայաններու մէջ, անմատակ փրաններն տակ կա - մանապատեւ կարաւաններն մէջ։ Տա - թարկու լայն թէ կայաններն. կնարիկ կարապետի փրանում միջոց մը է և չէ կ'արել թաղապատ փրաններուն, փա - ըմ թնայնութիւններու կամ կարապետիկա - ղարարութիւններուն պարզեմունց ցանկալի պայմաններուն։ Հնու։

Այլուսմանքով, մարտնչներու, շար - քի կնարիկ փրաններուն, թնայնա - ներու և մարդարային խոտալ՝ զապն Նաուսը տակիկ և ու մամանակ մաղաշի՝ նիւթալի Նաուսա քանկերուն։

4.

Կարեւոր մեր է գիտաւ արիտ տեղալ՝ լաւ է որ մեծ տաղ տեղալ։ Այլուս ինքնալիս Անտարի և անպահ մը եւս ուղ - ղուցուի. զգիւր է պարզեմ մ։ Փաղեց կո - րապետի և արտաքին է թէ՛ կը փաղաքը որ իր նմանը միկընաշի կնարիկ ընտանի և անկախութիւն կարեւորակ յայտն Նա - տանի, և թէ՛ կը փաղաքը որ Արաւիկ կնարիկ փաղեց որովհետեւ թաղարար թէ՛ որ եւս ուշաւան։ Տարաբար տակի է որ զիստը չին տեսած արգէն։ Երեւն անպահ զիստը իր Անտարի և երեւն անպահում ալ զանտաւում իր Արաւիկին կողմէ, յայտնի անպահ մը Արաւիկի էֆֆիտիկին ներկայի - թեան։ Այլ անպահում տաղէն կուս։ Չիտուրը զիստար մասու յայտնարի կիրարարութիւն և զեւ ըրանը իր թա - ջան կըր Արաւիկի դուսն նմանուր, ար - յարարութիւն և մասը ինքն ուղղած յա - ղուր զիստարին։

— Այ Նաղարարութիւն պիտի ըսեմ՝ որ իր երեւն, երեւն, երեւն անանալ չեմ տեղեր։

Եւ խոհարարութիւն տակիկ տեղալ. Ար - փաղեց էֆֆիտիկին տակի. որ իր զուտիկ կը չէր աններ։ Բայց Նաղարարութեան ի - մասն շունիկ ինքն ինքն և անկախում ըլլալուն Նաուսը կրեւորակ Նաղարարի կը քանի զայն։ Յետոյ կանգ կ'աններ իր այս ինքնադրարութեան պատճառաւ ու

Հաւանարար շարքի Նաղարարի ընթ - նիկ, խոտալիս Նաուսը կարապետի փորձարարութիւններէ։ Իրաք, կ'ընէ տա - մին փայլող մեր է տակիկ կարապետ կրի - յաւառարտին տակ, թուրքիկի տաղարիկ Նաուսանարութեան կամ լուսիկ արեւ - լամ Նաուսանի ցոյցներ, տակին ուղե - լամ Նաղարարի նաւս, արտուն կնարի - ժութեան, ինքն թիֆաթուրն անպարզ խոտարուն և անպարզութիւն Նաղարար։

Բաղադրիկ կարաններ կան ծրարալի թուր շրջաններուն մէջ, որտեղ ունի կա - նուցուում կը Նաղարարի զարմանք։ Առնոց տարուն կնարիկ մը արեւմա - թեան կը նմանի։ Անտառիկ միկէն երե - կոյ, կուտիկ կայ, փաղաքը երեւելի և կ'ընթաններ. զարգիւր ճիշդ։ Այրի թէ կնարիկ զարգի կը թմուի և կնարիկ անպարտապիտեմ կամ լուսաղ զա - ղու ին։ Թէ՛ կ'արելի է օդուրի կարապ - ճարարութիւն, Նաղարարի, ինքնալիս, կարապետի, տարալիս, թաղարար ըն - տաններ կը Նաղարարի իրենց պար - աստում Նաղը, տակի՛ տակն, տակի՛ մարտը ու անպարտար։

Իրաւարները կ'անպարզ լուսով տարալիս, որոյ ոչ Նաուսի զա - ղուներէն, կարապետ աստեղիկ լուսիկով լուսով ճարուն թարեւորներ. կամ այլ - ըլլալ տեսարան փայլող, մասաղ թա - ղարներ, անտանի կնարիկ, թաղարար - ներ, փորձարար կամ կարապետ. Ինչպի - ղիկ իրենց ընտաղաց Նաղարարութե - ան և Նաուսանարութեան յայտնը տալ։ Նաուսը կը զաւան ինքնադրար իրաւ - լանքի, որ զարանիկ մը մղում յայն անպարտաղ յարմարներ կը կրելն ա - մէն որ մեծին իրենց վիշտարար։

Բնութիւններ կան որտեղ կը Նաղարարի տակէ տար յայն կայան փրանարուն, կարծէկ խոտար անպարտար ըլլալ։ Եւ ուղեղի կը տեսեմարին թարեւորակն սեւա կայար ընտանիքներու մէջ։ Եւ յայտնար ինքնապային Նաղարարի մը ինքն իր կ'ընէ և կ'ընէ Արաւիկ, և ինչ որ Նա - մանակներն արեւմանք զապն կնարիկի զարաւորութիւններ։ Իսկ մեծամանակներ կը կարգէ կնարիկի փաղեց մը ծրարա - ղիկ զրեթէ թուր Նաղարարի զապն - ըն, իրենց ինքնապատ թարեւորակ, թարեւորիկ, Նաղարար և ու կնարալով։ Ինչպէստեղ ամար իրեւորութեան թարեւորակում արմատարարութեան ու փ - իտարած յայտնար կը անպարտար կա - լանի մէջ։ Սակայն, իր գիտուն նաւս աստաղանակ ու անկերիկ արաւաններ, որ - տեղ թարեւորակութեան լուսով կը լայ - շարցուին ընդհանուրին արմատարար։

Կարապետի ընթերցող ըսաւ չեմ ճանա - ցար։ Յատուկ յանձնարար կը կողմ կը անպարտար զեպարտեւոր ու գա - ղի կրեւորներէ։

Եւ տակայն, օրերը չուտով կը թաղարի ու մեծութիւն արաւանար օր զայն կը Նաուսի... Նաղարարի կը Նաղարարի

Կը փայլող զէկ կ'ըլլալով Արաւիկ ըսաւ ըս - ան ինքնապատ զեպարտեւոր զուտ ար - նիկ։ Իր միայն զուտ զարաւորներն, ուր յայտնի կ'ընէ զէկ ընդհանուրութեան մը տաւար, զոյնէ անպատեւներ զիտ - շարտեւներ։

Հաւանակ անոր որ ամէն փայլողի կ'ուղիք ետեւ դաւանէ ու փաղեցի՝ զի - տար Նաուս. փրանալ զարաւորի զա - րան տակէ, ուր տաւան կուտեւ և կ'ըն - քն կը զարմանալիկներ մեծ մարաբարա - ղիկ ին։ Փաղեցի Նաղարան չեմ ար - զան և ապաղեց։ Պատառան մը Արա - ղի փոխարին զէկ անպարտար մը կար ար - ատարարութիւն իրալ։ Հնու կայանի գիտա - լամ հետեւար, ապա՛նորար ընթերցող կողմէ։

Հարցում — Որք ի՞նչ կ'ընէ։ Պատասխան — Որք կը միտարար։

Անտարի իր թնայնարարութիւն արեւ զա - ղուր, ընտանիկ Նաղարարի արմատիկ յարաւորակ, որովհետեւ Արաւիկ չէր ու ընթերցող մէջ։ Յետոյ ապաղեց Նաուս՝ որ զիստի Արաւիկ իրեւորակ մեծաւշիկ ըլլալ։

Բաւանար կրեւոր ամեն ճեմ կնարիկ ըսաւ փրանար, շորս կ'ընթերցող, տեղալ ու Նաղարարի խոտարին։

ԸՆԴՀԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

ԱՍՍՈՒՈՏԵՆԱՆ Ե Ե Փ Ր Ր

Հանդարտեցան վերադառնալ։ Անտարի իր ձեռքերը անցն զո՛ւսանալի թնար և Ար - փաղեց էֆֆիտիկին ինչպիսի որ պիտի կուտ զեպեր պարտաւոր քանի որ զեւ փորին մէջ թանքը ըր մնացած է։ Պարսկ ըմբ - րան տակին ինչ։ Գեղարարը ըսաւ որ ա - տիկ զիստին թան լայն և թէ կ'ընայ կնարիկ վերջ Նաղարարի, զեպարտեւոր Նաուսը։ Յանգիւր Տիկին Էրկուն թան Անտարին։

— Սաւիկ ըսէ... ասաւ Նաուսը և որ միտալ կը նիւթարան իր երեւ... մէջ մը ու կ'ընէ որ արաւանար պատաւան և որ կը շարին կը մաշին կը... սերուն չեւ զիստարար կը... ի՞նչ սեր, որդին չա - մար է կեղեք...

ՀԱՅԵՆԱԳԻՏՈՒՄ

Պաշկերացի տանին (Տարաւար) պատ - շտով Յովսէփեան եւ Կառլոսեան հոգե- հանդիսաները յետագայում են կիրակի, Սեպտեմբեր 22ին:

ՇԱՐՈՐԱԿԱՆԻՔ

Տէր եւ Տիկին Խորէն Փափաղեան, Տէր եւ Տիկին Լարգան Փափաղեան եւ զա- տակը, Տէր եւ Տիկին Ժան Փափաղեան եւ զատակները, Տէր եւ Տիկին Ժապ Փա- րանեան եւ զատակները, Տէր եւ Տիկին Հանրի Փափաղեան եւ զատակները խորին շնորհակալութիւններ կը յայտնեն ըսող տանոց որոնք ծաղիկապակով, փռեան ծաղիկապակի նուէրներով, անձամբ կամ զրուար ցատակութիւն յայտնեցին իրենց կարօ եւ շօրեքսով:

ԱՌԵՏՈՒ ՓԱՓԱՅՈՒՄ

մասնաւոր առթիւ:

Տէր եւ Տիկին Խորէն Փափաղեան ող- րացեալսն յիշատակին հետեւեալ նուէր- ներ կ'ընեն — Կապույտ Սաշի Պանկոյի ժամանակները, Փարիզի Հայ Մշակոյթի Տան, Տէրին Հ. Բ. Գ. Տան, Կիւղոտի զարկաններուն, «Հայաստան» շաբա- փաթերէին (ստանդ «Յատուցէն») եւ «Յատուցէն» 100ական ֆրանք: Նոյն տօնու առթիւ Տէր եւ Տիկին Օննի Քորանեան 50 ֆր. կը նուիրեն Պանկոյի Կապ. Կա- շի (ստանդ «Յատուցէն»):

ԱՌԵՏՈՒ ՁԻՆՈՒՈՐԻ
ԲՈՅԻ ԱՐԴԱՐՄԵՆՈՒՄ

«Հայաստանի Սուրբ» ընկերացութիւնը հրատարակած է Անձամբ Ձինուորի բոլոր արձարները: Չորեքշաբթի, Սեպտ. 18ին, ժամը 18-30ին: Հետաւորել ժամը 18ին Սուրբերէնի մուտքէն:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Արձակուրդները վերջացած ըլլալով, Հ. Բ. Բ. Մ. Վ. Վառան ժամանակով զարկող, Մարկեան եւ Քրաներէնի գե- լերային զարկանները վերադառնա- ն Սեպտ. 6էն ի վեր ամէն Ուրբաթ երե- յոյ, ժամանակով Ե. Հիւսիսեան արա- շին մէջ, 6 Ռի. Գալանքիմի:

Հետեւեալ արշակներ — արշակներու- ները կը հրապարակուին հետեւի իրենց զա- տակները սովորականին պէս ժամը 20-30ին: Նմանապէս սիրով կը հրապարակուին նաեւ արձանագրուող հայերէն եւ Քրաներէնի ստրկի փափաղը բոլոր երկուսն եւս — տատաղները:

Կապույտ Սաշի Պանկոյի միօրեայ վար- քարան արձանագրութիւնները կ'սկսած են, ամէն օր ժամը 9էն 12 եւ 16էն 18, ըսող Շարաթ եւ Կիրակի օրերէ: Դարեւ- իթացները կը սկսին Չորեքշաբթի Սեպ- տեմբեր 25ին, ուսուցչութեամբ Պ. Ար- լուար Խորէնի: Մեծագոյնները կը խըն- զարկ իրենց զատակները զգրկել մայրենի լեզուի ուսումը:

ՎԱՄԱՆՍԻ ԴԱՌԻԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑԻ

Սեպտեմբեր 18

Արձանագրութեան համար գինէի զըզ- րէ: Նոյն ֆուտակներ 6, Ռի. Ժուլան, Վալան:

ՀԱՄԱՅԻՓ ՓՈՓՈԽՈՒՄԻՈՒՄ

Հ. Բ. Բ. Մ. Մարեան Մարկեանի մաս - նանկող վարչութիւնը կը հարգուի յար- ղոյ հաւատարմութեան թէ՛ Մարկեանի իր զրտանները ամսական փոխադրուած է 42 Գար ժիլիէն, Մարտի, նոյն ֆու- րանս: Հետ ամսական, ժամանակից բարոյաբար գրտանները կը գտնուի ա- մէն օր — ըսող Շարաթ օրերէն — կէս- րէն կողք ժամը 14-18:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCHE»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

ԴԱՆԵԱՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԻԵՆԱ ՄԵՋ

Հ. Բ. Դանկարեան հիմնադրու - թեան Տէրք տարեդարի տոնակատարու- թիւն տեղի պիտի ունենայ կիրակի, Հոկ- տեմբեր 20ին, նախաձեռնութեամբ Անի կոմիտէի:

×

ՎԱՄԱՆՍԻ ՄԵՋ

Հոկտեմբեր 19ին, Շարաթ իրիւն:

ՓԱՐԻԶԻ

ՀԱՅ ՄԵՏԱԿՈՑԻ ՏՈՒՆ

Իրենց այցելութեան առթիւ, Լիւանա- շէն Մարգիւ Չարաթեան եւ Ժիրար Պար- սոմեան 100ական ֆր. նուիրած են:

ՇԱՐՈՐԱԿԱՆԻՔ

Ողբացեալ Շարաթ Համարձեանի ժամանակ տօնու առթիւ Սէն Փիլոմի Կա- փաղու Սաշի վարչութիւնը շնորհակա- րութեամբ տապաւն է փոխան ծաղիկ - պակի Տէր եւ Տիկին Սարգի Նաւրեանի 20 ֆրանք:

ԴԵՐԵՆՅԱԿ ԵՐԵՎԱՆՈՐ

Կամակերպութեամբ Իսիկ Նոր Սե - րունդի, այս Շարաթ Սեպտ. 14, ժամը 20էն սկսեալ Հայ Մշակոյթի Տան մէջ, 45 Ռի. սր լոյ Տէփան:

Մասնակցութիւն 10 ֆր.:

ԹԵՍԱՍԵՂԱՆ

Յիւստանայ Կապույտ Սաշի Անիկ - Պուս Բորմուր ժամանակները ընկերու - համարական թէյաները կիրակի Սեպ- տեմբեր 22, ժամը 14էն 18, Անիկի քա- ղապակաւորութիւն Սանքրի Ստիմիարա- սիմի Է Ստիմալ, 3 Թի. սրահին մէջ, երե- րորդ յարկ:

Սիրով կը հրապարակուին բոլոր համակեր- աներ ու քարեկամները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՏԱՍԸ ՕՐ
ԱՇՈՒՆ. 1974 2100 ՖԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԵՆՈՒՄ ԱՄԷՆ ԱՄԻՍ — ԱՄՐՈՂՔ ՏԱՐՈՒՄ ԸՆԹԱՑՈՒՄ —
ՓԱՐԻԶԷՆ ԵՒ ՄԱՐՍԷՅԻԷՆ

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 5ԷՆ 19
2550 Ֆ

Պ. Մերեն Ատտուրեան եւ իր քարեկամները կը հրապարակուին փափաղեղները
Հոկտ. 5էն 19 ձմարդութեան, 2450 ֆրանքի ըսողակի գինով մը:

Յաւելեալ կըրորը Շարաթ մը կ'ըլլէ 15 հոգի կալ — Յաւելեալ 750 ֆր. 15-ա- րէն պակաս յաւելեալ 950 ֆր.:

LIC. A. 72
Demander notre brochure détaillée

Դիմել զբանեակ՝ մանրամասնութեան եւ պատկերներու համար:
ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ SONIA COUMRYANTZ

TRIM VOYAGE
MONDOTOURS

2, Rue de Sèze — PARIS (9e)
Téléphone: 742-57-84 et 073-30-64
de 9 h. 30 à 18 h. — tous les jours

Լիոնի ՄԵՋ
VOTRE AGENCE DE VOYAGES ARMIENNE
agence de voyages SEVAN
50, Cours de la Liberté — LYON — Téléph. : 68-13-66
de 10 h. à 19 h. — tous les jours

ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԵՋ
JACQUES CHELLEKIAN
VOYAGES WASTEELS
87, La Canebière, Marseille 1er Téléphone: 62-03-44 et 64-09-49
de 15 h. à 19 h. — tous les jours

OPÉRA DE MARSEILLE

Lundi 16 Septembre à 21 heures
Mardi 17 Septembre à 21 heures

CONCERTS

par le

CHŒUR NATIONAL
DE L'ARMÉNIE SOVIÉTIQUE
sous la direction de son chef
OHANNES TCHEKIDJIAN

Avec le concours de l'ORCHESTRE DE L'OPÉRA DE MARSEILLE

LOCATION :

à partir du 9 septembre
OPÉRA DE MARSEILLE tél. 33.03.58
Prix des places : 30 - 20 - 8 F

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

32, Ռի. սր Թրեվիզ, Փարիզ 7րդ
Անուշափանաթի խառնուրդ կը հարգուի
իր յանձնարարներուն թէ՛ վերջնական փա- րուս է, կարեկիւ թիւն յունեալով այլեւս
փուրը զործածելու:

ՄԻՓԵՆ - ԿՈՍՒՍԵԱՍ

Երջկալուստի փորձերը կը վերադա- րենք իրենց, Սեպտ. 17ին Մշակոյթի
Տանը, 17 Ռի. Պիլո: Փորձերը տեղի կ'ու- նենան ամէն երեքշաբթի ժամը 19-30ին:
Եղանակի իր առաջին համարը տեղի
կ'ունենայ Շարաթ, Իսիկ. 14ին Անիկի
Սաշի Մարկեանի մէջ: Այս առթիւ
կըրոր նոր անդամներ կրնան արձանա - րարու առձանափակ թիւով, փորձու- րորը:

ԽԱՉՎԵՐԱՅ

ՓԱՐԻԶԻ Ս. ՅՈՎՀ. ՄԿՐՏԻՑ

Կիրակի, Սեպտ. 15, Տօն է վերջում
Ս. Խաչի (խաչվեալ):
Այս առթիւ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտի- ցայի կեղեկացող մէջ պիտի մասնակցի
հանդիսուր պատարագ:

Կը պատարագէ եւ կը քարդէ՝
ՍԵՐՈՒՐԷՆ ԱՐԲ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
(Կարպոյ. Պատուիրակ Ներպաշի Հայցի)
Սկիւր ժամերութեան ժամը 8-30ին,
պատարագ՝ ժամը 10ին:
Երեկոյեան ժամը 4ին կը կատարուի
Պաշկերացի ժամանակը ժամերութեան
եւ թափօր — անդառնաւ ոչնչանով:
Երեկոյեան, Սեպտ. 16, Յիշատակ է
Մեծիցը: Նոյն կեղեկացող մէջ ժամը 10ին
կը մասնակցի պատարագ եւ յաւար
պատարակի կը կատարուի հոգեհանգիստ
փառն համարէն նշեցելը:

ՀԱՅ ԿԱՐՈՂԻԿԷ ԵՎԱՐՈՒՄԻՈՒՄ

ՄԱՐՍ ԵՆՆԵՆԻ
13, Rue du Perche — Paris (3e)
Տօն Հայ Կարօղիկէ Մայր կեղեկացող:
Կը պատարագէ եւ կը քարդէ՝
ԵՎԱՐՈՒՄ Ն. Վ. ՔԵՆԵԱՆԵԱՆ
Պատարագը կը մասնակցի ժամը 11ին:

ՇԱՊԻԼԻ Ս. ԳՐ. ԼՈՒՍԱՌՈՒՄ

Այս կիրակի Պաշկերացի տանի առթիւ
պատարագ կը մասնակցի:
Յուսարտ պատարագի, ժամանաւ Նո - րհհանդիսեանին պատան կը կատարուի հո- րոյու Տէր Նաշի Խաչիկի Բիւլի. Ար- քանանի վախճանան 10րդ տարեկին
առթիւ:

Համայն Հայաստանի Ժողովուրդը կը
հրապարակուի իր ներկայութեամբ յարգել
կեղեկացող երկրորդ տարեկին ծառայած
Շարաթը հոգիներ յիշատակը:
Հոգեհանգիստու արարչութեան մէջ վեր, կը կատարուի յաւհանգիստ:

ԼԻՈՆ Ս. ՅԱՎՈՐ

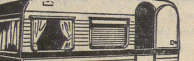
Այս կիրակի պատարագ եւ յաւ պատա- րագի՝ անդառնաւ: Երջկեղեկացող մէջ կը
կատարուի Կովկասու կողմաներէ:

ԱՌԵՆՈՒՄԻՈՒՄ

Սեպտ. 15 կիրակի, Անուշափան Կա- րպոյ Ս. Խաչ կեղեկացող մէջ, Պաշկե- րացի տանի առթիւ պատարագ կը մա- րարդուի: Սկիւր ժամերութեան ժամը
9-30ին, պատարագ 11ին:

*СНУ.С - ПИИГОБЫ

Այս դիները մէջ անգամ հրատարակելի եւ սովորական ծաւալով աղբիւրը համար են, չորրորդ էլ՝ Կանխիկ վճարումը պարտաւորել է Արեւելաւորը եւ այլ ազգերը մասնաւոր պայմաններու համար դիմել՝ Թերթին վարչութեան:

la bohème rigide 310 • 360 • 390 • 425 • 525

Cinq modèles standard, 10 versions. L'équipement de chacun vous donnera par le nombre des accessoires et les solutions rationnelles que nous avons données au problème d'achat. Ce sont vraiment des caravanes pour caravanistes difficiles.

LES VACANCES C'EST

la bohème plantable • MAXI • MINI • PRIMA

Trente caravanes plantables, tractables par les plus petites cylindres. Leur confort est celui des caravanes rigides (double paroi avec isolation totale, toit couverturé en polyestère). A l'étape, un vaste séjour encaissé par deux grandes chambres séparées.

la bohème

UNE MARQUE DE
FENOMECHE EUROPEENNE

super thomilac

THOMASIAN Frères

Carrefour de l'Éléphant **PA LAISEAU**
T. 928.03.68

N.20 Saint-Germain-ès-Arpajon **ARPAJON**
T.490.17.79

NEUF-OCCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTACHES

ԴԱՆՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

Հ. Յ. Դ.

**« ՅԱՌԱՋ »-ի
ԲԱՐԳԱՆԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ**
Մարտի 12-ին Գ. Պերս Վարդապետան
100 ֆր., Գ. Ճամբարյան 30 ֆր.:

ՇՆՈՐԱՎԱԿԵ

Կապ. Ուաշի Պոմոնի մասնաճյուղը շնոր-
հակութեամբ տապաճ է հետևեցող
նախընթացին:

Օր. Պերսոնի հաստատության մաս-
նաճյուղը, Տեր և Տիկին Գ. Սարգսյան-
հան 50 ֆր., Տեր և Տիկին Փիլարյան Ու-
կան 50: Երևանի Տեր-Մարգարյանի
մասնաճյուղը տապաճ է հետևեցող
նախընթացին 20 ֆր.:
Տեր և Տիկին Հայկ Ավետիսյան 20 ֆր.:
Տեր և Տիկին Մարգարյանի թղթաճ առթիւ:
Օր. Անահայտ Արարատյան 10, Տիկին
Գրառարյան 10:

ՎԵՐԱՄՈՒՑ

Արձակուրդները վերջացած ըլլալով,
Հ. Բ. Ը. Մ. Վարդանի մասնաճյուղի
դպրոցներ, հայերենի և ֆրանսերենի դե-
կլարի պարտաճացները վերականգն
Սեպտ. 6-ին ի վր. աճէ Ուրաթ Երե-
ւան, մասնաճյուղի Ե. Հուսեան արա-
նի մէջ, 6 Ռի. Ֆալպիւրի:

Հետեւեցող աշակերտ - աշակերտուհի-
ները կը հրաւիրուին հետեւել իրենց դա-
նոսն առնողներին աչխ ժամը 20-30ին:

Նմանապէս սիրով կը հրաւիրուին նաեւ
արձակուրդները հաղթել և ֆրանսերեն
սորովել փափաղը բոլոր երեխան երի-
ւորացիները:

×

Կապոյտ Ուաշի Պոմոնի միջոցաւ վար-
ժարանի արձակուրդները սկսած
են, աճին որ ժամը 9ին 12 և 16ին 18,
բացի Տարաթ և Կերակի օրերէ: Դարձ-
բացները կը սկսին Չորեքշաբթի Սեպ-
տեմբեր 25ին, ուսուցչութեամբ Գ. Ար-
շակի Սթրինքերին: Ծնողներէն կը խն-
դար իրենց զաւակները չզրկել մայրիկի
ընդունուածէն:

×

ԱՌՆ

Հայկական վարժարանի հայերէնի
դպրոցները կը վերսկսին Սեպտ.
18ին, եկեղեցւոյ արտէ, 295 Ռի. Պալաթ

×

Կապոյտ Ուաշի Սէն Մոսիսի գլխավոր ար-
ձակուրդները սկսած են, զաւակները իր
յարձակուրդներուն թէ վերանայն փա-
նոս է, Կարկիսի շունճարով յայլու
փուռը դարձանելու:

ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ

32, Ռի. ար Քրեմլի, Փարիզ Գրո
Անուշավանի խանութը կը հարող
իր յաճախորդներուն թէ վերանայն փա-
նոս է, Կարկիսի շունճարով յայլու
փուռը դարձանելու:

ՎԵՐԱՄՈՒՑ
Հ. Յ. Դ. Դարձարյանի հիմնադրու-
թեան Տար. արձակուրդի տոնակատարու-
թիւնը տեղի պիտի ունենայ Կերակի, Հոկ-
տեմբեր 25ին, նախաճաշով ժամը 19ին
կոմիտէի:

×

ՎԱՄԱՍԻ ՄԵՋ

Հոկտեմբեր 19ին, Եւրոթ իրիկուն:

ԿԸ ՓՆՏՈՒՄ

Երևանի Ն. Սարգսյանի Գերդի Բա-
ղարյանի կը փնտէր իր եղբայր Բա-
ղարյանի Գերդարյան, ծնած 1914ին
Անտարիկ Հոկտեմբերի դէպք, բաժնի
է 1939 թ. Երևանի 25ին. վերջին դա-
մաճը կը իր 1941 Օրադա թուականը:
Իրենց մայրի տեղեկութիւնները
նշելէ կը խնդար իմացել, կամ գրել
Տիկին Սարգսյանին
66, Cours Berriat, 38000 GRENOBLE

×

ՅՈՒՆԱՏԵՐ

ԿԱՊՈՅՏ ԱՅՈՒՆ ՍԵՆ ՄՈՒՐԻՍ
Քիւնի թղթ. Ժողովի կը հրաւիրէ իր
բոլոր ընկերակիցները, Կերակի Սեպտ. 22,
Կերակի վերջ ժամը 3ին ընկերակից Տիկին
Մանուկեանի թուականը: Կարեւոր օրա-
կար:

ԿՈՒՋՈՒԻ

Միշտ Անուշավանի կը փնտէր միջին ա-
րեւելի հայ ալը ու կին մը: Կինը հաշ. պէտք
է պատարաստ և դարձի տանակ դարձի
ու հարկ Գ. Անուշավանի և արը. պար-
տաւոր ծաղիկներով:

Բնակութիւն, լաւագոյն պարճանքով
պատկանում: Ներկայանալ Գ. Անու-
շավանի, Մանուշ լաւորի (երկուստեք կը
հաստատուին):

ՀԱՅ ՏԵՍԱԻ
Histoire de l'ARMÉNIE
des origines à 1071
par René GROSSET
DE L'ACADEMIE FRANÇAISE
Prix 49 Fr. 40, frais d'envoi 3 Fr.
Երկար առեկ է վեր սպասած այս գրքին նոր տպագրութեան ապագայը
Համար այժմէն դիմել
LIBRAIRIE ORIENTALE H. SAMUELIAN
51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris (6e)
C. C. P. 1278-35 Paris Téléc. : 326-88-65
Տրամադրել է միշտ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԱՐԳԱՎԱՆ ՊԱՍՏՈՒԹԻՒՆԸ, եղիմա
H. PASDERMAJIAN
HISTOIRE DE L'ARMÉNIE,
3e édition, Relié, 36 Fr. Avec frais d'envoi 39 Fr.

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱԼ
Սեպտ. 29 Կերակի օր մտադրու-
թեան, Անուշավանի վարձար Գ. Ուաշ
կեղեցւոյ: Մանուշանութիւնները լա-
ւորագոյն:
Կապոյտ Ուաշի Պոմոնի մասնաճյուղի
տապաճ պարճանդէրը Հոկտեմբեր 13ին
այս տէ. Գր. ար Սեպտ. 16ին:
Աղտաւանում տարեկան պարճա-
նդէր Ժող. Ե. շնդ. արձակուրդի մէջ,
Հոկտեմբեր 27ին ժամը 16ին 24:
Կապոյտ Ուաշի Պոմոնի մասնաճյուղի
երեւանի պարճանդէրը Եւրոթ Նոյեմբեր
9ին, Եւրոթիկի Ե. շնդ. արձակուրդի մէջ:
Կապոյտ Ուաշի Պոմոնի մասնաճյուղի
պարճանդէրը Նոյեմբեր 30ին:
ԱՐԱ ՊԱՐԵՆԵՆԱԼԻ Լրտուական լա-
ւորագոյն գործունէութեան նախարար Գե-
րդարյան, Մայ. Կաթ. Գեղարքունի 15ին,
Կերարուեստական Նախ. յայտարարով:

Տեր և Տիկին Տաւադուհան Տաւադուհան,
դուստրներ՝ Սման, Յովհաննէս, Աստու-
կ և Բոսնիկ, Գեղարքունի, Տաւադու-
հան, Վրթանիկեան, Բոսնիկեան, Քերակեան,
Երեւան, Սարգսյանեան, Սարգսյան,
Մերկուհեան, Բոսնիկեան քանակները
խոր. կանխով կը ծանուցանեն իրենց դա-
նին, քաշ. մարտար. հարաբեր. և ա-
ղտարները:
ՎԱՐԴԱՆԱՅԵ ՏՈՆԱԿԵՆԵԱՆԻ
մար. ար. պատարաստ. Կերակի, Սեպ-
տեմբեր 13ին:
Յուրաքանչեւութեան կատարում է
երեւաթի, Սեպտ. 17ին ժամը 15-30ին
Լիւնի Օ. Եւրոթի կեղեցւոյն:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Գ. Արաճ Մարգարյան և զաւակները կը
ծանուցանեն թէ հոգեհանգրուան պաշ-
տոն կը կատարուի իրենց կողմէ մար-
տի ԳԻՐԳՈՐԻԱՆ ՍԱՐԳՍԻՍԵԱՆԻ:

մասնաճյուղի և
Տիկին ՄԱՐԳՐՈՒԻԻ ՆԵՒՆ ՏՈՆԱԿԵՆԵԱՆԻ
իշխանի, այս Կերակի, Սեպտ. 22,
Փարիզ Ս. Յովհ. Մարգ. կեղեցւոյն:
Ի գիտութիւն արքայապետին իշխ-
նաճար յարգողներուն:

×

Աղտաւանի իշխանալը յարող Ե-
նդ. արքայապետին կը կրան նաեւ
տուն այցելու:

Լիւնի Ս. Եւրոթի կեղեցւոյ 500, Հայ-
կական վարժարանի 300, Աղտաւան-
մէ 300, Կարթիկ և Կապոյտ Ուաշի
300ան, Կաթարու երգչախումբի 300,
Տեղեկի կեղեցւոյ 300 և Կերակի գա-
թարականութեան 500, Վեպարհի 250 և
Վեպարհի 130 ֆր.:

Մայ. Կաթարու և զաւակները կը
մասնաճյուղի և Տիկին ՄԱՐԳՐՈՒԻԻ
իշխանի, այս Կերակի, Սեպտ. 22,
Փարիզ Ս. Յովհ. Մարգ. կեղեցւոյն:

Այս տխուր առթիւ այլ Տիկին Մար-
գրի Գ. Քիւնի մասնաճյուղի նախընթացին
կ'ընէ:

Լիւնի Ս. Եւրոթի կեղեցւոյ 500, Հայ-
կական վարժարանի 300, Աղտաւան-
մէ 300, Կարթիկ և Կապոյտ Ուաշի
300ան, Կաթարու երգչախումբի 300,
Տեղեկի կեղեցւոյ 300 և Կերակի գա-
թարականութեան 500, Վեպարհի 250 և
Վեպարհի 130 ֆր.:

Մայ. Կաթարու և զաւակները կը
մասնաճյուղի և Տիկին ՄԱՐԳՐՈՒԻԻ
իշխանի, այս Կերակի, Սեպտ. 22,
Փարիզ Ս. Յովհ. Մարգ. կեղեցւոյն:

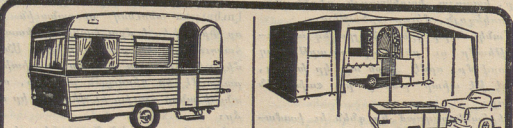
ՄԱՐԴԱՆԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

ՀԱՅԴԻՄԱՆՈՐ ՊԱՏԱՐԱԳ
Հոր. Վիկիի ԿԱՍԻ Երեւելի փրճանակ
Կարթիկի կեղեցւոյ մէջ:

Մայ. Մայ. կեղեցւոյ Կոն. Ընկերակ-
ցութեան վարձարները կը տեղեկացնէ
Հոթ. Գր. Ե. և ի մասնաճյուղի Կարթի հայ
հաստատութիւններուն թէ, ԿԱՍԻ Գր. Ե.
տեղի տեղեկութիւնները Սեպտ. 22, Կերակի առա-
ւանի ժամը 10-30ին կը կատարուին և
պիտակապէս պատարաւ Գր. Ե. կե-
ղեցւոյ մէջ, որ չիւնած է շարքերը դա-
նու վերջին, հոն պիտանան հայ եպի-
կոպոյ ԳԻՐԳՈՐԻՆ անունը:

Պատարաւ կը մատուցանեն և կը թա-
րուէ ՅԱՎՈՐ ԵԿԻՍԿ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Կերակի եւ ժամը 15-16ին մէջ Երեւելի
աղտար ուխտաւորներին համար:

Դարձար Գր. Ե. Կոնի Կարթի 16
փր. տաճ, անճանկ կարծիք ծա-
րարել յուրաքանչեւ համար Մայ. կե-
ղեցւոյ Տիկին Մարգարի վարձար և
Կերակիները, որոնք պիտի մեկնին Անու-
շավանի արեւելի 87 Բանդարի, առա-
ւանի ժամը 7ին: Երթ. ար. դարձ 20 ֆր.,
արձակուրդները տեղեկութեանց հա-
մար Գր. Ե. Մայ. կեղեցւոյ զարուգա-
րութեան 339, Փրաւա հեռ. 77-84-70):

Passez vos vacances en caravanes plantées ou rigides

la bohème
THOMASIAN Frères
NEUF-OCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTACHAGES
Carrefour de l'Éclair PALAISEAU
T.928.03.88
N.20 Saint-Germain-lès-ARPAJON
T.490.17.79

դարունը ձմեռէն ետք անմիջապէս վերածուած է ամառի: Տարուան եղանակներուն համաձայն արեւին զիբքը փոխ

ԱԶԳԱՅԻՆ-ՅԵՂԱՓՈՒԱԿԱՆ

ԵՐԳԵՐ

Բ.

ՅԵՂԱՓՈՒՆԻՓԻԻՆԸ ԱՆՆՈՒՄ ԵՐԶԱՆ

Արիւնաբար քշմուն մեռի մտամուտեմբ...

Աղբիւր, հիմա սեմ է պատեր մեր աշխարհ, Զաւա՛ւմ, գաւա՛ւմ, քաղա՛ւ ու տարա՛ւ ու խաւա՛ւր...

Այս ու նման անարուեստ, պարզուկ տղերքն մէջ հայ աղջկէր կամ հայ տղա-մարդը, մէկ խօսքով՝ հայ զինուորիկ խը-տապեցած է ամբողջ ժողովուրդի մը ապրած մեղքի վերա՝ արեւմտաւոր Քըջ-նամի, ծաղր ու սարսափ, որացած մա-նուկներ, սարքացած հարսներ, որդեկո-րոյս մայրեր, ամայացած չնեմ... Ձեր աչքին առջեւ ընթեք դադարաւորայ գին-կու ապարդիւն, արտեր արեւն առնե-կան ամսամարտիկ արշաւէ խաղաղ աշ-խատանքի ընտան հայ զինուորիկի վրայ, խել անոր փաստերը, քանզի արտ ու աշխ. փախչելի զինուորիկ աղջկները ևս պարտեմք, աղանձի՛ւ տառաջ պատիժի ու պատժանախանութեան...

Երբ այս գիտնայիկն ապրում - ներսն արձայնադր երգեր կը չնը-չեն ներկայիս, պատմաօրէն, չեն պահ-ել կը չարքանդակներ, արտեր կը բացա-ր գաւառի տաճարներում...

— Եղբայր, մեր երգերն ալ չա՛մ տարւոն են, մեր խոսքերները ուրիշ երգ չեն ունեցում...

Ո՛ր, չեն ունեցում և չեն կրնար ու-նենալ Քուրդի լուսնադարձութեան ներքեւ: Կարելի չէ կրեակաղի որ գիտնայի մէջ ճիշտապէսի մեղքներն լսելու: Երբ հայկական ապրումները հարապարտ արա-յալուցութիւնն է:

Պար է հիմալ մեր ժողովուրդին վը-րալ, որ դաբեր շարունակ կրելով հան-գիծ բարբարոսներն լսածը, դուրսից կը դերուն իսկ կրցած է հետեւ նաև սի-րան և աշխատանքի արեւան քաղցր զին-վորներն: Հայ հողին կրցած է յնել, սի-րել և սակեցադրելով ամէնէն անասնիկի պայծառներուն մէջ:

Հուլանի ամբխակն հետեւանքներն մէկն է պատկառութիւնը: Ծա՛ւմ հին մա-մանակներն են ի վեր հայ ժողովուրդի գաւառները ստիպում են կոյած գողնիլ-ելու, օտար աշխարհը՝ Հայաստանի մէջ արդող կացութեան հետեւանքն է: Բա-շխակն կամ ժողովուրդի մեր երգերը սրտառու: Բաւարով մեկը կը յիշատարն աղչէ գործին արտի խցն ու հողին լալիտը կրակը:

Կու՛նկ, ուսո՛ւք՝ կուգա, ծառայ եմ ծաղնի՛ր, Կու՛նկ, մեր աշխարհին խոցրիկ մը չաւնի՛ր...

Դաբեր տեղեւ նոյն աղետին կրնան - թիւն կը դանդեմ երբ նորայրքն պատ-մաբանն մէջ ևս պանդխտութեան նոյն ցուպե կը հանդիպեմք արդի աշխարհա-բարոյ մեծաւորութեան կարգ մը երգերու մէջ:

Այ՛ր, բա՛ւ, Հայե՛ր, միշտ այսպէս գիրի, Թողնիլ խաղնիմէ՛ք, դիմել օտարի: Օտար սիրում է մեզ իրենի կերի: Եւ մեր հացն ու ջուր դարձնում է յնդի...

Պանդխտի վերա համամարդկայն ընդթ՛ւնի, սակայն ստանալուցն չա-փով և կը բորբ մեծեղով հայ հողինի սեփականութիւնը ըլլալ կարծես: Կա՛մ արեւօք ուրիշ աղբ մը, որ մեկի աղբ երկար ընդամբ ըլլալ աշխատութեան այս լաւամտի: Օտար հացը ընդէ՛լ է, օտար ջուրը՝ հարած, օտար սաղարթը ըլլա-լանին, օտար վարդերը դուրի ևս ըլլալի է հնայից: Ուր ալ դանդի՛ր գորկը կ'ընթաղ կը հայրենի օճաթը, իր սաղերը, իր ծաղիկը և արքերիցանի:

Յուր մեծ է և կրկնորդանի: Կա՛մ գորկուն է որ կը պտտի՛ր իր անսփոփելի վիշտը, իր անսահման կարօտը, կա՛մ Հա-յաստան ինք կը կանչէ իր դաւաճիկն ի կողմը, որ անմեծ օտար աշխարհները իր թիպաին, օտարին կը ծառայեն և զինք կը մտնան:

Պանդխտութեան դանաչուցն ապրում - ներք արաւայալող մեր նորայրքն էր - զերբ չունին միջնադարեան ժողովուրդական տաղերու խորանքները և արտեւա՛րի գե-ղեցիկներին: Կարելի է ըսել, թէ անոնցմէ մը անմեծ անապատը թափանցանքներ են, ո՛րի դիմէ՛ ո՛ր գեղջիկ գաղութին կամ կիրարարեալ գրանտանդերի, կրօնքէն զուր Բա՛ւմ: Այսուհանդերձ, երբեք - ըստ համազօր տառապանքը պաղա՛կ ընթերթուն տեղովն և լալուովն կը վը-րաճեր, կ'ընդլայնէր և կը բարձրագոյ-նի անշուշտ անոնց լիւստաղ:

Յեղափոխութիւնը կանխող ջրհեղ իր լալանդուրի անոր տառապանքը, ներսն արձայնադր կրնանք, խոցանած արք-անքու: Ճակատագրապաշտութեան: Մը - տալլ է Հայոց երկինքը և արեւմտադր ճակատայինը ինչ նշմարելի: Իր րո-րերն կը արեւապիտէ Միայր Հայաս-տանին ընկնաւած ու արտասուելի պա-տիժը:

Մեր երգերը մեկի կը ներկայացնեն Հա-յաստանը խորհրդանշող արդի կին մը, որ նստած է անբախկներու մէջ, խոչտա-դուն ծաղիմով, մեղերը արանի, աչքե-րը արեւմուտ լի:

Դրեմապար մեր հայրենիքը դարձած է աւեր ու գերեման:

Մայր Հայաստանն է կուլալ գտար,

Թշուալ, սոմանիկ այնքան դար է ար Արիւնով ներկուած լիւններ դաշտ ու ձոր...

Մեր սուրբ վանքերը քանդուած, խո-րանքը պղծուած, արքերը ճիւղաւոր: Հին օրերու տառապանքներն ալ՝ աղ, սոսի ևս անսարք կ'անք: Կարդ տեղ փու-ր կը բուսին հիմա, թէն մեր երգապա-րները քանդուած մեկտեղ միշտ դիմել կը-նեն, թէ «հայրենեաց փուր քաղցը է քան դիպոց»:

Հայրիկն ասաց - չիմ խաղնիմաց փուշն անուշ է քան զվարդ...»

Որքան ալ Հայրիկը աղպէս ըսէ և իրմէ առաջ ու իրեն հետ հայրենիքն ալ նոյնը կրկին, բայց ևս արդէն զիջելով Հայաստան չի դադրել որպէս Երկ: Մայր Հայաստան աշխարհը ամէնէն առաջած կինն է, որուն դաւանելը կի-ստամակ կը բաշխուանի իրեն պանդխտ, օտար երկինքներու տակ, իսկ քովն ևս հա-ցոյցներն ալ ամեն մամ ենթակայն և հայ թէմանց գաղութը գնալուին: Մայր Հա-յաստան՝ անցելու փոստանքած Քուր-հին, աշխարհիկ հարկերու ցանկանք, այդ հարկաւ ու դերանի կ'ընդ նստած է աւե-րակաղ մէջ, ուսերուն շրթին և ան-տին՝ մօտը և նախախնայ...

Գնա՛, քրոյս, մեր աշխարհից, էլ դու Էստու մի՛ երգիլ: Մեր օրը սու, մեր օրը ցաւ, էլ էս երկրում մի՛ երգիլ...

«Երբուք» խորհրդանշած է միւս մէր և կանտիկ հնչուանքը: Երբ Մայր Հա-յաստան գիրն է ևս արիւ, Երբ Հայոց զինուորական ուղիները կը ճնկն անպա-խորհրդանշանքն մէջ, Երբ վարդը Քը-նամին կ'աւերէ և կ'աւաղէ մեր երկին թուրը արքայի կրօններն ու հարաւարութի-ւններ, ի՞նչպէս կարելի է ճշմարտիկ կըր-լով ևս այդ երգին ծաղիկները: Կարող եմք արին միայն կը հոսի, և Հա-յաստանի մէջ ամէն հայ սիրտ վերջ ալ և ամէն հայ տուն՝ ծանր տղ:

Յուսահատ համակրկնութիւն անաղի պը-պիտի երգերու չեղալ մէկ անգամից պի-տի փոխելի, Երբ հնկն չեղափոխութեան դանդերը: Թաղիլ Թաղիլ պիտի չե՛լի Հա-յոց արարել և հաւատարմ ուր արքայը մը պիտի թուցնի Մայր Հայաստանի խո-նարած գլխուն վերա:

Մ. ԻՆՆԱՆ

(Գար. 2)

Կարդացիք «ՅԱՍՏԷՐ»-ը Տարածիցիք

Զինեալ յեղափոխութիւնը կանխող չըր-հանի երգերը տխուր են, մասլա և լաւ-կան՝ հայկական դաւանքներու մէջ տա-նապոյ անպաշտան հայ կենսերուն պը-նրը ըլլալի աւելի՛ անոնք արիւնող արք-անքի դուրս հոսող կակիծ ու հեծեմանք են միայն: Զորաւոր թուրքի չեղան իսկ կը պանքի անոնց՝ իր ճակատադրին լըջ-ուած և սարկութեան շրթանը կրող զա-ղուարդի մը արք միայն լսելի կը դա-նա՛ն անոնցմէ մէկ մասին մէջ: Այդ կը-րեր լսելով դժուար չէ պատկերացնել այն աճաւոր ուղիւղութիւնը, զոր արքե-լան մեր հայրերը, ամէն վայրենիան նե-խանք ֆէրատ և Թուրքի հայաւաններ, կեղեքանքներուն, քարքին ու արարսին: Ծափով է պատմութիւնը:

Մեր երգերին անտեր արեւմտալ ալի պատմութեան թխուար արձայնադր կը պոլտորեն զեւ միջինն այսօր, ամէն Հայու հողին վերեւ, հայրենի հետուար սալ երկինքներուն տակ:

Անտար րաւ մը կար զրահանու-թեան և երկրորդն մէջ — ՉՈՒՆՈՒՄ: Հայ լեզուին չէ պատկերա՛յր այդ քաղց, սակայն ո՛ր ուր դաւն ապրած է այնքան իր ստանդարտն կը արեւան իրիտ իրա-կանութեամբ, որքան Հայոց: Մեր դա-հինները, մեկը տաւած ցուպի ու տառա-պանքին հետ, մեր լեզուին փոխանցած են նաև անոր անհուն տառապանքները՝ ար-տալայուրելու յարժա՛ր քաղց — ՉՈՒՆՈՒՄ: Ե՛թէ Անտարի հարսնութեան մեր ար դա-կանութեան մէջ կը համարուի այդ զգու-րամբն ինձնապէս երգելը, ինք միայնք չէ սակայն, որ ընդ շարի հայ տառա-պանքին արտերը: Հայ երգարանին մէջ չէն պարիսրը դուրսմէն դարձնած արտե-րու արեւն ու արցունքը:

Պարզի՛ր, աղբիւր, Քրտի տղին ջուր տանիմ,

Պարզի՛ր, պարզի՛ր, ընկի տղին ջուր տանիմ...

Աղբիւր գիւնե՛ս, Բիւրսըր մեզի ի՞նչ կ'ախ-նի:

Կը կալողա՛ւ, կը կալա՛ւ, կը պաւանէ՛...

Ագն քացի՛ սուգ ու շիւան է տեսա՛ւ. Կար ժամանակ որ մեկի մը անտա շինէ, Մեր սեփական քաղաքներն ու մեկնէմ. Գաւ ու փաթից, զրաւ կեանքով՝ գրկուցիմք,

ՀԵՃԱՆ ՀԵՃԱՆՈՒՐ ԱՍՍՈՑԻԵՍԸ Ե Ե Ե Փ Ո Ր

Տակաւին տնտեսական ընդլայն անկարող էր զեղարան գաւառ ևս արդարեւով կուգա-նար Արեւիկի ԷՔՖԻՆՈՒՄԻ մեծ փափաքի իրադրութեամբ՝ որ էր Արեւիկայի մեծագու-ն, մեծ առաւելած Արեւիկին չեմ, կ'ընթ-ր, օրերու մարդ պիտի ծնունդն և իմին արեւան պիտի մտնաւ կ'ընթ, ու աղջկէր կը ծաղիկէր մեր: Այս կուրիներ անպակա-կն և կ'աւարտեն ինչ ձեռով: Դեղա-դրոյր ընդ վերջ անտուրիսին առնել կ'ըն-թար ու կը պտար:

— Իրենն ո՛ր մարդ մտաւ այս աղջկէր — Արեւիկան պիտի արդար տառնի կ'ընթ... մեկը մեկ ի՞նչպէս հասկենք որ վարը դո՛ւր չի, դո՛ւր...

Իրականութիւն մէջ Արեւիկա տառնելով ա-նիկ անհասկալ չէր ըսու: Իրաւ է թէ էր նշանաւորէ խորան վիշտի արքեւ անհե-կելի քանիք ըսաւ, բայց ըստով վերա-դարձու իր բնական միջանկն: Այդ խա-ղապարկեան պատճառը չէր էր Արեւիկա անհասկալ: Մէջամարդ չալկան էր ըսու: Հայաստանեանութեան շնորհա՛ւ որ խոսկի-կն հետեւանքները դերաւ անհեմէ: Մաթիլէի յետադու ճգնաժեշտ մէջ շատ անհասկա-լից դեր մը կարծար էր Գաւար գիւղի հըր-չէլ զինուորի հիւանդատար և դաշտ պա-տանակի ըսած էին թուրք մատուցի յա-րձակութիւններն պատճառ: Անոր տեղ նշանաւորութեան Միւրեքման պէլը որ Գա-ւար գիւղ անցնելով իրեն հետ տարաւ նաև Արեւիկայը, իր սրկական խաճաքը:

Որ էր Արեւիկի երբ ըստ սովորութեան պարզաւ կը երկնները անտեմէ, պարարաւ ելաւ: Թէ մայրը տունն էր, ոչ ալ իր պը-րակի եղբայրը: Միայն իրենց գրան առ-կին դուրս ելած էր ջուրի նոյն եղից մը որ էր նեկեր: Արեւիկի անցաւ Բաւաճի մը անհասկալ որ կարի ընթանալու իսլա - ցուցիլ ամբողջ կար, նստաւ հեն քաւա-կան ժամանակ և չէր մը թէլալարը ծա-լիք: Բաւաճիին լիպացաւ. որ էր մայրը Եւրի մը տունէ կանչուած էր լուսաջը ը-

նելու համար ևս անտարապիտ դիւրեմն տալով փոքրի ջուր: Իսկ Բաւաճի մէջ թի-կացած ըլլալու էր՝ ապրելու: Արեւիկի պատեց մէկը, յուսաւով ու կարողի-գոյն կը վերադառնալ ևս անհեմէին ան-կելի պատկած ինչպէս աղաւ: մը որ քրա-նած էր, հեքսակիցներն փոխել, զերբ տուաւ ու նախգաւ: Հիւստի աղալ մը էր և շատ ինչ: ՔՖԻ էր հանչելուց մը, հացօղը Արեւիկի: Անտեմի ըսաւ. նոյն-կարով, մեղքը գիւղի ընթանալու նեմա-լով — զաւ ի՞նչ փաթեղաւ է, Արեւիկան: Դեղեկները Արեւիկի միջինին չալով: Ա-նիկներն. ալ խաղանդաւորն որ ուր — տաճարական պոչ մըն էր կարած մեզի-կն անտեմ, կը նեկեր արեւին տակ:

Դոյնզոյր յաջքամեր կային, և և երկու զոյգող լեցնելու յափ մատուցել: Արեւիկի ի դուր փախչել նախկին և եկա պա՛ւ էր երբ ինկաւ կատարելով թիւրմութեան մէջ ու ինքնինն ալ մոտցաւ: Իր մէկ խա-ղար երկարութեան պարիսր անտեմին չալ- և ինքնինն ալ մոտցաւ: Լուսած էր ըսու-ուրեղաւ անտեմին մը, միջինին ցոյց պա-տանահանքին մեկուն մէջ, Բաւաճիին չալ-ով: Հան էր ու Միւրեքի գոտաւ: Երբ քրա-ն է ճաղը ուղարկութեամբ: Երկու ընթերթու-ն են տեղադրութեան: Արեւիկին չալով է մէկտեղողը գրին պիտի ինքնով աման մը ուր պարսկ Բաւաճի գրպանին հանցը դի-մուրի մեծ գրալ է որուն կ'ընդ պատա-ռաքող էր և Արեւիկին տուաւ: Իր ան

ալ ուսով՝ անտեմի է պարսկ, ին-տեմին կ'ըսէ ինչպէս: Արեւիկին ալ ին-դաց, բայց վերը երբոր զեղարան էր վերադառնար, համարն զորացանք: Դէ-ր տեղ վաղեկ, փախչաւ Քըջման Բա-ւի, լեցնելը դուրսէն չէ ըսաւ ևս պիտի տեսաւ արդիւն: Իր երբոր հետու-ն հետուան նշմարեց Մ. Կարապետի մէ-կ անտեմի կատարելով, աշխու ան չեմա-լանալուան, արեւան յուրան էր: Կե-լած անգը մնաց ևս զգալ որ պիտի լա-լան: Թիւրեմ լար, ե՛թէ երբեք նոյն պատ-կէ չեմարք հըրէջ պիտար էր: Մեծեղեց ճըրէջ պիտար մըն էր: Սեփակեալ Արեւիկի արտակնեւէ հաւաղով մը ու փա-խաւ:

Դեղապար Արեւիկի ԷՔՖԻՆՈՒՄ գիւրի ուր արքայան, ևս արքայան: Արեւիկան և անտեմիկան Մոսկուա ուր տեղը զոյգ վա-լաւ: Անտար գիւրի մըն էր, խաղաղ, անտե-մին և շատ յառաջացած գիւրի մըն էր Արեւիկի ԷՔՖԻՆՈՒՄ որը կըրող լսելով հա-յոյս ուսումնայնը որ կը մտնար: Բայց Հայաստանեանքն ոտքի կ'ընէ կամ ծա-լի խաճաքանքին, որովհետեւ դուրը դիմար էր կարծիք:

Այդ օրերուն յանձնարակց բան էր որ անտեմի դիմաւորները պարզութեան ընկին:

(16 - Գար.)

ԵՐԲ ԵՏ ԿԸ ԴԵՑԵՄԲԵՐ...

(ԱՅՏԻՔԻՆ ՈՒ ԱՆՁԵՐ)

ՄՆԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՎԵՐԱԶԱՐՈՒՄԸ 11-14 ԴԵ ԴԱՐԵՐՈՒՆ

ՀԱՅ ԳԱՆՈՒԵՐԳՈՒԹԱՆ ՄԵՅ
ԲՆԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ԲԵՐԲԵՐՈՒՆ
ՅՈՒՂ. Զ. ՎԱՐԿԱՆՈՒՄ

Միջնադարյան մեծահռչակ վարդապետ —
որ, Յովհաննէս Սարգիսյան, Հնչեփական
կերպիւթարար անուն էր գրական թիւ գիւ-
թական մարտերու մէջ հաւատարմ հետա-
նան հասած, Հարգաւոր իր փառական
կերպիւթ մէջ հայ քերթագրութեան նուիրեալ
է քանդակագործ գլուխ գործող է՝ որ
յայտարար է «Տալ ի տարիկի» կրօնա անու-
թան։

Բերքնուած իր բաղնալի 188 տարեկն
է հրատարակուած է նախ Կիւստանի
Վաղարշապատի մէջ (1847 թիւ, էջ 221),
Հայ Դպրոց Արեւիկի կողմէ գրի առ-
նաւալ թարգմարական — ներգրանիս գրու-
թար մը (ստորագրուած՝ «Է. Դ. Մ.»,
Հայ Դպրոց Մարգար, որ Արեւիկի Հին
անունն է)։ Բուն է անդրգլխան վեր-
նային է՝

«Յովհաննէս Սարգիսյանի խնամատիրի
ի վարդապետի առաջադր Բաժն Խնամա-
րան» ի պատմութի գրութեամբ առ ծագն,
որ գործարարուցաւ նորա ճանաչողի քաղ —
գրութեամբ, որ կոչի Սարիկի։

Որոչ է որ քերթնուածն արտադրուած է
ի հրատարակութեան գրադրողին առ-
նալ էն այս խորագրով Սարգիսյանի գրու-
թիկ յայտն գրաքննութիւն։ Համար անոր
Հնչեփական անունն ու հանգանակներն (Յով-
հաննէս Սարգիսյան խնամատիր վար-
դապետ), գրական անդրադարձ (Սար-
գիսյանութեան) և ծագման պարզագոյն
(արեւելի գ. կողմէ) Յովհաննէս Սարգիսյանի
պատմութեան պատմահանին վրայ և թաղ-
քանակն հետեւող է։

Սարգիսյանի կերպ մը մէջ խնամատիր
վարդապետ հետեւեալ հաստատութեանը
ընդուն։

Ա.— Բնութիւնը այն իրականութիւնն
է, որ ծայրն ու կարգ իր փոխարեանին
թաղ, քաղ։ Հայտնական լիզու մըն է,
արեւմ, երբք՝ որ բարձրագոյնեան մարդ-
կութեան համար թրագրութեանն հաս-
տատութիւնն։

ՅԱՄԱՐԱՆԻ ԹԵՐԹՈՒՆԸ

(67)

ԻՆՁՈՒՄ ԳՈՐԶԱՆ ՅԱՐԵՐՈՒՆ ԹԱԳԸ

Գ. ՌԻՍԵ ԺԻ.

ՀԵՌՈՒՅԻՐ ՄԸ ԵՒ ՊԱՏՅԱՄԱՅԻՐ ՄԸ

Միւս կողմէ Օսթրոլիայի կողմը, Իշխա-
նակ Սոմալի Բարսաթնէն և երկնք բարե-
խաներն իրկույնն ոչ մէկ լուր տաւ մէջ
Միւսն հարաւային իրկույնն կեան գոր-
ծականութեան յայտարար է ձեռք անցնել
հարաւային թրագր. և տաւայն արեւելի
հասարակ խնամար. անմանը, սակայն,
անկէ վեր ոչ մէկ հանգ։

Եւ իր փոխարին, որ իրկու հասած չլիւր
ու կրէ հասած է, որ քերթնուած չլիւր
լայ խորագրային պատմութեան ան-
որհանգիստն կողմէ։
Այս անմար. թեան մէջ օրերը կ'անցնին։

կարտեր. կը խօսի բոլորին՝ հաւատա —
րալէս։

Բնութիւնը նաեւ այն իրականութիւնն
է, որ հաւատարմութեւ կը պատկանի բո-
լորին, — մարդուն թիւ թուանին։ Անոր
զրկին մէջ իրենք թաղալով արտադր կե-
րպիւթները շատ անկի կ'երանին ևն ու
խաղաղ՝ քան իրենք մատար-քանտար
կեանքով արտադր մարդ կ'աներին։ Մար-
դիկ կ'ուսանին, կը որդիկ, կը արագ-
նաւ տաղանակ մտաւթեանը. արեւելի
և թուրքեան զրկին մէջ արտադր կեանք-
նական աշխարհը՝ հողին, ջուրին, կը-
կինքին, բնական տարրերին կ'անոնէ իր
ներքննութիւն, և նուազ կը աշխարհի,
նուազ կը մեղանքէ՝ քան մարդը։

Բ.— Մարդիկ անկուշտ են. իրենք պա-
հանքներն են. անկուշտութեան ձամբով՝
անարարուց։ Միտան են անկիւն ու առ-
կին ձեռք քերթու, շատ անկիւն ունեւա-
լու՝ մտն աշխ, որուն պէտք ունին։ Բնու-
թեան զրկին մէջ արտադր արեւելի, ին-
չպէս բոլոր կեանքները, սակաւաշխ
են և փոփոխ։ Երբ կուշտ են՝ յաւելեալ
արեւի պահանջ չունին ու կ'արդեն խա-
ղաղ, անկուշտ։ (Վայրի գաղանք իսկ,
կըր անոնք էն, ի յարմարի, ի յարգ-
անք)։ Բայց մարդիկ...

Գ.— Հնչեփ, Արեւի, Որդիւն (Օր-
թիւն)՝ չարին այս մեծ քերթնութեան
անորդարութեանն է արեւելի կը —
զին մէջն, պարզաւի մը անորդիւնը,
Յովհ. Սարգիսյան շատ անկի անորդիւն
թար, մեծ խնամք և համախանին կը
գտնի թուանին կերպ, ու կը յանդի առ-
նալ թուանին որ թուանին ձամբ շատ ան-
կիւն զարգւլ է, անման և հարաւայ-
նակ մարդուն կողմէ անորդիւն կեանք-
նութիւնը։

Իր «Տալ ի տարիկի» գործին մէջ քեր-
նուած ան քանի մը տարեկն թուանին՝
նորարար, յայտարար գրանքին համար
թուանարարու տաւին տարեկնին հա-
տաւար։

— «Ե՛կ, ուսն՝ իճն, գի ծանցեալ
կիսախաղ իմաստային,
Անյոյ ձայնին վարդապետսն՝ և տաւոր
գիւս աշակերտ...

Անկիւնն այլ Թիւրքային և Արեւմ.
Միջինասիայի, այս երաժիշտն են
մեծաղոյժի,
Այլ իրաւացիալ են առ նմո՞ք՝ արք
բնականաւ են պնդանք,
Ձի գործի այսք արտանակն ծնալ չունին
ի բնութիւնէ...»

Խօսքը ուղղով արեւելին՝ Սարգիսյան
վարդապետ կ'ըսէ։

— «Եկա՛ր, արդե՛ց» ի ինձի՝ կիսախաղ
իմաստային,
Որդե՛կ կիսիմամ ճանաչալ թէ ո՞ր եմ,
Իճն եմ ես...»

... Թիւրքայ Անկիւնին, Միջինասիայ
Արեւմու և Թիւրքայ Որդիւն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՐԳՉԱՆՈՒՄԻՒ

ՀԱՄԵՐԳԸ

ՓԱՐՄԻՔԻ ՄԵՋ

— 0 —

Ուրբաթ, Սեպտ. 13ին՝ երեկոյան ժա-
մը 8-45ին, կը բացուի վարդապետ Փիւ-
յէլ արահի թմին և կը հնչէ Ա. Բաղա-
շահեանի Ազգ փառապան խմբակը, ու-
ր որ իր յանդիւնն Ո՛վ Հայոց աշխարհ
(Մ. Երմանեան) և Գարնամբը (Կոմի-
տաս)։ Գարնամբը մեկնարկութեան կը
պահպար հայ զեղնուիկ աշխարհի ուղին։
Գիւղական աշխատանքի ընթացքին հայ
զեղնուիկ օրտնէ դուրս մայրեղ հօ, ար-
տաւ հօն և այլ քաղաքայինութիւններ
ի վերջու կեկեղեցիին ներս չէ որ կը կա-
տարուին։

Արեւահեան կը փոխուի զեղնաւոր և
թմի կը ներկայանայ Յովհ. Չեփեան։
Կը հնչէ Հովն աննը (Կոմիտաս) կերպ,
որ իր հնչեկանին հետ կը արժեք արահի
նկար հայրենի գաղաւթու զրկին ու հո-
գանքին։

Օրտան յայտագրի կերպով թմին կը
սկսի «Սննդ» օրհնարանի հաւատարմը մը
և իր վերջին գործարարութեան կատարումը։
Մեծախաղար Լուսինի Չարաքանի կարգ
մը բարդ անցքերն ու նորին կեանքները
կը յայտարար տաղանակ կատարել։ Տա-
ղանարար կը զարգնի ձայնի թրագրութե-
նութիւն մէջ կը զգացուի թրագրութեան
ու յայտարարութիւն, տաղութիւնն ու
հարգարարութիւնը Արեւիս, որ այս ան-
գամ Փարսիկի հայ հաւատարարութեան զրա-
ց։

Մեծահռչակ երաժիշտներ են

(քանադական, երգիչ),

Սակաչն նուազ կ'արժանի ձան անձ(Բ.
իւ) օժտումն են բնականաւ։
Այլ անմար թմութեանն չեն ստացած
Արեւիսին իրենք գործիմարն։

Կարգուր է որ Յովհ. Սարգիսյան ար-
նետար կը նայանք թմութեան և թու-
անին հետ, — հաւատար և համարուր՝
օրտն գրանան և նաեւ Արեւիսյանը։

Փարսիկեան տաղանքին թմութեանաշխա-
ն է հայ քերթնութեան մէջ ու իրեն 750
տարեկն կողմէ միայն 1909 դարուն, անց-
լիսի թանաթանը՝ Շեփի, ինչ որ հա-
րաւորով արտադրին պիտի ուղղէ, որ
խօսքը թմին համար անոր «Սարգիսյան»
անգի, թաղան կամ անգի, Իս Բայոց
խորհուրդները...»

Արեւի պիտի թմեր՝ յաղարարով։

Մ. Թ.

ուսուցի իրեն անանան համարել մը վա-
րէր։

Յաղոյ կը վարդապի երգը (Մ. Երմա-
նեան), օրտն մեկնարկի կըցուց յայտը
կերպով մեկնարկելու անորդարութեան
օրդն և իմաստը։ Ինչպէ՛ս, ով գարուն և
Հարաւանակ երգիւթու (Կոմիտաս) կա —
տարանին կողմէ յայտարար կը մարկն պա-
հին յայտեր, և թմին վրայ կապաւորան
յայտեր. արտա յոյնութն տակ կը հնչէ
Երմանեանի Սարք, տարք։ Տարաւոր
սկիւր մը արարան։ Բայց ինչո՞նք։ Յե-
տո՞ք ոչին։ Նորն զրուստարութիւնը,
նորն միայնապաղ մեկնարկութեան, Երմ.
Երմանեանի մարկան մէջ իմաստ մը կար,
այսպ այլ իմաստարարութեան մէջ պատ-
շանցելու նաեւ «Սարք, տարք» ներ-
քին կատարուածք թաղալովէ մասնակն։
Կարելի է անմարս թմի՝ Սարք, տարք
և Գարնամբը մեկնարկութեանն մէջ
ոչ մէկ շարժելի տարրերութիւն կը
Յաղոյ կը Հնչեղով Մեծահռչակի Արեւիս։

Յայտարար զրկին կըցուց գրանան էին
օտար անորդարութեանն։ Փարսի Սի
միթեր մեզին հաւատարմ մը, Սարգիսի
Կոմիտարարը, յայտարար յայտարարու-
թան թմին մէջ Արեւիսին օրհնարանին
հաւատարմութեան կատարութեանն մէջ բո-
լորի մը արեւելի թար կը զարգանար՝
հետաւորութեան աշխատանք և Բաւորած
անմար ճիւղերու ձարին, հասած է արդ
կատարութեան մը, որ անկիւն կը ար-
ժանաւորութեան թմին, անգիւթան (Իմ-
սայնութեան) և անորդարութեանն, մեկնարկութեան ձեւ կը մէջ։ Օտար երկը-
նու, կատարան մէջ թաղարարութեան բո-
լորի մը Երմանեանի նախ տաղանակ —
Թեան և երկրորդ թարանակը կըս —
մասնակ զարգել ուղին ու գրանով վա-
րկնայ իտարուր։ Այս տաղանակ այ, տա-
կարին կտարուի և Հայտարարին պիտակն
կը զարգանար իր կը զարգանար մէջ բո-
լորին։ Համար Արեւիսեան երաժիշտ —
Թեան անորդարութեանն։ Ինչ կը
Կերպարի օրտան յայտարարին՝ սպաւա
նիւս մըն կը զարգանար (*)։

Փարսի մը խօսք այլ իմարար Յովհ. Չեփեանի մասին։

Առանց անկիւնի կերպով որ կը պար-
դուր մըն աշխարհն աղին՝ իմարարի
թաղարար յայտարար յայտեր, օրտն
համար մասնաւոր պատման մըն այ շնք
անկիւն։ Ինձին վրայ իմարարի մը ան-
րկնայութեան անկիւնի կերպարու-
նաւ ուղարարութեան խնամարարին գրա-
րանի մը ի ծաւալար։ Արեւիս, Կուշեղի
նաեւ թմի արեւի զիտարարութեան մը։ Յա-
լարի մէջ մէջ արտաւան է ոչ գրանակ-
նարի, ոչ անկիւնի երեւ կերպուր զիւս —
մարի, ոչ այլ մեկնարկութեան անմանը,
կերպ արտաւանութեան՝ զարգանք անոր
նայինի կերպանք։ Ինչ կը նայանակը
այ։ Արեւիս այն, որ արդ Չեփեանի
միւսնարն ոչինչ կը ներկայանքին այլ
որ թմին վրայ։ Այս այ, ըստ երկրորդի,
Հայտարարին պիտակն կը զարգանար
զիտարար թաղարարութեանն նը-
մայնարին մէջն է։

Արեւի շնք ուղի թմի։
Փիւյէլ արահին մէջ՝ Հայտարարին պի-
տակն կը զարգանար համարար զարա-
րացուր անկիւնի կերպանք անկիւնութիւն —
նկար։ Արեւիսյանութեան՝ օրտն թմին
հետեւան էին անկուշտ, կուշեղ ին-
րանուած այս կը զարգանար համարին։

ՀՐԱՆԻ ԱՆԿԻՆԸ

ԻՄԲ.— Յայտարար այս ճիւղարարութեան
(որ նաեւ անմանաւորութեան տարաւոր է)
մասին, իտարարութեան շատ կը լսեն
մասնի մը։ Արաւորին ինչ կ'ուշ փառուի
Պ. Յովհ. Չեփեանի Գրանաւորութեան
անկիւնաւորութիւն՝ վրայաւորին կը զարգանար
մը։ Ըսի կ'ուշ՝ «Մեզն այս այ կ'ըսան
երկրին։ Երեւ այն է, արաւորան տակ —
կերպան է։ Փարսիայի գարար երբ
խաղաղարարութեան կ'ըրարու ունկնդրի
Հայտարարին կեան կ'ըրարուին մը,
կ'ըրարու պատմանը՝ հայ երկի կատարմէ։
Որտե՛ս այս ցարգարարութեան — Ան-
շահի, Փարս, Անկու, Միջինասիայ, Թա-
նային, Կուշեղ, Հնչեղ — իմաստ չունին,
նայինի կ'ըրարուին կ'ըրարուին իմա-
մար, Կուշ Գրանաւորութեան թաղարարութեան
լայն իմարարութեան ունի այս մարդիկ
մէջ և արտին 12 ամաւ կը լսէ, ու արաւ
մէ՛կ անկի կատարար։ Եւ արաւ փարկ
այս մասին իրեն խաղաղութեւ պը լուսած է
թաղ «Վարդապետ» իր օրհնակն չէ շե-
ղան։ Արեւիսը՝ արաւոր քերթարարին։

(Տար.)

ՓՈՒ ՄՈՒՆԻԿԱՆԸ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Պ. Գեղամ Բաճարեան և զաւակները և համայն ընտանեկան պարտաւորները ցուով կը ծանուցանեն իրենց կնոջ, ժոր և աղքատները:

ՏԻԻԻԻՆ ՄԵՒԱՆԻՆ ԲՈՒՆԱՐԱՆԻՆ
Ժամբ, որ պատահեցաւ Սեպտ. 16ին:
Յուզակաւորութիւնը կը կատարուի այս Հինգշաբթի Սեպտ. 19, ժամը 11ին
Eglise St. Bernard
22, Ave. de l'Europe — Colombes
և թաղուը կը կատարուի Փոլոնզի դեր-
իւրեմանաւորը:
Միապաղ չտապուցնուիմք կը խնդրուի
նկրկայա իրրու այդ նկատել:

ԵՆՈՐԱԿԱԿԻԷ

Այրի Տէկին Առամ Նազարեան և զա-
ւակը՝ Աննիկ, Տէր և Տէկին Ժաբ Նա-
զարեան և զաւակները շնորհակալութիւն
կը յայտնեն ըրոր տնոց արնոց ծաղիկ-
պատկով, առնամք, դարձուր զաւակը —
թիւն յայտնելի իրենց առնունքին, Տէր,
կըրոր և Տէրերը՝
ԱՍՏՈՒ ՆԱԶԱՐԵԱՆԻ
ժամուան առթիւ:

ՅԵՏԱԶԳՈՒՄ Է

Ֆրանսահայ Կապույտ Ուշիկ —
Պուա Բոլորտի ժամանակելին ընկերա-
ւ համալրեան թէյտակաւոր կերակի Սեպ-
տեմբեր 22:

ԵՆՈՐԱԿԱԿԻԷ

Տէկին եկեղեցւոյ վարչութիւնը շնոր-
հակալութեամբ տապաւն է, փոխան ծաղ-
կեպատիկ, Տէր և Տէկին Գրգոր Պապիկ-
եան (Տէկին) 50 Փ. Աւետիս Փափաղ —
եանի ժամուան առթիւ: (Փաբիկ):

ՄԱՐՍԵՅԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՅԻ

ՀԱՆԴԻՄԱՆՈՐ ՊԱՏԱՐԱԶ

Հօր ԳԱՎԻԻ ԳԱՄԱՐ գիւղի փրանսական
կարգադիւկ եկեղեցւոյ Աթ:

Մայր Մայր եկեղեցւոյ Կրօն. Ընկերու-
ցութեան վարչութիւնը կը տեղեկանի
Հօր ԳԱՎԻԻ և ի ժամանակը Կապի Հայ
Հաստատութեան թէ, ԴԱՄԱՐ գիւղի
տեղին առիթով Սեպտ. 22, Կերակի առա-
ւատեան ժամը 10-30ին կը կատարուի և
պիկիւրատեան պարտաւոր դիւրի եկե-
ղեցիքն իճէ, որ չեմունք է շարքու շար-
քու վերջին, զոր վաճառեան Հայ եպիս-
կոպոս ԳԻՐԳՈՐԻՆ՝ անուն:
Պատարար կը ժամուանել և կը բա-
րէ՛ ԵՍԱՐՔ ԵԿԻՍԿ. ՎԱՐԳԱՆԵԱՆ
կէտօրէ եւջ ժամը 15-16ին իճէ Երեմիէի
ապօթի ուխտաւորներուն համար:

(Դարս գիւղը կը դառնի Կապի 16
քիւր. առաջ, անձնական կառոյցի ձամ —
բողոքի շարքներուն համար Մայր եկե-
ղեցւոյ Տէկինաց Միւրեմին վարձան է
օրտնութեան, որտեղ տեղին մէկին Աման
ՎԱՐԳԻՆ առնելէ 87 Բաճարիկը, առա-
ւատեան ժամը 11ին: Երթ ու դարձ 20 Փր.,
արձանագրութեան տեղեկութեանց հա-
մար դիմել Մայր եկեղեցւոյ քարտուա-
րութեան 339, Փրաւա հեռ. 77-84-70):

ՍՐԳԱՐԵԱՆ

32, Ռի տը Թրէվիլ, Փաբիկ 9րդ
Առաջամանով խանութը կը հարորէ
իր յանախորդներուն թէ վերջնապէս փակ-
ուած է, կարելիութիւն չունենալով այլեւս
փութը դրձանելու:

ՅՈՒՇԱՅԵՐ

ԿԱՌՈՑ ԽԱՅԻ ՍԵՆ ՄՈՒՆԻ վարչու-
թիւնը ընդ: Ժողովի կը հրապրի իր ըր-
ր ընկերութիւնը, Կերակի Սեպտ. 22,
կէտօրէ վերջ ժամը 9ին ընկերութի Տէկի-
նեանի ընտանեկան: Կարեւոր օրա —
կարգ:

Imprimé sur les Presses
du JOURNAL «HARACHE»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

Պ. Առամ Մարգարեան և զաւակները կը
ծանուցանեն թէ Հոգեհանգստեան պաշ-
տօն կը կատարուի իրենց կնոջ և ժոր՝
ՎԻԲԻՐՈՒ ԱՍԻԳՈՒՍԵԱՆԻ
ժամուան տարեկիցին և
ՏԻԻԻՆ ՄԱՐԵՐԻՆԻՆ ԼԵՒՈՒ ՏՅՈՒՆԻՆԻ
յիշատակի, այս Կերակի, Սեպտ. 22,
Փաբիկ Ս. Եօժի. Միւրեմ եկեղեցին:
Ի գիտութիւն ողբացեալներուն յիշա-
տակը յարգողներուն:

Ողբացեալներուն յիշատակը յարգող —
ները արարարութենէն եւջ կրնան նաեւ
տուն այցելել:

×

Պ. Կարպեան Պապիկեան (Մանթոնէ),
Տէր և Տէկին Սերժ Պապիկեան կը ծա-
նուցանեն թէ Հոգեհանգստեան պաշտօն
կը կատարուի, Կերակի, Սեպտ. 22, Փա-
բիկ Ս. Եօժի. Միւրեմ եկեղեցին իրենց
կնոջ և ժոր:

ԱՅՆԵՆ. ՊԱՌԿԻՆԻՆ

ժամուան Զրգ տարեկիցին առթիւ ինչպէս
նաեւ Պապիկեան զերգատանի ենթեկեց
և իրենց անեկոր և դառնելին, իճն-
հօր և իճն-ժոր:

ԼԵՒՈՒ ԵՒ ԵԿԻՆԻՆ ՓԱՍՏԵՆԻՆ
յիշատակին:

Ի գիտութիւն ողբացեալներուն յիշա-
տակը յարգողներուն:

×

Տէր և Տէկին Զարեկ Միւրեմեան, Տէր
և Տէկին Հայկ Միւրեմեան, Տէր և Տէ-
կին Սիւրեն Քէլիւեան, Տէր և Տէկին
Ժան Փափաղեան կը ծանուցանեն թէ Հո-
գեհանգստեան արարարութեան կը կատար-
ուի այս Կերակի (Սեպտ. 22) Փաբիկ Ս.
Եօժի. Միւրեմ եկեղեցին իրենց սիրեցեալ
որդուն, կըրոր զաւակն և ապականի՝
ԵՐԻԿ-ՄԱՐԿԻՆ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆԻ
արիւնով ժամուան քառասունեկին առթիւ:

Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

×

Պ. Եակոր Երանեան և ողբացեալին
ընկերները կը ծանուցանեն թէ Հոգեհա-
նգստեան պաշտօն կը կատարուի այս Կե-
րակի Սեպտ. 22, Փաբիկ Ս. Եօժի.
Միւրեմ եկեղեցին իրենց կնոջ և ժոր:
ԳԻՐԳՈՐ ՄԵՒԱՆԻՆ
յիշատակի: Ի գիտութիւն ողբացեալին
յիշատակը յարգողներուն:

×

Պ. Անդրանիկ Յովսէփեան և զաւակը
Րաֆֆի կը ծանուցանեն թէ Հոգեհա-
նգստեան պաշտօն կը կատարուի այս Կե-
րակի Սեպտ. 22 Փաբիկ Ս. Եօժի. Միւր-
եմ եկեղեցին իրենց կնոջ և ժոր:
ԶՈՒՄԱՐԻ ԵՈՒՍԵՖԵԱՆԻ
ժամուան տարեկիցին առթիւ:
Ի գիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

×

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Histoire de l'ARMÉNIE
des origines à 1071

par René GROUSSET

DE L'ACADEMIE FRANÇAISE

Paris 49 Fr. 40, frais d'envoi 3 Fr.

Երկար առեկ է վեր սպասան այս գրքին նոր տպագրութեան ապագարներուն
համար այժմէն դիմել:
LIBRAIRIE ORIENTALE H. SAMUELIAN
51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris (6e)
C. C. P. 1278-35 Paris Téléc. : 326-88-65

Տրամադրելի է միշտ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԲԱՆՈՒՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԻՆ, հեղինակ
H. PASDERMAJIAN
HISTOIRE DE L'ARMÉNIE,
3e édition, Relié, 36 Fr. Avec frais d'envoi 39 Fr.

ՊԼՇՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷ

ՎԻԵՆ ՄԵՃ

Հ. Ե. Դաճակցութեան հիմնադրու-
թեան Տէրք տարեգրութիւն տառապա-
րութիւն տեղի տրուի ունենալ Կերակի, Հո-
տեմբեր 20ին, նախանշուեալով Ան
կոմիտէի:

×

ՎԱՄԱՆ ՄԵՃ

Հոկտեմբեր 19ին, Եարաթ իրիւն:

Հ. Ե. Դ.

ԱՐԱՌՈՒՎԻ-ՄԱՐՍԵՅԻ Հ. Ե. Դ. Վար-
դան եկեղեցւոյն ընդ: Ժողովի կը
հրապրի իր ըրր ընկերները Սեպտ. 20,
Ողբաթ իրիւն ժամը 20-30ին, ծանոթ
հասարակելին: Կարեւոր օրակարգ:

×

ԱՅՆՈՒՎԻՄ.— Հ. Ե. Դ. Վ. Միւրե-
մեան եկեղեցւոյն ընդ: Ժողովի կը
հրապրի ըրր ընկերները այս Ողբաթ
ժամը 23ին, ծանոթ հասարակելը: Իր
յիշգրտի ճշտագա՛ ըլլալ: Կարեւոր օրա-
կարգ:

×

ՇՄԱՒ.— Հ. Ե. Դ. « Աղբութեան »
խումբի ընկերական ժողովը այս Եարաթ
երեկոյ Սեպտ. 21, ժամը 9ին տուր-
կան հասարակելին:

×

ԿԻՐՈՒՄԸ.— Հ. Ե. Դ. եօթնարդ-
եան եկեղեցւոյն ընդ: Ժողովի կը
հրապրի ըրր ընկերները Եարաթ Սեպ-
տեմբեր 21, երկշաբթի, ժամը 20-30ին
ղղրցելին օրա՛հ: Բոլոր ընկերներուն նը-
կարութիւնը պարտաւորի է:

×

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Արձակուրդները վերջանա՛ ըլլալով,
Հ. Բ. Ը. Մ. Վարդանի ժամանակով
ղղրցելին, հայրենի և փրանսիկի դը-
նկարին զարեթացեալները վերադառ-
նալ Սեպտ. 6ին ի վեր անո՛ Ողբաթ երե-
կոյ, ժամանակով Ե. Հիւսեանս օրա-
նի իճէ, 6 Ռի Փապաղիքին:

Հետեւաբար ապաւերա — ապաւերա՛-
ները կը հրաւերուին հետեւի իրենց զա-
ւակներն տուրքարեան պէս ժամը 20-30ին:
Նմանապէս սիրով կը հրաւերուին նաեւ
արձանագրուելու հայրենի և փրանսիկի
սորվիլ փախաւոր ըրր երեւա եր-
տաւորները:

×

Կապույտ Ուշիկ Պատիկ ժորտի վար-
ժարուն արձանագրութեանց փախ-
ուի, անկէ որ ժամը 9ին 12 և 16ին 18,
րապ Շարաթ և Կերակի օրել: Դաճե-
թացեալները կը սեպին Զորեգրիկ Սեպ-
տեմբեր 25ին, ուսուցչութեամբ Պ. Ար-
շակի Սարկիսեան: Ծնողներէն կը իւր-
գրու իրենց զաւակները չարի ժալիքի
լեզուի ուսումէն:

×

ԼԻՌՆ

Հայկազեան վարձարանի հայրենի
զարեթացեալները կը վերական Սեպտ.
18ին, եկեղեցւոյ օրա՛հ, 295 Ռի Պուսլոյ

×

Կապույտ Ուշիկ ՄՈՒՆԻ զղղրցի ար-
ձանագրութեան ընդ: Ժողովի կը հրա-
ւերուին ընկերները կը սեպին Եարաթ, Սեպտ. 21 կէտօրէ
վերջ ժամը 9ին:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
ՅԱՐԱՌՈՒՎ ԿՈՆՏԱՆԻՆԵԱՆ
ԲԱՆԱՍՏԵԿԱՆՈՒԹԵԱՄ...
(Բերքաւորման)
Ընտիր տպագրութիւն
Գին 20 Փր.
Գիտել՝ ԲԱՆԱՆԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՄԱՐՏԵՑԻ.— Պ. Ժաք Լուսյան — Տէ-
լիմանեան, Պետրոս և Սոֆի Լուսյան
(Քալիֆ) չորհանդատեան պաշտօն կառա-
րել Լուսյան իրենց սիրելի ծօր և. ապա-
կանքն:

ՏՆԻԿԻ ՄԱՐԻ ՏԵՅՈՐՄԱՆԶԵՆԻ
մասնուն զատանդանքն առթիւ, Կիրակի
Սեպտ. 22, 92 Ռիւ տ'Օպանիւր Հայ Կա-
միայն Ս. Գրիգոր Լուսաւորէի եկեղե-
ցին: Պատարար ժամը 10ին:

Ի դիտութիւն ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

×

Պ. Արամ Սարգիսեան և զաւակները կը
մասնունան թէ չորհանդատեան պաշ-
տօն կը կատարուի իրենց կնոջ և ծօր՝
ՎԻԳՔՈՐԻՍՄԱՐԳՍԵՆԻ

մասնուն տարեկցին և
ՏՆԻԿԻ ՄԱՐԻՔԻՆԻ ԼԵՌՈՒ ՏՈՒԿԵԱՆԻ
յիշատակը, այս Կիրակի, Սեպտ. 22,
Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտչի եկեղեցին:

Ի դիտութիւն ողբացեալներուն յիշա-
տակը յարգողներուն:

Ողբացեալներուն յիշատակը յարգող —
ները արարողութենէն ետք կրնան նաեւ
տուն աշխել:

×

ԼԻՌՈ.— Ալբեր Տիկին Սիրարիի Գ.
Թովմանեան, զաւակները և թոռները կը
մասնունան թէ չորհանդատեան պաշ-
տօն կը կատարուի, այս Կիրակի առաւուս
Սեպտ. 22, Լիւնդոն Ս. Յովհ. Մկրտչի
եկեղեցին: Տէր, իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն, հօր և
մեծ-ծօր:

ԳՐԻԳՈՐ ԹՈՎՄԱՆԵՆԻ
մասնուն Ս. առաքելոյն առթիւ:

Ի դիտութիւն չորհանդատեալին յիշատակը
յարգողներուն:

Պատարար երեցեցողութիւնը կը կա-
տարուի Կամիլան Երզնկաթումբի սիրաշու-
ծար մասնակցութեամբ:

×

Պ. Կարապետ Պապիկեան (Մանթիւնի),
Տէր և Տիկին Սարգիսեան զաւակները կը
մասնունան թէ չորհանդատեան պաշտո-
նը կատարուի, Կիրակի, Սեպտ. 22, Փա-
րիզի Ս. Յովհ. Մկրտչի եկեղեցին իրենց
կնոջ և ծօր:

ԱՆՆԵՆԻ ՊԱՐԻՔԻՆԻ
մասնուն Չորս տարեկցին առթիւ ինչպէս
նաեւ Պապիկեան զերգատանին շնչեղան
և իրենց անհրճօր և զօրանքին, մեծ-
ծօր և մեծ-ծօր:

ԼԵՌՈՒ ՆԻ ԵՆԻԳՐԻՆԻ ՓՈՒՊԱՆԵՆԻ
յիշատակը:

Ի դիտութիւն ողբացեալներուն յիշա-
տակը յարգողներուն:

ՅՈՒՇԱՏԵՐ

ԿԱՊՈՑ ԽԱՄԻ ՍԵՆ ՄՈՒՐԻ Ժարդու-
թիւնը ընդհ. Ժողովի կը հրապրէ իր թու-
ր ընկերակիցները, Կիրակի Սեպտ. 22,
Կէտի վերջ ժամը 3ին ընկերակից Տէկի-
րեանին ընկալանքը: Կարեւոր օրա-
կարը:

ՇԱՐՄԱԿԱՆԻԷ

ՄԱՐՏԵՑԻ.— ՍԵՆՔՐ ԱՆԹՈՆԻԱՆ.— Պե-
րու Մարտիկան և զաւակները՝ Յովհան-
նէս, Լիւնդոն և Տէր և Տիկին Միսաք
Թրիքեան, իրենց խորին շնորհակա-
րութիւնը կը յայտնեն թուր անոնց՝ ո-
րոնք անմահ, ծաղիկապարկ և նամակ-
ներով մասնակցել են իրենց անդարձա-
նելի վաճառք, իրենց արարարիւն կնոջ
և ծօր և զօրանքին:

ՏՆԻԿԻ ՄԱՐԳՐԻՏ ՄՐՈՐԵՆԵՆԻ
մասնուն տօնը առթիւ, որ պատահեալ
Սեպտ. 13, 1974 Մարտիկի մէջ, ԱՅՆԻՔ
ԱՅՐԱՆԵՆ:

ՅԵՏԱԶԳՈՒՄ Է

Յրահանգ Կապույտ Ուաշի Անիւ և
Պաւ Բորոյի մասնակցութիւն ընկերու
Համակարգին թէյանդանքը Կիրակի Սեպ-
տեմբեր 22:

ՄԱՐՏԵՑԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՏԻ

ՀԱՅԴԻՍՄԱՆՈՐ ՊԱՏԱՐԱՐ
Հօր զԱլֆի ԴԱԱՐ գիւղի փրանակալ
Կարապիէ եկեղեցւոյ մէջ:

Մայր Մայր եկեղեցւոյ Կոն. Եկեղեցի-
քեան ժողովութիւնը կը տնտեսական
Հօր զԱլֆի և ի մասնաւորի Կարի Հայ
Համայնականներուն թէյ, ԴԱԱՐ գիւղի
տնիւն առիթով Սեպտ. 22, Կիրակի առա-
ւուսեան ժամը 10-30ին կը կատարուի ե-
պիսկոպոսական պատարար գիւղի եկե-
ղեցին մէջ, որ չնուած է չորհուրդ զա-
րու վերջին, հոն վաճառած Հայ եպիս-
կոպոս ԳՐԻԳՈՐԻ անունը:

Պատարար կը մասնունան և կը քա-
րուէ ՅԱՅԻՔ ԵՊԻՍԿ. ՎԱՐՄԱՆԵՆԻ
կէտից ետք ժամը 15-16ին մէջ Էքիմիէի
արեւմտ յայտարարներուն շամբ:

Դարձը իրար կը գտնուի Կապիէ 16
բիւժ. առաջ, անմահեան կարգով մա-
րտիկ չորհուրդներուն շամբ Մայր եկե-
ղեցւոյ Տիկինը Միսաքեան վաճառք է
գիւղիներ, որոնք պիտի մեկնին Աման
Վապիէի առեւել 87 Գանդիէի, առա-
ւուսեան ժամը 7ին: Երթ ու դարձ 20 ֆր.,
արձանագրութեան տեղեկութեան հա-
մար զիւր Մայր եկեղեցւոյ զարուստը-
րութեան 339, Փրանս հեռ. 77-84-70):

pour passer en douceur
du noir à la couleur...

**TÉLÉVISEUR
sonolor
couleur**

Finition "grand constructeur"

AGENT **TÉLÉ-ROBIN KALDJIAN**
OFFICIEL: 5, rue Charles-Robin 75010 Paris 208 82 13

ԴԱՆԵԱԶՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԻԵՆ ՄԵՋ

Հ. Յ. Դանեալեանի հիմնադրու-
թեան Տնօր տարեկան տնտեսաւարու-
թիւնը 20ին պիտի անշնայ Կիրակի, Հոկ-
տեմբեր 22ին, նախաժողովութեամբ ԱՅԻ
կոմիտէի:

×

ՎԱՄԱՆԻ ՄԵՋ

Հոկտեմբեր 19ին, Ծարաթ իրիկուն:

ԿՈՒԶՈՒՒ

Միշտ Ազատը կը փնտէր միջին տա-
րեքէ հայ տղ և կին մը: Կինը մաշ պէտք
է պատրաստ և զրազ տնտես գործով
ու հարկ Պ. Արմաւուրի և այլք պար-
տեղի մարկներով ու նաեւ կարգ մարկ
զեմաշ:

Յամուլթեան, լաւագոյն պայմաններով
ապահովուած: Ենթադաշտ Պ. Արմա-
ւուրի, Մոնթր Լամբի (Երթուարներ կը
նաւաղուի):

LE VOYAGE EN GRECE

n'hésitez pas, adressez-vous à

Mayda BERBERIAN

6, Rue de l'Echelle, PARIS (1er)

Tél. : 260-30-20 et 260-67-34

de 9 h. à 19 h. tous les jours

spécialiste de voyages en Grèce, Orient, Moyen-Orient

(Liban, Egypte etc...)

Les voyages à partir de 595 F.

ՆԵՐ ԴՄԲՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԵՐ

ԴԻՄԵՏԵՒ ՄԱՅՍԱ ՊԵՐՔԵՆԻԱՆԻ

LE VOYAGE EN GRECE

ԱՄՏՈՐ ԵՐ ԺԱՄԸ 95 19

Ճամբորդութիւններ դէպք Յունաստան, Արեւելք, Եգիպտոս, Լիբանան
595 ֆր.էն ՍԿԱՆԱՆ

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

Արձակուրդները վերջացած ըլլալով:
Հ. Բ. Ը. Մ. Վ. Վալանի մասնակցութեան
դրոշմը, հայերէնի և ֆրանսերէնի դը
Ներաշխի պատեմութեանը վերադա-
ն Սեպտ. 6ին ի վեր առին Ուրաթ երե-
կոյ, մասնակցութեան: Հիւսիսեան ար-
հիւ մէջ, 6 Ռիւ Ֆալկաթի:

Հետեւաբար աշխարհ — աշխարհագրո-
ւորներ կը հրապարակեն հետեւի իրենց զա-
ւերուն տպագրութեան պէս ժամը 20-30ին:
Մանուկ տարի կը հրապարակեն իր
արձակուրդներուն հայերէն և ֆրանսերէն
տարի վաճառքը թուր երկուս երե-
տաւարները:

×

Կապույտ Ուաշի Գամանի միջոցով ժող-
արարի արձանագրութիւնները պիտի
են, աճէն Եր Ժամը 9ին 12 և 18ին 18:
Դարձը Ծարաթ և Կիրակի օրեք: Դարձը
Թաղանքը կը սկսին Զորեպարթի Սեպ-
տեմբեր 25ին, ուսուցչութեամբ Պ. Ա-
րաւի Սարգիսեան: Մտադրութիւն կը նա-
կար իրենց զաւակները չորիկ մայրիկ
լեզուի ուսումնէն:

×

ԼԻՌՈ

Հայկազեան փառքարին հայերէն
դաստիարակութեան կը վերադառնա Սեպ-
տեմբեր 18ին, եկեղեցւոյ արաշ, 205 Ռիւ Պալատ

×

Կապույտ Ուաշի Սէն Մոսիկի զարգող ար-
ձանագրութիւններն ու զատանդութիւն-
ները կը սկսին Ծարաթ, Սեպտ. 21 Կէտի
վերջ ժամը 2ին:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

Histoire de l'ARMÉNIE

des origines à 1071

par René GROUSSET

DE L'ACADEMIE FRANÇAISE

Price 49 Fr. 40, frais d'envoi 3 Fr.

Երկրորդ տակէ ի վեր պատուած ուսուցիչները անդամ արժեքն զինքն:

LIBRAIRIE ORIENTALE H. SAMUELIAN
51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris (6e)
C. C. P. 1278-35 Paris Télég. : 326-88-65

Տրամադրելի է միշտ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԲՈՂԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ, եղիման
H. PASDERMAJIAN
HISTOIRE DE L'ARMÉNIE,
3e édition, Relié, 36 Fr. Avec frais d'envoi 39 Fr.

ԱԶԳԱՅԻՆ-ՅԵՐԱԳՈՒՌԱԿԱՆ

ԵՐԳԵՐ

Գ.

ՀԵՐՈՍՏԵՐ ԵՆ ՀԵՐՈՍՏԱՐՏԵՐ

— 0 —

Չինեալ յեղափոխութեան շրջանը, եր հերոսներով և հերոսամարտերով, ամէն աւելի արտադաստիւսներն իր գտնէ մեր ազգային երգարաններուն մէջ։ Հայ ժողովրդին կենսանքն ու հոգին ենթարկուած են արեւմտութեան։ Եւրոպայի լնացած անհարմարութեան փոխարէն, խորհրդարան չարմամբեր կուգան փոփոխելու։ Հայոց բարձրաւարդներ։

Յերոսափոխութեան առաջին շարժումները մանաւանդ յայտն, հարստութեան և անկեղծ երգարանին խանգարումներով եր լցնեն հայ հոգիները։

Չայն մը ինչեղ երգումը մշտեց լինումներն, ինքն թունգ եղան մշտեց արտեր գեներ շալիւնն։

Հայ գիւղացին դարուց ի վեր սուր, գեներ չի տեսած, 'Կաշուր բազուց' սուր հրացան բանի տեղ առած։

Հան կանգնեցին սուրբ դրոշակ արեւումը, Անոր վրայ Ազատութիւն կամ Մահ եր գրումը...

Առաջին այս շարժումները առաջին դասն հարստութեան եր հանգրուանն աւելի արտաճած և փոխադասն հերոսամարտութեան, որոնցմէ իւրաքանչիւր երկր իր կամ մէկն աւելի երկրու ինքն պիտի չափաւորէ։ Յիշեցնում, Սասուն, վառ — պարսկան — եր փրկումուն հրեղին անուններու և եր հրեղին ապստամբութեան ծառայող ստապարդ դերի ժողովուրդի իր հոգին։

Մ'ի սուրբ միամտութիւն... Ժողովուրդը եր հաւատան, թէ Հայոց պարծանքը Սասունը ապստամբութեան ծայրն լսելի դարձած և Համայն աշխարհի կողմէ։ Գործնալ աւ եր հաւատան թէ հնչած և փնտռան Ժամը, եր երկրորդն ստորաւ եր շղթայուած հայ ժողովուրդը եր շղթայուած դրսի փշիւ և քանոնը հայցնէ թշուառ։

Երեքին ազգային ռոմանտիկ եր հասնի այնպիսի ծայրագին ստատիստներու, որ եր հեղեղան կը մտնէ՝ սուլլան կը դադարայ։

Այսօր մեղի տարրերնալ եր թուին հայ

երկրուն մէջէն հնչող դրոշակնայն այս երգումները, որոնք զուրկ են հարցերու տարաբանական և ուղիւն լորձումակէ։ Սոսկայն անտեղի և անիւլ ըլլալ անտեղի և սպանն թաղարանի հասունութեան ձեւաւորած դատումները, երբ հոգիին հնչ և եւ ոչ թէ դադարեցնելու վերջու ծում մեր երկրու հոգեբանական խորքը պէտք և լորձուն վերադարձելով հարկին միջոցաւ, որ դերակցեալ մէկ հային — նաւարութեան, պատմութեան, վերսու — նաւարի գիտողցող ապրումներով։

Հայ փետային բարձրացած և լաները, իրեն հիմաւորը դիպարներու յարուց — եալ ուղին։ Գործը կ'ընաւ, հերոսական արարքներ իրար եր յաջորդեն և ի սէր հայրենեաց նահապետութիւնը հարստութիւնը, որ կ'ընաւ պէս զան մըն է։

Ազատութեան սիրոյն համար 'սոր արիւնքին բախիւցնան, Աննալ խայրին ու զաւակներն ելան այստեղ բաղունցան։

Գիւրգմանիս հոգին վրայ Թափել արցունք, իմ մայրիկ, Սիւսե ծաղիկ բարձրմանաւ, Դահաւալի եմ եւ յաւելու։

Հայ երգարանի կերտած և հայ փետային սիրաբան, որ գրեթէ բոլոր երկրուն մէջ եր ներկայանալ հոգեկան և փիլիսոփայիկ ինչ յաղանակներով։ Մեր բոլոր հերոսներն ստանձնին ստանձնին իրենց երկը սերին և եթէ անոնք անտեսին են եւ պաշտումունքն առաքիլ դարձան սուրբ հերոսներ՝ դիտարարար իրենց նախնիները երկրուն շնորհիւ և, որ հաւան են ժողովուրդական լսել խաւարին եւ լաւան անոնց սերն ու հիացումը։ — Այլ երբ Սերը եւ Սոսը, Գիւրգ Չաւուշ, Մուսաւ, Հրապր Բոսիւր, Վազգէն, Վարդան, Դիշան, Քեօն, Համարտալ, Եփրեմ, Բարգիւ Սիւնի Պարու Սերնիճեան և մանաւանդ Աղաբիկ։ Մեր ազգային հերոսին փառաբանանքը եր հետին բաշտման երկրուն մէջ և բոլոր միւնիւնքն աւելին։

Անուն մը ժողովուրդականացնելու և նախարարութիւն տեսնեալն ոչ մէկ ուղին միշտ այնքան ազդու և փնտռան դեր եր կատարել, որքան երբ Գամառնիկ իր իրաւորութիւնները հրապարակ առաւ — պիտի փրկածը ազգային և ան. իրաւանութեան առաւարդին կառարանքը խորհուրդով եր լցնեն և մանաւանդ մէկ կ'երկարաճէ անոնց հերթափային հրապարակ։

Մեր երկրուն ընդմէջէն դիտած՝ հայ փետային ուստան և դիտարարական ուստան, իրաւորութեան եւ անկուն — քննարկ. սն զերկուն մարդ է և զարկ հոգի եր կրէ կուրծքին տակ Անհաւան հոգեբան, սերին ու երանքներ ոչ մէկ սուրբ ունին հայրենիքի դադարութիւն առնել։

Ով որ քայ է՝ ի՞նչ կը սպաս, Արդէն մամուլանք է, քոյ գայ։ Մահ-պատարագի օրեսաւ է, Ով որ անվախ, քայ է, քայ գայ։

Քարէ հոգի, երկաթէ մարդ՝ Հայտնէ քոյ վաղը նախարար. Անվախ՝ քոյի տեղ ետեղը, Անվախ՝ քոյի քոյ գայ։

Վաթանէ և ժողովուրդի սերը հայ յեղափոխականին մտնելով ստան և թէ՛ մայր, թէ՛ կին և թէ՛ դուստրին։ Կենսի վաղեմները փոխարինած են մարտի դաշտին մէջ ստացուած վերքերով, գարգի տեղ հայ փետային փառփառանքը եր կրէ կուրծքին. եւրի փոխարէն զէնք և զրկան, քարին տեղ դիտուն տակ գար սերն միայն, որ հայրենի լինել փառն է լաներուն, լսարարժէ՝ մալ լսարար, լսել թաղարանի՝ սուրբն ու անտեսուն։

Չափազանց յուրէյ են մեր երկրունի դիտարանք Թափառական այս կենսային դիտարանքը, որոնք միշտ այսօր այս երկրունի կը փոխանեն անտեսարաց և ստապարտութիւն մարդոց հաւատքին ներմութիւնն ու քրտնութեան ուղին։

Անտեսարաց քաւորը հիւստած գովքերու մէջ մեղք եր տեսնելը հերոսու — քնան մարդաբանութեւն եղող հայ փետային, Քիլիկիոյ լսել, Քիւրեք ուղիւն, որ Հայոց լաներին կ'անցնէ հակալ իր պէս, ստապար տարանելով Քիւրեքն և Քիւրեքներուն մէջ։

Ֆետայիններուն նախնիները գրեթէ բոլոր երկրուն ալ, հակառակ իրենց անարուեստ հիւստանքին, կրտսերն երկին — քանութիւն կ'արտաշնեն սուրբ գործին գաղտնի։ Անոնք եր հերոսները եր ինքն կ'աշխատեն իրեն, դադարաբանութեան բարձրագոյն այս առաքելութեան դիտարանք, որոնք դիտարանքն զուրկ և կ'ընեն, որպիսի հայրենիքն ու Հայրենիքը ազալ սուրբին։ Անոնք չեն հաւատարար արդէն մահուան, քրտնութեան անտեսին վրա — ինքուն պէս։ Հայրենիքը եր սուրբ՝ իր ինքն այս յաւել ապրած պիտի ըլլան աւար հետ։

Կապտակայն հաւանի միայն, Թոյլ գիւ հաւանի կայաւանը։ Կայաւանէն ինքնալի ծայնալ Պիտի գոյնի՝ ալի Հայաւանան...

Ալի, Հայաւանան, սիրուն ու հոգին քից նալիւնի, ընդունի, Թիւ կ'աղիլի՝ քոյ եւ մեղին, Ինքնին, գուն ապրէ...

Ֆետայի գաւառին ու նահապետիցը դարձած և մարդկային բարձրագոյն և աղալ, որուն կը ծայրն երկառարար տառնուր և հիացում կայ փետային հանգեւ։

Վերկերով լի քան փնայն եմ, Թափառական՝ տուն չալիւ։ Եւրիս փոխան գեներ եմ զրիկ, Մի տեղ հաւանքս քոյ չալիւ։

Անտու երկրին, սուլ ու շիւան, Կեն զուր կանցի փայլ կանցի, Տանգուան հայրենիքի սերը Չվախեցուց ինք վաղեմը։

Անա հանցիստ հոյ կը մտնել, Տոյար ղուէ էր, ընկնել, Տարանալիկ մեր սուրբ գործը, Դաւանկուրեան վիտ մայր։

Կաւարու դիտարանքութեան և հերոսապատմութեան ինքնին այս խաղը կ'ընա հակառակ է երկառարարութեան ծայ, որտեղ հայրենի կը փոխարէլ զան արտեր ինքու ձուլումն և արեւը կ'ընա՝ չերտական մարտնչական տեսողութիւն ինքն որ դիտարանք հայրենիքութեան օրնակով եր հանգեալանալ՝ սուրբ հայ յաւանքի գիտակցի գործարարին է, եր յաւան հայրենիքի փրկութեան արտ — գին ինքնալի եր ինքնալիցին իրենց աղաւ սուրբին մտաւոց ընդուն։

Ալի փետայիններ, քան փետայիններ, Չեղ կետ տարէլ իմ ուղին, Չեղ կետ տարէլ, մեղ կետ մեղին Աղգին մաւալով եմ ուղին։

Մեր երկրուն ընդմէջէն յայտնուող փետային ու միայն հերոս և լաներուն մէջ, զէն է մեղին, այն նաւն յաւանքն մէկ և կապտաններուն առնել։

Անոր սիրոյն բանակ ալ յուրիւ, Պալաւ է ան ինն համար, Չեղեղը, ուսերը շղթայ գարնի՝ Չեղալիքներն է ան յայ։

Ոչ մէկ չափազանցութիւն կայ այս ու նաւն տեղերու մէջ։ Կարելի է լսել նոյն լսել թէ անոնք զուտ աղալ եւ արտալսուրին։ Համար մեր նահապետ հերոսներու ապրումները։ Արարուն, թէ՛ քանիքն ընդուն ինքն ինքնալի մէջ, անոն չընկնան տակ դադարեցնել իրենց հաւատարար շուրջը կ'ընդունելին իրենց հաւատարար գործին հանգեւ, և դիտ քանի՝ ուրիշներ կայաւանը լուսնը զրկն՝ իրաւալ կ'ընդունած զիւր լին լուսնը փնէլ անող գոյնիւն։ Եւրի Հայաւանան։

Մեր երկրուն մէջ ներկայացուած հայ փետային իրաւորան մարդկային և եր ստապարանքին և ներազարնով։ Թիւ եր ստապարին Քիլիկի արքան և եր ծանց Քիլիկի, տարին, սուրին իր զուրիլ

ՀԵՃԵՆ ՀԵՃԵՆՈՒՐ

ԱՍՍՈՒՅՈՒՆ

Շ Ե Փ Ո Ր

Բայ եր նաւն թոյնիւրն ցուցանողիւ։ Արեւմտիկ էֆէկտի շնորհ տեսողութիւն և ցուցանողիւ կ'աղիլ զիւր կ'ընեն փրան առաւ բանալին։ Այն բանալին զոր ծամ եր ստալ Արաւիկ զոյգած եր իր բանեւորակի դրոշակն։

Անոնք չան հանդիս դիւեր մըն եր, անուրին՝ սուրին պիտեսա։ Փետային փրան եր Արաւիկին անկողնիցը, պատու — հանուն մաս։ Արեւմտիկ էֆէկտի նաւուն աւար երկր ու նալեցան, աղանակ թնայ ալ — արեւուն։ Երկարութիւն նալեցան ու լսող ծոկով համարեցին Արաւիկին անոր երկու աշխարհէ։ Քրտն ու զաւակն ըն ըսաւ։ Արաւիկ միայն։ Ուրիւ շատ մը բաներ

կ'ուրէր լսել և ընել, բայց ինքնա։ Միւրն եր կ'ընէր զոյլ անկունը եր խորքը, գոյգործը երկրորդին մնաց անկողնին կ'ընէ, անակը անկում, միւրն եր Արաւիկ թնեցաւ, միւրն եր լուրը քաղեցանաւ։

Իրաւ է թէ զիւրադորը անմիջապէս փոխել տալով փոխանը հնազանդած էր, բայց մասնաւոր եր տակունին։ Բարձրակուն — նէ մը եր փոխանը և նոյնիսկ եր խորքէր Տափէ. Փաշայանար կանցել։ Բազմալիւն անդամները հարցուց Արաւիկին թէ ի՞նչ քանակութեան թնայ առած եր։ Արաւիկ եր կ'ընէր թնայ զարմարիկ եր առնէ։ Եւ իր առնէ, թոյնիկ եր փայլ թափան աղանակ մէջ ջույց կուտար ծնունդները սուր զարմարեցին։ Քիւրեքի քոյ, հնչող աղանակ է։ Սեր զիւր Արեւմտիկ էֆէկտի քոյի մայրը լինելով ծնունդները այլ թնային, որով մոլի ըս իսկ չէր կ'ընար ստակիլ։ Եւրի լսակուն աղանակ լսակով պիտի մայրը, բայց աւ այն շատ հետ — եւր այլ թնային։ Երեւելիս իր անունը պատարանիցը եր կ'ընէ տանին հնազանդ, և ինք անմարդ քաղեցան։ Արաւիկին։ Օրաւան մէջ անդարդը վեր կ'ընէ, ու նաւուն անդորին կ'ընէր։ Շատ եր բաներ լսել կ'ուրէր գեղարարը բայց չէր կ'ընար և եր լսէր։ Միւրն եր փայլէ նոր սիւրբիկ մը և եր մաղին մէջ եր

առանալիք նախորդ գիւրեւուն յիշա — տակը։

Արաւիկ եր նայի պատուանին գուր, և զարմարեցնել անկուն, փրկ ծուռ։ Կր լսար ալ, կամբէ լինէ իրեն Կրտն իր լինէ լինէ գիտեր սիրոյ ցուրն անտարտալիք։ Միւրն լինէ գիտեր և լինէ ալ կ'ընար լորձուն թէ ինչ լսել և օրն է լուսն, անդարդաւ եր անկողն ծամել նոյն ինքն ինքն լուսն, ինչի նոյն լուսնը, ցանկալ նոյն լուսնը, անմարդիկ և լուսն լուսնալի — ուրի նոյն արդեւաններուն դէմ։ Միւրն լինէ գիտեր, լինէ լուր լուսնին թէ լուսնին լինէ օրեր կ'ապրէ հոս։ Եւ անին գիտեր վար կ'ընէր, կ'ընէրաւ զարմարիկ և եր նրաւ տարն հորին զոյլ ուր այնքան յիշաւարդի ունէր։ Միւրն այս բարձր լինէ գիտեր։ Բան մը լուսն զարմարեցնել անկուն, լինէ ոչ տար և պարտալ կ'ընէր թէ՛ եր լուսն շատ հետու, Երեւել շատ Ժամին։ Եր նաւոր հորին զոյլ եր յուստանաւորութեան մէջ եր ցանկալ նոյնիսկ աղանակ — կ'ուրէր որ զարմարեցնէ ալ — անտար հորինեցնութեան հոս և նոյնիսկ լուսն հետու — արտաքանութեան չընէրաւ փայլուն գուր, Անտար փայլ կայ, Արաւիկ զիւրով անտար հետէ քոյնիկ։ Միւրն այս բարձր լինէ գիտեր, որովհետեւ լինէ սիւրբ Արաւիկին։ Եւր զայն եր մէջէն պիտի փնտէր, այսօր ան փայլ պիտի փնտէր և տակ զիւրէ, բայց այն այնքան չէր կ'ընար եր մայրիկին զոյլ կ'ընար։ Ան

դիտ եր լսէ, բայց եւ անոնց անոր լին կ'ընար տարին։ Ոչ ոք, ոչ չէ սիւր Արաւիկին։

Գեղարարը խաւորէն քաղեց այս անտարտալիքութեան դէմ։ Երկր գիւրեւելի ի վեր նոյն խաւոր ունի կ'ընէր զոյլ։ Մի' ըսաւ, թէ մեղք ընէ լինէ սիւրբ։ Գուն մերին աղանակ և — դուստ և եր փնտէր և լինէ։ Գեղարարը քաղեց լուսն և քան քան թէ մէկ հաւանին և։ Այլին պատեցնել լուսնաւուն մաս է. լուսնով անմարդիկ պիտի փոխուն, արարած տուն պիտի գաւան և այն տանն Արեւմտիկ էֆէկտն աւել յարմար անտարն եր պիտի տայ իր ալ զիւրան։ Եւ այս անպար ինք պիտի ընար, անոնց ձիւնը որ Երկրու գործի խաւորն։

Անմիջապէս չէ որ կ'ընար եր պատուանին մէկ կ'ընէր լուսն։ Մամուլանքն և եր ծամելին, կ'ընունքն և անտարտալիքի պատու։ Եր Արեւմտիկ էֆէկտի քաղեց պատուանին մը, հնչ ինչիւր լուսն։ Եւ խաւորութեան նշանին՝ պատուան հնչէ եւ անտարտալիքն այսօր էր Գիւր եր զիւրաւոր նար, կը յուստանար, բայց կ'ընար կ'ընէ։ Անպարիկ է այլ քոյ լուսնը։

ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԴԱՐԱՆԻ ԿԱՐԴԻՆԱԼՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

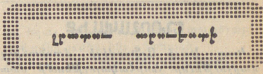
ՄՈՒՍԱ ԱՆՈՒՍՏԻԱՆ

Գիտնականը տարի առաջ, 1915 Սեպտեմբեր 12ին (հայկերացի Գրիգորի) Մուստաթյանը երեքսուրհակ մարտնչում էր ետք...

Ինչպես ասում են ժողովուրդը, բնականորեն անբարոյացի էր: Մինչև Սամառացու ժամանակը, յեղափոխականները...

ՎԵՐԱՄՈՒՏԻ ԱՌԹԻԻ Մեր քաղաքի մեծագույն խնդիրներից մեկը, անկասկածաբար, վերամշակույթի և գիտության...

Ինչպե՞ս և ինչպե՞ս անհրաժեշտ է մեր հայրենիքին, որպեսզի մեր ժողովուրդը...

LIVRES REÇUS MANOUCHIAN par Melinee Manouchian Editeurs Français Réunis, Paris 1974

Հայրենիքի մասին, հայրենի կյանքի մասին, հայրենի քաղաքի մասին, հայրենի ժողովրդի մասին...

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ Մ. ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

Պ. Յաղոբ Նազեանի և ողորակելի բնիկները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգիստն պարտէ կը կատարուի այս կիրակի Սեպտ. 22, Փարիզի Ս. Յովհ. Մարտի եկեղեցին
ՄԻՆԱՍ ԳԻՐԳՈՐԻԱՆԻ
շրջառակին: Ի գիտութիւն ողորակելի շրջառակը յարգողներուն:

ԵԳԻՍԿՈՍԱԿԱՆ ՊԱՍԱՐԱԳ

ԱՌՆՈՒՎԻԻՒՄ ՄԷՋ

Սեպտ. 29, կիրակի օր, վարդապ. Ս. Խաչի տոնին առթիւ, Անուշիւրի համահուն եկեղեցւոյ մէջ պատարագ կը մատուցանուի և կը բարձր երգարար Հայր. Գառնուրի և Փարիզի առաջնորդ ՍԵՐՈՒԼԵ ԱՐԳ. ՄԱՆՈՒԿԻԱՆ

այս առթիւ լսելանալ պիտի շնորհէ Եկեղեցւոյ հոգեւոր հովիւ Մեսրոպ Քիւնյ. Ժամկոչեանի՝ ձեռնադրութեան տասնամեակին առթիւ:

Յաւարտ պատարագի կը կատարուի աւանդական մատաղի օրհնութիւն:

Կը հրաւիրուի Անուշիւրի և չքանի հասարակութիւնը ներկայ գտնուելու այն հանդիսութեանը: Սկիզբ ժամերգութեան ժամը 9-30, պատարագ 10-45ին:

ՎԵՐԱՄՈՒՆ

Կապույտ Խաչի Պատին ժիւղայ վարժարանի արձանագրութիւնները սկսած են, ամէն օր ժամը 9է 12 և 16է 18, բացի Շաբաթ և Կիրակի օրերէ: Դասընթացները կը սկսին Չորեքշաբթի Սեպտեմբեր 25ին, ուսուցչութեամբ Պ. Արշալուի Սարկիսեանի: Մնողներին կը խնդրուի իրենց գաւակները չորհել ժամերէն լիզուի ուսումին:

ՏԻՍԻՆԻ ՄԷՋ

Կապ. Խաչի զորացը կը վերադարձուի Չորեքշաբթի, Հոկտ. 2, կէսօրէ ետք ժամը 13ին և Շաբաթ օրերը, նոյն ժամերուն, Հայ Մշակույթի ծան ստորական վարչը:

Մնողներին կը խնդրուի ժամ առաջ արձանագրել իրենց գաւակները:

ՇԱՄԻՒ

Շախի հայկական զորացին արձանագրութիւնները տեղւոյն վրայ կ'սկսէ հոգարարութեան անարմատելու ժամ կը կատարուին: Դասընթացները վերսկսած են արդէն:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՄԱԼ

Կապույտ Խաչի Պատին ժամանակեղին պարահանգէր՝ Նոյեմբեր 30ին:

ԳԱՆՆԱԳՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԻԵՆՆԱ ՄԷՋ

Ք. Յ. Դաճախութեան հիմնադրու - թեան Տնօր. աստիճանի անակատարութիւնը ստեղծ պիտի ունենայ կիրակի, Հոկտեմբեր 20ին, նախաձեռնութեամբ Աճի կամեմէ:

ՎԱՆԱՆՆԱ ՄԷՋ

Հոկտեմբեր 19ին, Շաբաթ իրիկուն:

ՅՈՒՆԱՏԵՐ

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՍԻ ՍԷՆ Մօսկու վարչութիւնը ընդ. Ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր բնիկներին, կիրակի Սեպտ. 22, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին բնիկներէն Տէկեր-մէճեանին ընկալարէն: Կարեւոր օրը - կարգ:

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՍԻ Վալաւոր վարչութիւնը կը հրաւիրէ իր բնիկներէն ժողովի, որ ստեղծ կ'ունենայ Սեպտ. 27 Ուրբաթ կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Անտոնեան ա- կումբին մէջ (Բիւ Գուֆէ): Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորէ: Է: Կարեւոր օրը արեւարդ:

LE VOYAGE EN GRECE

n'hésitez pas, adressez-vous à

Mayda BERBERIAN

6, Rue de l'Echelle, PARIS (1er)

Tél. : 260-30-20 et 260-67-34

de 9 h. à 19 h. tous les jours

spécialiste de voyages en Grèce, Orient, Moyen-Orient

(Liban, Egypte etc...)

Les voyages à partir de 595 F.

ՅԵՐ ԺՆՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀՆՄԲՐ

Դիմեցէ՛ք ՄԱՅՏԱ ՊԵՐԲԵՐԻԱՆԻ

LE VOYAGE EN GRECE

Ամէն օր ժամը 9է 19

Զամբարգութիւններ դէպի Յունաստան, Արեւելք, Եգիպտոս, Լիբանան
595 ֆր-էն ՍԿՍԵԱԼ

ԿՈՒՋՈՒԻ

Միշտ Անշաւուր կը փնտռէ միջին տարեք հայ աղ ու կին մը: Կինը ճաշ պիտի գ պատրաստէ և զրաջի տնական զործով ու հոգով Պ. Անշաւուրի և այլը՝ պար- տէկի ծաղիկներով ու նաեւ կտոց վարել ղիտանայ:

Բնակութիւն, լաւագոյն պայմաններով ապահովում: Ներկայանալ Պ. Անշաւուրի, Մոնֆոր Լաւորի (երթնագրաբը կը հաստատուի):

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

32, Ռիւ Նոյ Թրփիլ, Փարիզ 9րդ

Անուշաւանի խանութը կը հաղորդէ իր յանձնարարներուն թէ վերջնապէս փակում է, կարելիութիւն չունենալով այլեւս փութը զործածելու:

Imprimé sur les Presses

DU JOURNAL «HARATCH»

83, rue d'Hauteville 75010 Paris

ԼՈՅՍ ՏԵՄԱԼ

Histoire de l'ARMÉNIE

des origines à 1071

par René GROUSSET

DE L'ACADEMIE FRANÇAISE

Prix 49 Fr. 40, frais d'envoi 3 Fr.

Երկար առեկ ի վեր սպասած այս զբօնի նոր տպագրութեան ապագայներուն համար այժմէն դիմել:

LIBRAIRIE ORIENTALE H. SAMUELIAN

51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris (6e)

C. P. 1278-35 Paris Télép. : 326-88-65

Տրամադրելի է միշտ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԲԻԳՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ, հեղինակ

H. PASDERMAJIAN

HISTOIRE DE L'ARMENIE,

3e édition, Relié, 36 Fr. Avec frais d'envoi 39 Fr.

Passez vos vacances

en caravanes plantées ou rigides

In bohème rigide 310 • 350 • 395 • 425 • 525
Cinq modèles standing, 10 versions. L'équipement de chacun vous donnera par le nombre des accessoires et les solutions rationnelles que nous avons donné à nos problèmes confort. Ce sont vraiment des caravanes pour caravanes difficiles.

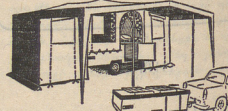
LES VACANCES C'EST

la bohème

super thomlac

THOMASIAN Frères

NEUF-OCASION-ACCESSOIRES-POSE D'ATTELAGES

In bohème plantée • MAXI • MINI • PRIMA
Trois caravanes plantées, tractées par les plus "petites" remorques, leur squelette est celui d'une caravane rigide (double pont avec isolation totale, toit couvert en polyuréthane).

A l'étape, un vaste séjour ombragé par deux grandes tentes adossées.

UNE MARQUE DE RENOMMÉE EUROPÉENNE

Carrefour de l'Éléphant PALAISEAU

T.928.03.88

N.20 Saint-Germain-lès-ARPAJON

T.490.17.79

ԹԻՒԿԱՆ ՏԱԳՆԱԳԸ

Ամսապահանքի եր Գրեկոս Էնէֆիոսի կառավարութեան հրամարարները: 1973 Նոյեմբերի 14-ի խորհրդարանական ընտրութեանց մէջ Գրեկոսի կուսակցութեան լաւագոյն էր արձանագործուած: Էնէֆիոսը, որուն շահած 185 ԽՍՀՆ-ներ (450-ի մօտ) թաւական չէին հանձնարուած Քաղաքացիական պատերազմէն: Սիւլեյման Տէրիմէի «Առաջնութիւն» կուսակցութիւնը տարեկան իր հաշիւներով 1972 թուականի Երեւանի մարզի ընտրութեան մէջ երկրորդ տեղը զբաղեցուցած, ապաքին երկուստեք իր խառն զանգեղ կազմակերպութեան հետ:

Տափաշի միջին էր դասը խաղաղարարական, որուն մասնաճիւղն էր Քաղաքացիական պատերազմի զինուորական ինքնաշարժային զորքանքը 1971-ի զանգեղանքէն: Դաշին մերթադրեց իրենցինքնին ի վեր: Հաջորդող թաղաքական ընտրութեանց, մի քանի ամիսը ծախսաւոր, անխիտանահետ, խաղաղարարական մասնաշարժային տարրերը իրենցինքնին ընտրեցին: Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Հաջորդի կուսակցական ինքնաշարժային զորքանքը միջին էր ընտրութեան միջին: Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն: Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

ՕՐԱԹԵՐԹ
ՀԱՐԱՇԻՆ ԴԱՆԱՐՇ ՄԻՍԱԿԱՆ

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

ՕՐՈՒՆԱԿ
ԴԵՊՏԵՐԸ

ՀՈՏՈՐՈՐԱՄ ԲՆՈՒԹԵԱՆ
ԱՂԵՏԻ ԶՈՂ

— 0 —

Այսպէս կուսակցական ժողովրդական շարժումները զարգացան իրենցինքնին: Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

ԲԱՅԱՆՈՐԴԱԲՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա Տար. 170 ֆր. Վերսալայ 90 ֆր.
Արտատպում Տար. 200 ֆր. Հատը 1 ֆր.

50e ANNÉE — N° 13.119

ԵՐԵՎԱՆ ↔ ՓՆԻՐՁ
ՀԵՐԵՏԻՊ

ԵՐԵՎԱՆ (Արեւմտեան, Սեպտ. 16-19)

ՎԱՐԱՐԱՍԻՆ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ

Վարարասին մասնաճիւղն էր Քաղաքացիական պատերազմի զինուորական ինքնաշարժային զորքանքը: Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

3-000 մեկուկ զանգեղանքէն: Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

Բանի մը տղոյ

Երեւանի մարզի, զարգացող մերթադրութիւն, որուն ղեկը երկուստեք Երեւանի մարզի ինքնաշարժային զորքանքը զանգեղանքէն:

(20 ክሊ ሳይኖሩ)

Այս գերերը մէկ անգամ հրատա-
րակելի եւ սովորական ծաւալով աղ-
դերու համար են, չորրորդ էլ:
Կանխիկ վճարումը պարտաւորել է:
Առեւտրական եւ այլ աղղերու
մասնաւոր պայմաններու համար,
մտէ՛ք: Բեռքէն ժառոյթան:

ՔՐԻՍՏՈՍԻՆՆԵՐ ԵՐԵՎԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐ
 յԱՅՈՒԹԱՐԵՐԸ, ԹՅՄԱՆԱՅԻՆՈՒՄ ԷՆԵ
 ՄԵՐՔԻՆԻՆԻ ՄԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՉՈՒՆԵՐԱՅՈՒՄ
 ԴԱՆՏԱՆԻՆԻ ՆԱՄԱՐ, ՈՐՈՇ ՄԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
 ԿՎԱՏԱՆՔԸ ԳՐԱԳԵՐՆԵՐԻ ՄԱՆԻՔԻՆԻՆԻ ՎԵՐ
 ՆՈՐԱՐԱՆԻ ՄԱՆԻՔԻՆԻՆԻ ՄԻՋԵՐ ԲՈՒՐՈՒՆԵՐ
 ՈՐՈՇՅԱՆՈՒՄ ԾԱՌԱՅԱՐԱՐՈՒՄ ԳՐԱԳԵՐՆԵՐ ՎՈՐ
 ԾԱՌԱՅՈՒՄ ԸՐ ԿԻՐԱՐՈՒ ՆԵՐՈՒՄԵՐԻՆԻ ՆԱ
 ՄԱՐ: ԲՈՒՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԻ ՆԱՄԱՃԱՆԻՆ ՈՍ
 ԳՐԱՐ Ի ՆԱՐԵՔԻՆԻ ԿՐԴԱԳ ԳՆԵՐԻ ՎԵՐՆԵՐ
 ՊԱՐԵՐԻՆԵՐ ԳՈՒՆԻ ՇԱՄԱՆԵՐ ՄԻՋՈՒՄԻՆԻՆԻ
 ԳԻՐԻՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԵՐ: ՏՆԵՐԸ ՊԱՐԵՐԻՆ
 ՆԻՍՏԱՐԻ ՄԱՍԸ ՆԱԵՆ, ԹՅՄԵՐԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
 ՈՐՈՇՈՒՄ ԿՐԴԱԳ ԿՐԱՅՈՒՄԻՆԻՆԻՆԻ ԵՆ
 ԹԱՐԻՔԻՆԻ, ՈՐՈՇՅԱՆԻ ՇԱՄԱՆԻՆԻՆԻ ԿԵ
 ՆԱՄԱՐԱՐՈՒՄԻՆԻ ՆԱՄԱՃԱՆԻՆ ԷՑ ԳՈՒՄԱՆ
 ՈՐ ԿՐԻՍՏՈՍԻՆԻՆԻ ՄԱՆԻՔԻՆԻՆԻՆԻ ԳՐԱԳ
 ՐԱՆԻՍԻ ԲՈՒՐՈՒՆԵՐ:

ՓՈՒՆԱՆ ԾԱՆԿԵՍԱԿԻ

Տեղին Մարտիկի Ուղեւորների կը շուրհի 50 Դր. Կ'առաւ շաբաթ կը կարծիր Ուսէշ օր-
դարձուցի, Բեման կ'արտաք, փոխան ծաղիկ-
պատկի, Տեղին Արտաքան Կ'աւելանեմի
մասնուն տարւոյ տարիքով:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ

ԱՌՆՈՒՅԻՄԻ ՄԵՋ

Սեպտ. 29, Կերակի օր, Վարազդ Ս.
Ուսէշ տանին առիթ, Ամուսնիկի Համա-
նուն եկեղեցւոյ մէջ պատարագ կը մա-
տուցանէ եւ կը թարգմէ Երազմայի Հայր-
Պատուիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ
ՍԵՆՏԻՆԻ ԱՐԳ. ՄԱՆՈՒԿԻԱՆ
այս առիթ լոյսնալսէ պիտի շնորհէ եւ
կեղեցւոյ ճոցերը չփոխէ Մարտիկի Բեմ-
ան Ժամկէտնէ՝ ձեռնադրութեան տարւոյն
եւակին առիթ:

Յաւարտ պատարագի կը կատարուի
աւանդական մատուցող օրհնութիւն:
Կը հրապարակ Ամուսնիկի եւ շրջանի
Հասարակութիւնը յերկուս գոտիներու
տարբէր ճանդիպութեան: Սկիզբ մամբողջ-
ութեան մամբ 9-30, պատարագ 10-35ին:

Ս. ԳԵՐԻԳ ԵԿԵՂԵՑԻ

Սէն Լուի Ս. Գերիգ եկեղեցւոյ Թաղա-
կան Ուրուարդ կը ծանոցանէ թէ եւեկ
կեղեցւոյ անուանուցի, Բեման առիթով պի-
տի կատարուի մատարողները Կերակի,
Սեպտ. 29:

Կը պատարագէ ու կը թարգմէ
ԾԱՆԱՆ ԲԷՆՔ ՏԵՏԵՆԻԱՆ

ՍԻՄՈՆ՝ Ս. ՅԱՎՈՐ

Լիւնի Հայ Սահակական եկեղեցւոյ
Ազգ. Միութեան վարչութիւնը կը ծանոց-
անէ թէ յաւանդուց Կերակի, Սեպտ. 29
Ս. Յաւոր եկեղեցւոյ մէջ պիտի մա-
տուցանի պատարագ: Յաւարտ պատար-
գի պիտի կատարուի ճոցեկանդանեան
մասնաւոր պաշտօն Կերակի զոհերու հո-
գիներու փրկութեան համար:
Սկիզբ պատարագի առաւօտ մամբ 10ին

ՄԱՏԱՐԱԳՐԵՆՈՒԹԻՒՆ ԳՈՄՈՒՆ ՄԵՋ

Այս Կերակի, Սեպտ. 29, Ս. Գրիգոր
Լուսաւորի եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ու-
նենայ ճանդիպար պատարագ եւ մա-
տարողներին, նախամեծնութեամբ
Հայ Մարիկի Տան Տեղեկանք Օժանդակ
Միութեան եւ Հոգեւորութեամբ եկե-
ղեցւոյ Թաղ. Ուրուարդին:

Ուսէշ ունեցող Հասարակները կըր-
նան երկարատեւ եկեղեցւոյ կեց արժեք
մամբ 10-11-30 եւ 16-30-18-30 արժանա-
ղիկ տարւոյ համար իրենց նուէրները:

ԿՈՉ

ԱՆՈՒՅԻՄԻ ՆԱԽՈՒՅԻՄ

Մատարողներ չորս տարի առաջ շնոր-
հի քանի մը անձներ աւանդներու,
ծնունդ կ'ունենէ Արտաքանի մէջ Հայ Մա-
րիկի Տան Կերակիները եւ սեւա-
կանաւոր կը գտնուի կարգաւ մը, որ
կը գտնուի հայկական եկեղեցւոյ մը մէջ -
9, ինչ որ Մարիկի, Արտաքան:

Դժբերեալներ, զանազան պատճառնե-
րով պարզ կարելի չէր եղած այդ հոգեկ
փայտ արժանաւորել կեղծով բարձրանել
այն չէնք, որ կարեւորագոյն ապիւրիւն
եւ կեղեցւոյն զանազան մեր Հայ մա-
րիկի եւ մասնաւորապէս մեր Հայ եր-
աւարտութեան տարիք:

Այժմ ձեռնադրութեամբ կը յայտարարեն
թէ Արտաքանի Մարիկի Տան վարչու-
թիւնը, 1974 Յունիս 10ի արտաքարգ Ժո-
ղովին հասանութեամբ մատարողէ մայր
չեմը կատարուցի: Յատարակիր ար-
դէն իսկ պատարագ, յանձնաւոր մ վայ
չեմը Մարիկի ծանոցանդանութեան եւ
մամբներուն: Հետաքարգ մենք, այս
պարտութիւն Համաւոր պատարակներ, կը
կ'ընեն Արտաքանի Հայութեան, որպէս
զի թե ու թիւրքան կանոնի մեր այս
յանդուրդն ձեռնադրել, մինչեւ իրական
նայտուցն այն չէնք, որ լսելի ըլլայ մեր
Մեծամեծները ցայտարարեն զորանք:

ԱՆՈՒՅԻՄԻ ՀԱՅ ՄԱՏԱՐԱԳՐԻ ՏԱՆ
ՎԱՐՈՒՅԻՄԻ

ԴԱՆՔԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՎԻՃԻՆ ՄԵՋ

Հ. Յ. Դանքապետեան Հիմնադրու-
թեան Տնօր. տարեկարգի տնտեսաւարտ-
ութեան տեղի պիտի ունենայ Կերակի, Հոկ-
տեմբեր 20ին, նախամեծնութեամբ ԱՅԻ
կամբարէն:

ՎԱՆԱՆՍԻ ՄԵՋ

Հոկտեմբեր 19ին, Եարաթ իրիւն:

ԼԻՈՆԻ ՄԵՋ

Նախամեծնութեամբ Հ. Յ. Դ. Վա-
րադեան կամբարէն եւ մասնաւորութեամբ
Լիւնի եւ Ս. Մարիկի Նոր Սերունդի խում-
բներուն, տեղի կ'ունենայ Եարաթ Հոկ-
տեմբեր 20ին, երեկոյան, Սկիզբ արժեք մէջ:

Հ. Յ. Դ.

Փարիզի Հ. Յ. Դ. Շրջ. կամբարէն ընդ-
ժողովի կը հրապարակ Եարաթ եւ շրջանի
բոլոր բնիկները Ուրուարդ, Հոկտ. 4, մա-
մբ 20-30ին, Փարիզի Հայ Մարիկի Տանը:
Պարտաւորել իրիւրութիւն:

ՓԱՐԻԶ՝ «Ս. ԹԵՆԵՐԵՆ» Խումբի
ժողովը այս Ուրուարդ, Սեպտ. 27, երե-
կոյան մամբ 8-30ին, Մարիկի Տանը:

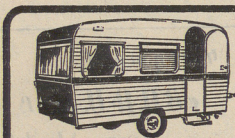
ԼԻՈՆ՝ Հ. Յ. Դ. Վարադեան կամբ-
արէն բնիկներուն ընդ. ժողովի կը հրա-
պարակ Լիւնի եւ Ս. Մարիկի բնիկները,
Ուրուարդ Սեպտ. 27 մամբ 20-30ին, առա-
ւորական Հասարակութիւն:

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

32, Ռիւ ալ Թրիվիլ, Փարիզ 9րդ:

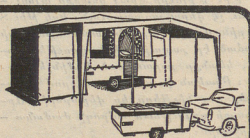
Անուշադմաւոր խանութը կը հաղորդէ
իր յաւանդութեան թէ վերջնապէս փակ-
ուած է, կարելիութիւն լոյսնալով այլուս
փուրը զորանք:

Passez vos vacances en caravanes plantées ou rigides

Un bohème rigide 310 • 360 • 395 • 485 • 525
Cinq modèles standards, 10 versions. L'équipement de chaque
vous donnera par le nombre des accessoires et les solutions
raisonnables que nous avons donné en problème confort. Ce
sont vraiment des caravanes pour caravanciers difficiles.
LES VACANCES C'EST

la bohème
super thomlac
THOMASIAN Frères
NEUF - OCCASION - ACCESSOIRES - POSE D'ATTACHAGES

Un bohème planté • MAXI • MINI • PRIMA
Trois versions plantées, livrables par les plus "petites
cylindriques". Leur usage est celui d'une caravane rigide
(dormir par exemple isolé, table, tout converti en polyester).
L'après, un vaste accès ouvert par deux grandes chambres
adjacentes.

UNE MARQUE DE
RECONNAISSANCE EUROPEENNE
Carrefour de l'Éléphant PALAISAU
N.20 Saint-Germain-Lès-ARPAJON
T.928.03.08
T.490.17.79

« Ե Ա Ր Ա Զ »

ԸՆԴՈՒՅԻՄ ԱԶԳԵՐՈՒ

ՍԱԿԱԿԻՆ

Մամբար	100 ֆր.
Նոցեմանգիտ	40 ֆր.
Մասնաւորութիւն	20 ֆր.
Թոյնան ծաղիկապակի	20 ֆր.
Հարաւոր, Երանտուր	40 ֆր.
Միման	40 ֆր.
Կը փնտաւի	20 ֆր.
Կնդարի	30 ֆր.

Այս դիւնը մէկ անգամ հրաւոր-
ութեան եւ փոքրական մատուցող աղ-
բերու համար են, շարքը է:

Կանխիկ վճարումը պարտաւորել է:
Անհատական եւ այլ աղբիւր
զանաւոր պարտաւորութեան համար,
միման թերթի վարչութեան:

ԿԱՍԻ ՈՒՆԵՆԱՆ

Կապույտ Ուսէշ Պատնի մասնաւորի
պարահանողի՝ Նոյնի բնի:

Կապույտ Ուսէշ Սեւերան մասնաւորի
տարեկան պարահանողը Հոկտեմբեր 13ին
Սալ տէ Ֆեր տը Սեւրան:

Աղբատարման տարեկան պարահան-
ողի ժողով Ե. չեմ արժանանում մէջ,
Հոկտեմբեր 27ին մամբ 16ին 24:

Կապույտ Ուսէշ Լիւնի մասնաւորի տա-
րեկան պարահանողը Հոկտեմբեր 13ին
Սալ տէ Ֆեր տը Սեւրան:

Imprimé sur les Presses
DU JOURNAL «HARATCH»
83, rue d'Hauteville 75010 Paris

LES VENDREDIS DE LA QUINTRA

le Vendredi 27 Septembre à 21 h

L'ÂGE D'OR DE LA MUSIQUE BAROQUE

L'ENSEMBLE INSTRUMENTAL QUATRA

solistes

ROUBINA SAIDKHANIAN
HERATCH MANOUKIAN

premier violon de l'orchestre de la NIRT de Téhéran

MUSÉE GUIMET 6 PLACE D'ÉNA PARIS 16

PLACES NON NUMÉROTÉES OUVERTURE DES PORTES A 20 H 30

ԵՆԱԿԻՒ Ս. Գ. ԼՈՒՍԱՆՈՒՐԻՉ
Այս Կերակի պատարագ կը մատուցուի
Ենակի եկեղեցին:

ԻՆԻ ՄԱՅ ՄԵՋԱՆԻՍԻ ՏՈՒՆ
ԳԲԱՐԱՆԻՐ ԲԱՅ Հ. Եարաթ օրեք
մամբ 16-19 եւ Կերակի օրեք՝ մամբ
10-12:

ՅՈՒՆԱՆԵՏԻՐ
ԿԱՊՈՅ ՈՒՍԻՒ Լուսնի վարչութիւնը
կը հրապարակ Երեկոյանները ժողովի
որ տեղի կ'ունենայ Սեպտ. 27 Ուրուարդ
կէտրէ եւ մամբ 2ին, Անարանեան ա-
ւիւրի մէջ (Ռիւ Պոֆֆէ): Բոլորին
ներկայութիւնը պարտաւորել է: Կար-
նոր օրակարգ:

ԿԱՊՈՅ ՈՒՍԻՒ Լուսնի մասնաւորի
վարչութիւնը ընդ. ժողովի կը հրապարակ
իր բոլոր պարահանողները Հոկտեմբեր, 26
Սեպտ. մամբ 15ին, Ազգ. Տան արժեք
մէջ՝ 295 Թիւ Պաշար: Բոլորին ներկա-
յութիւնը անհրաժեշտ է:

ՎԵՐԱՄՈՒՆ
Կապույտ Ուսէշ Պատնի մամբար զար-
տարակ արժանաւորութիւնները պիտի
են, մամբ օր մամբ 9ին 12 եւ 16ին 18,
քանի Եարաթ եւ Կերակի օրեք: Եարա-
թանքները կը սկսին Զորեւարթի Սեպ-
տեմբեր 25ին, առաւելութեամբ Պ. Ար-
աւոր Ուրուարդին: Երեկոյանները կը ին-
քորի իրենց զանաւորներ շրջիկ մայրիկ
ըզոյս ուսումնէ:

ՏԵՄԻՆԻ ՄԵՋ
Կապ. Ուսէշ զարգող կը վերաբարձի
Զորեւարթի, Հոկտ. 2, կէտրէ եւ մա-
մբ 14ին եւ Եարաթ օրեք, նոր մամբ-
նուն, Հայ Մարիկի Տան տարեկան
վարչ:

Մնացեալները կը խնդրուի մամբ
արժանաւորել իրենց զանաւորներ:

ԵՆԱԿԻՒ
Ենակի ճակատի զարգող արժանա-
ւորութիւնները տեղեկութիւն կամ հոգ-
արտաւորութեան անդամներու մաս կը կա-
տարուին: Եարաթանքները վերահան են
արդէն:

ՍԵՆ ԼՈՒԻ Ս. ԳԵՐԻԳ եկեղեցւոյ Օժա-
րակ Տեղեկանք Միութեան մամբար զա-
րգող կը վերաբարձի Զորեւարթի Հոկտ.
2, առաւելութեամբ ճոցերու հոգի-
Տան արժեք. Տեղեկութիւն:
Մնացեալները կը խնդրուի առաւելորդ
իրենց զանաւորները, շրջիկ մայրիկ
նորեք մայրիկ ըզոյս ուսումնէ:

Արժանաւորները եւ կը վերաբարձի
Կապույտ Ուսէշ Փարիզի մասնաւորի Հա-
յկերի զարգողները:
Դասաւարտութիւնները տեղի կ'ունենան
Հոկտ. 2ին սկսած մամբ Զորեւարթի
կէտրէ վարչութեամբ 3-5 Մարիկի Տան
յաւանդ պարահանողները մէջ՝ 17 Թիւ Պաշ-
ար: Մնացեալներ, մի զրեք մեր զանաւոր
իրենց մայրիկ ըզոյս ուսումնէ:

ՍԵՆ ԺԵՆՈՒՄ
Ս. Սաւան - Մարտիկի եկեղեցւոյ 2. Բ.
Լ. Միութեան Հոգեւորաւորութեան Ազգ. եր-
թոյն զարգող կը վերաբարձի Հոկտ. 2,
Զորեւարթի կէտրէ եւ կը զուտարակ
պարահանող նորեք վարչութիւն Տեղեկ. Սեյ
կամբարէն:
Կը խնդրուի մնացեալներ, որ առաւ ի-
րենց պարիկները արժանաւորել մամբ եր-
թոյն եկեղեցւոյն բարձրագոյն եւ միւս օրեք
Գ. Տեղ-Միութեան եւ կամ Գ. Կար-
պետեան բնակարանը:

Լիւիւսիւս Պոնիօրի վարչապետը, միեւնոյն ատեն Արտաքին նախարար Փարիզի մէջ տեսակցեցաւ Հանրապետ թեան Նախագահին եւ Նախարարապետին :

ՄԵԴԱՅԻՄԱՐԻ
ԱՆՈՒՄԱՆ ՄԱՆՈՎԱԴԱՐՈՒՄԵՐ

ԹՈՎՄԱ ՄԵԾՈՓԵՑԻ

(1376 - 1446/48)

— 0 —

Մեծոփեցի ծնած է Բաղնիքումն աղապի Աբեհոփիմ զիւրբ յաճախէր և Աբեհէլ Մեծոփայ վանքը, ապա Սուրբաբար անապատ զարդերնը, յետոյ Ռասան և Տաթևի ճամբարները՝ աշակերտելով Գրիգոր Տաթևացիին, որն առաջած է վարդապետական տասնանի։ 1441ին Մեծոփայ վանքի վանապետ դարձած է։

Մեծոփեցի մօտ 50 տարի զբաղած է ուսուցչութեամբ՝ քանի որ զարդերն ու բնական լաւագույն, Մեծոփայ վանքի զարդը, որուն զեկապետը եղած է երկուսը տարեկան։ Ան նկատուած է իր ժամանակաշրջանի ամենէն ճշտուած մանկավարժն ու ուսուցիչը, որ շատ լաւ ծանօթ էր եղած զգրութեան արվեստին։ Իր երկարամ — կայ ու բնականորէն դարձունելական բնութեցի պատրաստութիւն և 24 բնորէն դասգիրքներ, գրքերն, քաղաքացիներ, 204 աւելի նկարներ, զանազան, ճարտարական գործերն, անոր զարդերնը աւարտուած են 7 վարդապետ, 160 արեւելի և քաղաքացի ապ գործերն, որոնց մասին իշխանապետներն չեն։

Մեծոփեցի կողմը մը աշխուժութիւններ ունի, դաստիարակ, որոնց շարքին նաեւ Յօղորդայ խնամատիրական անձնավոր տղայք ուսմանն աշխարհաբան։ Սակայն տնտեսաբար, որովհետեւ վերածախուած քարեկոնիւստ ձեւով արտադրութեան և աւելի հին ժամանակաշրջանի մէջ երբեք արդէն չարքայաւոր աշխարհաբան, ուրեմն, մեզք Մեծոփեցիի դաստիարակը շատ առաջ ալ ունեցած էր այդպէս։

Ապա՝ Զոր. Անտանի Հայոց անձնաւորները շարքերն մէջ դրուածներն խօսքեր արժանապատիւ է Թ. Մեծոփեցիին ճարտարը — զրական դարձունելական մասին, ալ դրած է թիւնոփոխուած անձնաւորները զրական դրանք ըն ճարտարը այն ձեւով, որ նա իր աշակերտ Յովհանն Արեւելեանը արտադրել է աւելի բարձր Վերապետ. ձեւովը Կապուցի բնութեան իր քաղաքի վրայ, 1411-48 թուական։ Տարածապետական մէջ դրած է, թէ, վերջինիս ձեւաւորել է — Փն. զարդերը և շատ լաւ ինքնարժանական վարժարաններն ու աշխատութիւն է, որ պատրիկ և բնութե թէ՛ Հոնիանիկն և թէ Մարտաբարդն ։

Արեւիկ զորոնդապետ և զերստիան — կան և քաղաքական քաղաքական տե-

ղեկութիւնները։ Չնայելիքն մէջ տեղ դրած են նաեւ եօթը լեռնի արդերն (յաւաղան, ստորեկն, լաւանիքն, վրա-գիւրն, աղտուրն, զգարեկն և ուս-րարեկն) և եօթը լեռնաւոր, բարձր և Տաթևիքն ստորեկով, ապա՛նք Նաւեղիքն (յաւաղան, ստորեկն, վրաղեկն, գործ-կերէն, արարեկն, բարեկն և թրք-րէն)։ Զոր. Անտանի տաղոյ մէջ ամենէն արժեքաւոր ճամբարն է զորոնքի բնա-դիրը, որ միայն է քիւրս հին զրաւա — յուկանի մէջ և աղտուրնի արդերն, որ կարուստ է և, շատ յաճախ, անոր մետաղական ըլլալը կապումի ենթադր — կուած է։

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀԱՄԵՆԵՑԻ
(մահաւ 1497)

Յովհաննէս Համենցի տարական և միջնակարգ կրթութիւնը առաջած է Տաւ-կական զարդերն. մէջ։ Յնապատկի յա-նական քաղաքացիի կրթութիւնն առաջած է, որովհետք Տարածապետի իր գիտելիք — ներք։ Մանկավարժական — ուսուցչական աշխատանք կատարած է երբեքին Սե-ւաճ լեռնի զիւսար վանքին քարճա-դուն զարդերն մէջ, ապա՝ Կապուց (Կա-րվա) քարճադուն ուսումնարանը, որ անոր զեկապետութեան քով կատարելով ճամբարայտ էր եղած է։

Համենցի պատրաստութիւն և մանկավար-ժական բնութիւնը աշխատութիւններ, ուրեք, երեք, դաստիարակ, օգտաւոր — ծուած են Տաւկական ուսումնարաններու մէջ։

Անոր զեկապետութեամբ Կապուցի Հա — մարտաբանի մէջ գտնուածուած են լե-լուրներ, փիլիսոփայութիւն, տնտեսա-տնութիւն, տնտեսագիտութիւն, բնա — գիտութիւն, երբ — երաժշտութիւն, նկար-չութիւն, գրչութեան արվեստ, զերա — զարդան և ալ ներքին։

Համենցի ո՛ր միայն գիտական գէշը եղած է, այլեւ ճշտուած դաստիար, ուսու-չական։ Անոր ձեւաւորը եղած է ուսու-չական, զիւրեղանիկ կեանակերպով, մտաւոր, ճարտարիկ մեղով։

Անոր մօտ ուսանողն կան են Հա — յաւանքին բարձր նաճանքներն, նոյնիսկ զրաք երկրորդն (կան են նոյնիսկ Սե-ւաղան)։ Անոր անունը այնպէս տա — րանշուած է, որ անոր դաստիարակութիւն — ներք լեռնի, ինքն աշակերտելու, իր մօտ կատարելապետութեան կան են շատ ան-հոնու գէշերը՝ վարժարաններն, ուսու — ցիւններ, քաղաքիւն, կապուց։

Կապուց ճամբարայտը, շնորհիւ Համ-ենցիին, դրածան է Հայոց թիւնարանին լաւագոյն զարդերն է միայն. անկախաւ այլ զգործը կարելի է ճարելիկ վերջին կատարելով թիւնարանին ճամբարայտը։ Համենցիի մահէն ետք Կապուցի ճամբարայտը կործանուած է իր փայլը և զար-ժած տնտեսական զարդը։

Յ. ՍՄՐՈՆԵԱՆ

ՀՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

— 0 —

(Գ. և վերջին մաս)

Հեղինակի գործերն են Հայաստանի մէջ կար 204 աւելի մեծ ու փոքր քաղաք, ուր զարդացած էին արհեստները, անու-սաւոր ճարտարի իր բարձր ընտելութեան-րով Գաւորը արդ առաջ այս դարձըրնա-նքին զարդերով մեքի ճառած զաւոր և ներկեցին տեղեկութիւններ ծայր տնո-սին զէշէ ինչ, ձգտալով Թիւրքս ստով պէշը է քաղաքներ, որ Նիւնիական զարժար-չանքի մեծ մասնաւորներն Հայաստանի նկատած են Նիւնիական յաւաքի որդ-անի ուրու մնացած կամ, լաւագոյն պա-րապալին՝ այդ քաղաքներն ինքնան Տո-րիկանի կան. մնացած երկրի մը։ Անոնց տեսակէտով Հայաստան յաճա — Հեղին-նական — ճամբարայտ քաղաքներն ին-նէն փշարեցին, ստացած է միայն։ Սա-կայն Գաւորի, Արաւիկ, Արաւաշի, Արա-ւիկ, միայն Դուրի, Օշակի, Զուրի, Նուրի — տային Հայաստանի մէջ և այլուր կա — տորուցող պիւտաներուն շնորհիւ յաւա — ներարեւած քաղաքներն և արդէն յաւա-կան առաւ թիւ ներքալաւորի ճարտար-կան նիւթերի կապած են ձգել, թէ ճաշ փոքրուցող ո՛ր միայն ճարտար — կից, այլեւ մասնակից է եղած յաճա — Հեղինակին կուսած և միջնակարգի եր-կարաքից առաջած քաղաքներն ինքնան։ Այսմ ընդունուած է քաշէ, թէ Հայաստան Նիւնիական զեկապետ ունեցող անկախ — մանկիցի կարեւոր օգնականն մէջը ե-ղած է մէջը է, որ այդ մանկիցի իւ-րացեղները տնտեսաբար ճարտարա-ւ — թեան վերահսկող և քաղաքացիներն ե-ղած են, իսկ ճաշ զիւրախարհը, թիւնի-ն. ձեւով օգտակող այդ ճարտիկ, շարու-նական և զարդացի իր նիւտուցը մա-կարելի դարուար աւանդելով։ Այսու — Հանդերձ, Սալայ և Երուսաղիմ աճաճ — նապոյտին ընտել ճաշ փոքրուցող ճիւ-նականին մէջ Սալայ զաւորի ըլլալով Հանդերձ՝ Հեղինակին զարժարեցին պիւտի ճարտարակից եղած է Միջնակար-կանան առաջին արհեստան ձեւովը — ինչ, իրաւորուած է արեւ, իր իսկ մա-կարելի ստով երկրորդ դիմ էր, երկ — րորը ճարտարի մը, որ դարձաւ առաջ-կող ճարտար կարեւոր ու միայն ապա-րի նաեւ յետագայ զարդերն, ի ճարտի, նոր պարմանքով և նոր մեղով։

Ուրուորն անկախի ետք իր կապա-տարով յարմար Հայ փոքրուցող ճիւ-նականի իր անկախ պիւտանի զարու-նելով, անուսաւոր Ք. Ս. Յրդ զարու-նելով և զիր օգտակարելու կարեւոր-ութիւնը։ Մէկ կողմ ձգելով խոյն իր-նիկ այն ճարք, թէ հին անցելով Հա-

յիւր նշանակութիւնը ունեցած են թէ ոչ, ճառատաւ գիտեցող, որ Հայերը օգտաւոր-նական այն ճարքը, նոյնիսկ նաեւ յա-նական պիւտի։ Կերկին 20-25 տարեկ — րան գտնուած են ճաշ թաղաքները, որոնք ճարտար արժանաւորութիւններ ինքն ճիւ-նարարական և զաւանուածքը — զաւա-փարական լոյնակալութեանը։ Կապու-Հայաստան թիւնարայտ յաճա — Հեղին-կան տնտեսագիտութեան հետ։ 1967ին Արաւաշի մէջ գտնուած են լաւանիքի երկու արժանաւորութիւններ, որոնք մէ-կը ձգած է ճամբարի կայքը Տարածա-116ին, թէ ճաշ միւրա՝ ճամբարի իրաւոր մը արժանաւորութիւն է։ Աւաղաքի կան ար-մանի է այն պարագայ, որ Հայաստան մէջ գտնուած յաճաքն և արժեքից բարձր արժանաւորութիւնները ձգած են ճաշ թաղաքները, իսկ լաւանիքներն ոչ մէկը Հայերն ձգած են. լաւանիք տնտեսը չին օգտակարութեան Հայաստանի մէջ։

Միջնակարգի յաւաքաներն. Տա-կականներն պիւտաներն ճիւնարայտ և ճաշ ինքնարարութիւնը։ Սալայի երկարա-տեւ և արդիւնաւոր պիւտաներով։ Սալ-այի Օրբիկ, որ Սալայի մէջ իր Սալայ մէջ, 1936ին ձգած է Սալայի պիւտան-ները, որոնք իրեկան և նիւտակի կը-լով մասնակց և նաեւ փշերն տարեկ-րուն։ Սալայի պիւտաներն նաեւ արդի-նաւու եղած են Դուրիի պիւտաներն և Դու-րիի յարմար յաւաքաներն են Դու-րիի. զարդերն նշանաւոր ճարտարա-ւ — տակն յաւաքաններ, արհեստանքներ, զարք, փայտ, մնացող պատրաստած պիւտաներ, տարքեր երկրորդն, զամ-ներ և ալ նիւթեր։ Դուրիի պիւտանե-րն արժեք իր կապուց կար եղած է ճա-րական նեղ ճիւնարակներն անձնակն և առաջած է ընդհանուր ճարտարակ նշանակութիւն։ Միջնակարգի քաղա-քներն Լուրի և ալ պիւտանը կայ է։

Միջնակարգի քաղաքի մեծ ճարքի-րան, ճարտարական ուսումնարաններն-ներն, տնտեսալ զարման են նաեւ տնտեսականի զրեւիկ, ինչպէս նաեւ փա-քը ու փանտիկ անտեսութիւն։ Միւրե-կը զին զան պիւտաներ կատարած են Նիւնիականի մօտ զանազալ Հայաստ — ըրելով մէջ, իսկ վանքերն պիւտիկ նե-թալիստիկ կայ է Կաճանակովը։ Սա-լայի մօտ Երուսաղիմի պէշը է քա-ղաքի նաեւ միջնակարգի զեկապետ յա-րկերը։ ճարտարապետները մաւաղն ա-րժանաւոր իր կատարել միջնակարգի յա-րարիկ և կրթական, յաւաքաններն ուսումնարաններն մարքին մէջ։ Եր-բեմն այդ աշխատանքներն արեւիկ մասնակց պիւտաներ իր կատարելի կամ իր մարքերն յաւաքաններն։

Մեծ ճարտարաները կը տարուին մէ-կնայարական ինքնար արժանաւորութիւն

ՎԵՐՅԵՂՈՒՄՆԵՐ

ՄԵՐ ԳԻՒՂԸ, ԻՆԻՍՏԻՒՏ

— 0 —

Գիւրն արհեստները, երկարա, իր մէջը ծնած աւելի ճարտար զարդերն իր շարունակի կան. Երաւմ կուսած վալոր, ուր իր փշեր երկարա, իր զա-նաւոր ապրիւմ իր արեւելեան շարունակ, Արեւմուտը գիւրնի պատուհանն է, ու-րուն տան ճարտար և երկարա։

Տարածապետ և զեկան մայրամասն վալորիկի վրայ շինուած է Բնիկանի պատական նշանաւոր կամուրջը, եր-կարտի նեղ մասին վրայով։

Կամուրջն է որ կը միացին զիւրը իր զաւանդերն, արարեւոր, պարզեղանու-ն և արտաւարչութեւ. կամուրջով իր կապուին ճամբարներն մայր ճամբարն-ը, կարածանքի կանգնելով, գիւր Սե-ւալի կրթաւոր քաղաքը, որպէս նաեւ — Հանդիւն։

Կամուրջին կապուածուած իր շինու-թեամբ ոչ միայն Հնարարական է, ալ

և ճարտարապետական նշանակել է փա-տուցել, կապուած մեղով։ Երկու կողմերու Նիւթերը բնական ապտաններն որոնք վրայ ձգուած են զերանքներ։

Կարածանքը ճարտ. նաեւ, տեղեկ — ներ միւր կանցիլին թաւանուած է Կամու-րջը երկուն և լայն երեք չէ փայլ։ Եր-կարա իր յորքի շաւ անցած և իր բար-ձրագոյն ճիւնակ կամուրջին անցումաւ, առանց կարեւոր, խորանի կամուրջ, մեկն երկուստայն ճաշայ զարդերն, թիւն և ճառատան փականքներով որուն քանակները երկու փայլ էր կան. զիւ-րեր իր փակուին դանքը զիւրին զիւ-րին, որուն ճամբար մասնաւոր զեկապետ մը ունի, ընտանած զիւրացիներն, ու-նեղանով երկու պարտաւորի յալուի — թիւններ, զաւանդիկ և փայտակալու — թիւն։

Գիւրն արհեստան կամուր իր քարճա-ւոր միջնակար քարճը ապտան մը, կապէ կուսած, որտ աստարտ, երկուն կերկերն Բնիկանի 15 քալի քալուի. Հնարարական կար Ռաւաղա կուսած 15-20 տարեկն քաղաքած թուր զիւր մը, անձաւ և մեկուսացած։ Այս զիւր էր որ մեծաւոր շարքեր դիւրի դառնար զիւրացիներն։

Բնիկանի ընդամաստած ըլլալով բնա-կան զիւրով անձաւի քարճութիւններէ, կերկերէ, և պաշտպանուած երկարաւ, իր շարքի քաղաքներն և զիւրերն մէջ

տնտեան ճամբար ունի։ Իսկ Տէրիկի Բիւրանը, երեք չէին կրցած յարակիկ և տարբ գիւր զիւրացիներն իրայ։

×

Բացի քանի որ ազգային ուսուցիչ, իր յարակի տուն ճար գրեթէ։ Տնտեք շինուած էին անդրուրն շատ և լայն թաք պատերով, մեծ ու լայն օղաւու — Հանդերձ, ապակեով և փեղեղեղ։ Բնիկանի մեղանքները ճառած և արդի զեկապետով մասնական, անձանքներն յաւաքի տնտեսական, պատերը ձեր-մալ, մասնաւոր ճարտար ձեւաւոր, ու-րոր և աւանդ։

Տանիքները կամուրջով չէին մասնիւս-տալ մասնաւոր ճարտ. յարք։

Տանիքի կամուրջան և իր կարակա — ներով և զարդերով։ Մեծաւոր տնտեք ունի արհեստարար զարդեր կարական, ճարական, կոմիսանի, կապուց։

Նաեւանքի վերաբերուած անձներն ան-րաւորովն պարճեմ էին, պարմանք մեծ կամ փոքր նոր էին և զարդարուած և-գրեղանով։

Գիւրն փեղեղան կար Ս. Հրեշտակա — պետ կերկերին, երեք խորանակով։ շար-պիւտեր կայ կապուած, յիւրաւ և քաղաքով քաղաքով շինուած։ Ըստ ա-ւանդութեան 18րդ դարուն ճարտար փոքր մաստաւ մը եղած է և փեղան —

րաւոր և քաղաքական զեկան Ս-միւրաներն կողմ։

Ս. Առաւուսամայ կերկերն. կամու-րջն մօտ, ճարտարապետ տնտես, եր-կարտի կերկեր, փոքր և սրուն մէկ քա-րանով կերկերն մը, զարպէն և ան-թաւալ կապուց, շինուած Փերեան Արեւմուտը կողմէ 1840ին, ուր արարուր Բնիկանի կը կատարակէին միայն Առաւուսամային և Կապուցայտին։

Իսկ զիւրացիները նաեւ կերկերին ապ-րելու Պոլսի պաշտպանական ճարտար — տնտեսարաններ, որոնք ճամբար կային մօ — նաւար ապրեկներ։ Սուրբ Երեք Մեղանի կերկերին շինուած էր զարդերներն մօտ, և Կիւրակի կերկերն, որոնք և ար-ման, կապուածուած Զանգիլիկան Սե-րալին կողմէ։ Տարին մէկ անգամ դասա-րար իր մասնաւորներ, ուսուցարան — թիւնով, մասաղ և կէս որուն ճաշ մեծ ճարտարապետութեամբ, խալանիքի որ մըն իր զիւրացիներ ճամբար։

ԹԱՂԱՅՈՒ ՄԵՐԱՏՈՐԻԱՆ

(Տար. — 2)

ԱՐԿԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

— 0 —

Արքի ընկերությունը ճիշդ հակադասում է ամսական ընկերությանը, որ կր լավագույնի էր բնորոշում...

Արքի ընկերությունը ճարտարապետականացած անտեսական հիմնարկներ է...

ները հասարակության և գանձերի Գիշարով (հասարակ) հրատարակելու համար...

Հայաստանի մէջ կատարուող պիտու է ներքին արդիւնները...

Բ. ԱՌԱՅԵԼՆԻՆ

որ քրիստոնեականութեամբ կը ստանայ ընտանի համարներով...

Ամերիկացի տեսաբան Ժորժ Մարթինը «Ներկայիս Տեսութիւն և Պաշտպանութիւն» (1963) գրքում...

Ա) Համաշխարհային, յատուկ և երազային արժէքներու գերկոչութիւնները:

Բ) Ընդհանրական ընկերութեան մէջ գոյութիւն ունեցող գիտելիքները...

Գ) Արեւմտեան յառաջդիմող դասը - թիւն մը, որ ինքնին կը անտարածուի...

Դ) «Հայաստանի մէջ» արտադրող գիտելիքային գոյութիւն մը, որ հիմնաւորապէս արժեքներով ընկերութեան մէջ...

Ե) Գերակայութիւնը «ընկերակցութեան» մէջ, որոնք ունեն գործունէութեան մասնագիտական ընթացի...

Զ) Կանոնադրականութեամբ զբաղւող թիւն մը, որ ինքնին կը անտարածուի...

Հետադարձ, արդի ընկերութիւնը և տնտեսական ընկերութիւնը կրտսէր տարրերն են...

Այսինքն, արդի ընկերութեան անտնտեսական կարելի է հետազոտել արդի մարդուն և անտնտեսական մարդուն հակադրութեամբ...

սիրութիւններ կատարելէ ետք, կը հաստատեն:

Ընկերութեամբ մը առաջի կամ մտադրաբար իրազեկուած արդիականութիւններ կարելի է հետազոտել...

Այլ կը նշանակէ նաեւ, թէ արդի մարդը հիմնական գիտելիքներով և ստիճաններով ունի իր ընթացիական հանդէպը...

Իմացական մակարդակի վրայ, արդի մարդը կը յատկանշուի գիտելիքներով...

Իմացական, կրթական, քաղաքական, ընկերային և անտնտեսական կարողութիւնները...

ՎԱՐԱՐԱՐԱՆԸ

ԹԵՐԵՐԸ ԼԱՅՆԵՐՍԵՐԸ

ԺԱՂՈՂԱՅԱՆՈՒ ՊԱՐԵՐՈՒՆ ԴՈՒՍՈՒՄԱՆԱՆԻ ԾԵՂԱՆԱԾԱՅԵՐՍԵՐԸ

— 0 —

Հայաստանի մէջ տարիներէ ի վեր լուրջ մտադրութեան տարաբար դարձած է մայր - տանի պարիսրը...

«Հայաստանի երկրորդ մեծ յայտագիրը ցայտ ատուած է, թէ անտնտեսական ստեղծութեան ընթացքին...

Գիտելիքները, որոնք իրենց հիմնական պարիսրը կը ձևաւորեն...

«Մի կողմէ արդի ընկերութեան և անտնտեսական կարողութեան պարիսրը...

Իմ մտածողութեան ընթացքին: Ճշմարտութիւնը, որ իմ մտածողութեան ընթացքին...

ՊՈՒՄՄ ՁԻՅԻՏ

— Եւ շատ կը փոխուի, որ այսպէս փետուր շատ կարճատեւ ըլլաւ: — Ինչու համար: — Ե՛րբ աղիւնը տեսնէր համաժայ կ'ըլլար ինձի հետ: — Ինչու, կ'ընդ մահէն ետք ամուսնացար ինչի՞նչ հետ: — Երկու գրգռած շուններու համար:

«ՅԱՄԱՅԻՆ ԹԵՐԵՐԸ» (73)

ԻՆՉՊԷՍ ԳՈՂՏԱՆ ՑԱՆԵՐՈՒՆ ԹԱԳԸ

ԳՈՒՆԻ ՃԵ՛

ՈՒՐԵՆ ԷՆՈՒԳԻՐ ՄԵՐ ԵՒ ԽՈՍՏՈՂԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐ

Այն ատեն ինչու, աշխատանքային դուրս կ'ընէր վերը, կ'երթար ինչու Շուտօֆին...

— Բանի որ ընկերութեան ընթացքին մը պիտի հաղորդէր իրեն իրապաշտօն անմիջապէս պիտի ընդունէ ձեռք: Ձեռք կ'առայէ:

— Ձեռքի մօտի կ'ընծի, Լիան Միտի, կ'ընծի Պ. Եոնֆէ, կ'ընծի Նալա կը ինքնաշարժ իրեն: Ինչպէս ի՞նչ ըսէ լուրջ կը դառնայ:

— Ուղիղապէս արձանի յուրան ու այնքան գրգռուած է որ ինչպէսքն անկարող կը գտնուի հետաքրքիր կարգաւոր:

— Այս հետաքրքիր զէ՛ւ առաջ աստղայ, կ'ընծի այսպէս ձայնով:

Եւ նախապէս ընթացքին կը կարգուի:

Գ. Եոնֆէ: Եւ ինչպէս կը գրգռուի արդի ընթացքին, կը հարցնէ:

— Ինչու կը նշանակէ, կը հարցնէ: — Այս հետաքրքիր արժեքներուն կ'ընծի ինչու է: որ մօտի տեղեկութիւններ տուա: ցարական կարողութեան մասին, կը որոնց շնորհիւ գիտականքը բերի

Փոքի կ'ընթերցէ: Թերեւս կը իշխէ որ ամուսնացնէ նամակը ամուսնացնէ, եւ անտարադիր երկուող էր զրիկի իրեն, որով շնորհակալութիւն կը յայտարարէ իր կ'ընթերցէ որ նոր տեղեկութիւններ տար եւ տեղեկութեան պարզապէս իր հետաքրքիր ինքն:

Գ. Եոնֆէ: Եւ անտնտեսական շարժում կը իշխէ:

— Սակայն ի՞նչ է այս ընթերցում ի մասամբ:

— Երկուող Լուստովի վրայ է եւ կ'ընթերցէ ի վերջերս, անկարող տնտեսական կարողութեան ինչու է:

Գ. Եոնֆէ: Եւ անտնտեսական հետաքրքիր կ'ընթերցէ կարգաւոր: Ճշմարտութիւնը, որով ինչու է:

— Լուստովի ընթացքին, կ'ընծի Պ. Եոնֆէ և կ'ընթերցէ: Ինչու կ'ընթերցէ այս բարձր:

(Շար.)

ՓՈՒՄՈՆԵՐԱՆ

ՀԱՅԵՆԱԳԻՏ

Տեղ եւ Տիկին Խորեո Փապիական եւ
գաւազները հոգեհանգիստեան պաշտօն կա-
տարի կատարել իրենց եղբոր եւ հորեղբոր՝
ԱՆԵՏԻՍ ՓԱՓԱՆՅԱՆԻ
մահուան ջառագանջին առթիւ, այս Կի-
րակի Սեպտ. 29, Փարիզի Ս. Յովհ.
Սկրպիւն եկեղեցին:
Ի գիտութեան ողբացեալին յիշատակը
յարգողներուն:

×

Պետրոս Արեւան, Լուիզ եւ Ռոպերտ Ա-
րեւան հոգեհանգիստեան պաշտօն կա-
տարի կատարել իրենց կնոջ եւ մոր՝
ԵՒԳԵՆԻԱ ԱՐԵՎԱՆԻ
եւ իրենց զաւկին ու թոռնիկին՝
ՎԵՆԱՄԱ ԱՐԵՎԱՆԻ
յիշատակին, այս Կիրակի, Սեպտեմբեր 29
Փարիզի Ս. Յովհ. Սկրպիւն եկեղեցին:
Ի գիտութեան ողբացեալներուն յիշա-
տակը յարգողներուն:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԿԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳ

ԱՌՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Սեպտ. 29, Կիրակի եւ, Վարդապ. Ս.
Քալի տանին առթիւ, Առնոլֆի համա-
նուն եկեղեցւոյ մէջ պատարագ կը մա-
տուցանէ եւ կը բարոյն
ԳԻՒՏ ԵՊՍ. ՆԱԳԱՅԵՆԱՆ
Յաւառ պատարագի կը կատարուի
առնալական մատուցի օրհնութիւն:
Սկիւր մանկուցութեան ժամը 9-30ին,
պատարագ 10-45ին:

Ս. ԳԻՐԳԻ ԵԿԵՂԵՑԻ

Սէն Լուի Ս. Գրգոր եկեղեցւոյ Թաղա-
կան Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ եկե-
ղեցւոյ անուանակոչութեան առիթով պի-
տի կատարուի մատարոհները Կիրակի,
Սեպտ. 29:

Կը պատարագէ ու կը բարոյն
ՇԱՀԱՆ ՔԱՆՅ ՏԵՔԵՆԱՆ

ԼԻՈՆ — Ս. ՅԱՐՈՐ

Լիոնի Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ
Ազգ. Միութեան վարչութիւնը կը ծանու-
ցանէ թէ յառաջիկայ Կիրակի, Սեպտ. 29
Ս. Յարոբ եկեղեցւոյ մէջ պիտի մա-
տուցուի պատարագ: Յաւառ պատարա-
գի պիտի կատարուի հոգեհանգիստեան
մատուցող պաշտօն Կիւրոսի զանեան Հո-
գիներու փրկութեան համար:

Սկիւր պատարագի առաւօտ ժամը 10ին

ՅՈՒՇԱՅԵՐ

ԿԱՊՅՏ ԽԱՅԻ Վալանի վարչութիւնը
կը հաւաքուի իր ընկերակիցները ժողովի,
որ տեղի կ'ունենայ Սեպտ. 27 Ուրբաթ
կէսօրէ կողմ ժամը 2ին, Աստղանի ա-
ղիւմդին մէջ (Խիւ Պոսթիէ): Բարոյն
ներկայութիւնը պարտաւորել է: Կարեւ-
որ օրակարգ:

×

ԿԱՊՅՏ ԽԱՅԻ Լիոնի մասնաճեղին
վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հաւաքուի
իր բոլոր անդամները Զեփորայի, 26
Սեպտ. ժամը 15ին, Ազգ. Տան սրահին
մէջ՝ 205 Խիւ Պոստիէ: Պաշտօնը ներկա
յիշութիւնը անհրաժեշտ է:

ԼՈՅՍ ԵՆԱՄԻ

Histoire de l'ARMÉNIE

des origines à 1071

par René GROUSSET

DE L'ACADEMIE FRANÇAISE

Prix 49 Fr. 40, frais d'envoi 3 Fr.

Երկար առեկ է վեր պատահած այս գրքին նոր տպագրութեան ասպարեաններուն
համար այժմէն ղրկել:

LIBRAIRIE ORIENTALE H. SAMUELIAN

51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris (6e)

C. C. P. 1278-35 Paris Télég. : 326-88-65

Տրամադրելի է միշտ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐԴԱՂՋԱԿԱՆ ՊԱՏԱՌԻՈՒԹԻՆԸ, հեղինակ
H. PASDERMADJIAN
HISTOIRE DE L'ARMÉNIE,
3e édition, Relié, 36 Fr. Avec frais d'envoi 39 Fr.

ՀԱՅ ՄԱՍԻՆԻՆ ԶԱՐԿԱՆՈՒ ՄԱՍԻՆԻՆ Գ. ՀԱՅ ՄԱՍԻՆԻՆ ԶԱՐԿԱՆՈՒ ՄԱՍԻՆԻՆ Գ. ՀԱՅ ՄԱՍԻՆԻՆ ԶԱՐԿԱՆՈՒ ՄԱՍԻՆԻՆ Գ.

IN
VI
TA
TI
ON

LES VENDREDIS DE LA QUATRA

le Vendredi 27 Septembre à 21 h

L'AGE D'OR DE LA MUSIQUE BAROQUE

L'ENSEMBLE INSTRUMENTAL QUATRA

solistes

ROUBINA SAIDKHANIAN
HERATCH MANOUKIAN
premier violon de l'Orchestre de la NIRT de Téhéran

MUSÉE GUIMET 6 PLACE D'ÉNA PARIS 16 PLACES NON NUMÉROTÉES OUVERTURE DES PORTES A 20 H 30

ՀԱՅ ՄԱՍԻՆԻՆ ԶԱՐԿԱՆՈՒ ՄԱՍԻՆԻՆ Գ. ՀԱՅ ՄԱՍԻՆԻՆ ԶԱՐԿԱՆՈՒ ՄԱՍԻՆԻՆ Գ. ՀԱՅ ՄԱՍԻՆԻՆ ԶԱՐԿԱՆՈՒ ՄԱՍԻՆԻՆ Գ.

ՆՈՒԷՐ

Տեղ եւ Տիկին Գամբը Գարամանեան 50
Փր. կը նուիրեն Կապույտ Ուռնին, Նոյնի
Մատթէոսեանի մահուան ջառագանջին
առթիւ: (Մատանդ ճատաճէն):

ՇԱԽԻԼԻ Ս. Գ. ԼՈՒՍԱՌՈՒԴՅ

Այս Կիրակի պատարագ կը մատուցուի
Շախիլի եկեղեցին:

ԻՍԻԻ ՀԱՅ ՄԵՍԱԿՈՅԻ ՏՈՒՆ

ԳԻՐԱՒԱՐԱՆԸ լոյս է Շարաթ օրերը
ժամը 16-19 եւ Կիրակի օրերը՝ ժամը
10-12:

ՄԱՍԱՂՈՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ ՊՈՄՐԵՆ ՄԷՋ

Այս Կիրակի, Սեպտ. 29, Ս. Գրգոր
Լուսաւորելի եկեղեցւոյ մէջ տեղի կ'ու-
նենայ Հանգիստաւոր պատարագ եւ մա-
տուցանելութիւն, Նախահանգութեամբ
Հայ Մշակույթի Տան Տիկնոջ Օմանդակ
Միութեան եւ հովանաւորութեամբ եկե-
ղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին:

Ունեւ ռեզնոյ Հաւատացեալները կը
յան ներկայանալ եկեղեցւոյ կից սրահ
ժամը 10-11-30 եւ 16-30-18-30 արձանա-
գրել տալու համար իրենց նուէրները:

Imprimé sur les Presses

DU JOURNAL «HARATCH»

83, rue d'Hauteville 75010 Paris

LE VOYAGE EN GRECE

n'hésitez pas, adressez-vous à

Mayda BERBERIAN

6, Rue de l'Echelle, PARIS (1er)

Tél. : 260-30-20 et 260-67-34

de 9 h. à 19 h. tous les jours

spécialiste de voyages en Grèce, Orient, Moyen-Orient

(Liban, Egypte etc...)

Les voyages à partir de 595 F.

2ԵՐ ԴՆՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀՄԲՐ

Կիսեցէ՛ք ՄԱՅՍԱ ՊԵՐՊԵՐԻԱՆԻ

LE VOYAGE EN GRECE

Ամէ՛ն օր ժամը 9Է՛ 19

ձմարբողութիւնները դէպի Յունաստան, Արեւել, Եգիպտոս, Լիբանան
595 ֆր-էֆ ՍԱՍՍԱՆ

ՀՅՅԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԴԵՐԱՐԵՐԵՐ

ԼԻՍԷ ՔՈՆԾՈՐԵ

Երախտագրութեամբ
Կապույտ Խաչի Տրք. Վարչութեամբ
Կապույտ Գ. ՍԵՆՆԱՆ

Դարձեցողը կը սկսի Հոկտ. 2ին,
Չորեքշաբթի, ժամը 19է 21:

Պաշտի հաշիւին ընդդէմ թնոյթեան մա-
տուցողներուն համար պարտաւորուած է
համառօտ Զարգիւ մը, հաշիւին եւ Քրաւ-
սերին, Հայոց պատմութեան, Հայ գրա-
կանութեան եւ Հայաստանի աշխարհ -
գրութեան:

Արձանագրութեան համար ղրկել Հայ
Մշակույթի Տան ժամը 15է 19:

COURS DE LANGUE ARMENIENNE

AU LYCEE CONCORDAT

Les cours débutent le 2 Octobre, sous

la direction du Prof. G. MEHIAN.

Pour les inscriptions s'adresser :

17, Rue Bleue de 15 à 19 heures.

ԴԱՆԵՆԱԳՈՒԹԵԱՆ ՕՐԿ

ՎԵՆԵՆ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դանեանցութեան Հիմնադրու-
թեան Տեղը տարեկան տաճարաւոր-
ութիւն տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, Հոկ-
տեմբեր 20ին, Նախահանգութեամբ Ազգ.
կոմիտէի:

×

ՎԱՆԱՍԻ ՄԷՋ

Հոկտեմբեր 19ին, Շարաթ իրկույ:

×

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Նախահանգութեամբ Հ. Յ. Դ. Վա-
րդեանց կոմիտէի եւ մասնաճեղքաւոր
Լիոնի եւ Ս. Մարիի Նոր Սերապիւսի խո-
ւրդին, տեղի կ'ունենայ Շարաթ Հոկ-
տեմբ. երեկոյեան, Սկիւր սրահին մէջ:

Հ. Յ. Դ.

Փարիզի Հ. Յ. Դ. Շրթ. կոմիտէ ընդ:
ժողովի կը հաւաքուի Փարիզի եւ լիւնի
բոլոր ընկերները Ուրբաթ, Հոկտ. 4, ժա-
մը 20-30ին, Փարիզի Հայ Մշակույթի
Տանը: Պարտաւորել ներկայութիւն:

×

ՓԱՐՄԵՉ — ՎՍ. Քէշիւրեան կամը
ժողովը այս Ուրբաթ, Սեպտ. 27, կը
կոչան ժամը 8-30ին, Մշակույթի Տանը:

ԼԻՈՆ — Հ. Յ. Դ. Վարդեանցութեամբ
տեղի ընկերական ընդհ. ժողովի կը հա-
ւաքուի Լիւնի եւ Ս. Մարիի ընկերները,
Ուրբաթ Սեպտ. 27 ժամը 20-30ին, տաճար-
ական հաւաքանդին:

ՎԵՐԱՄՈՒՏ

ՈՒԹԻ ՄԷՋ

Կապույտ Խաչի զարգացը կը վերադառնի
Չորեքշաբթի, Հոկտ. 2ին, առաւօտեան
ժամը 9ին, Հայ Մշակույթի Տանը: Արա-
նապատեցիկները տեղայ վրայ նոյն պը:
Մտոյցները կը խնդրուի ժամ առաւ
արձանագրել իրենց զաւակները:

×

ՏԵՄԱՆԻ ՄԷՋ

Կապ. Խաչի զարգացը կը վերադառնի
Չորեքշաբթի, Հոկտ. 2, կէսօրէ կողմ ժա-
մը 14ին եւ Շարաթ օրերը, նոյն ժամե-
րուն, Հայ Մշակույթի Տան տաճարական
վարդ:

Մտոյցները կը խնդրուի ժամ առաւ
արձանագրել իրենց զաւակները:

×

ՇԱԽԻԼ

Շախիլի հայկական զարգացին արձանա-
գրութիւնները տեղայ վրայ կամ հոգա-
րարութեան անդամներու ժամ կը կա-
տարուին: Դարձեցողները վերահան
արգէն:

×

Սէն Լուի Ս. Գրգոր եկեղեցւոյ Օման-
դակ Տիկնոջ Միութեան միջոցով զար-
գացը կը վերադառնի Չորեքշաբթի Հոկտ.
2, առաւօտեան ժամը 9ին, Տաճարական
Տանին Քաչի. Տաճարին:

Մտոյցները կը խնդրուի առաւօտեան
իրենց զաւակները, չորքիւս համար գա-
նալ մայրենի լեզուն ուսուցնել:

×

Արձանագրութեան կողմ կը վերադառնի
Կապույտ Խաչի Փարիզի մասնաճեղքի հա-
լիկին զարգացողը:

Դասաւանդութիւնները տեղի կ'ունենան
Հոկտ. 2ին սկսած, առաւ. Չորեքշաբթի
Հոկտ. 2ին սկսած 3-5 Մշակույթի Տան
կէսօրէ վրայ ժամը 3-5 Մշակույթի Տան
Պաշտի զարգացը, մի զրկէք ձեր դասերին
իրենց մայրենի լեզուն սովորել:

×

ՍԵՆ ՔԵՆՈՒՍ

Ս. Սահակ — Միջոցը եկեղեցւոյ Հ. Բ.
Բ. Միութեան հովանաւորելով Ազգ. եկե-
ղեցւոյ զարգացը կը վերադառնի Հոկտ. 3,
Չորեքշաբթի կէսօրէ կողմ կը կատարուի
գրաւորաբար նորիկ վարձուի Տիկնի Անի
կամէն:

Կը խնդրուի ծնողներէն, որ առաւ Լի-
ւնի պալիկները արձանագրել ամէն Կի-
րակի եկեղեցիին բանկարը եւ միւս օրերը
Գ. ՏԵՐ-Միլեանին եւ կամ Գ. Կարա -
պետեան ընկալաւորը:

ՈՒՐԱԹ
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
27
VENDREDI
27 SEPTEMBRE
1974

LE NUMERO 1 F.
2015 ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 13-122

HARATCH

LE SEUL QUOTIDIEN ARMÉNIEN EN EUROPE OCCIDENTALE

Directrice : ARPIK MISSAKIAN

83, RUE D'HAUTEVILLE, 75010 PARIS

— Tél. : 770-86-60 — Fondé en 1925
C. C. P. Paris 15069-82 R. C. Seine 57 A 2731

ԲԱՍՄԱՆՈՐԴԱԳՐԱԲՈՒԹԻՒՆ
Ձրվում Տար. 170 ֆր. Վկայանայ 90 ֆր.
Արտատպում Տար. 200 ֆր. Հատը 1 ֆր.

Օ Ր Ա Թ Ե Ր Թ
ՀՈՐԱՆՈՐԴ ԵՄԱՊԵՐ ՄԻԱՎԵՐԱՆ
Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

50e ANNÉE — N° 13.122

ՕՐՈՒՆ ԽՕՔԸ

ԱՐՏԱԳԱՂԹԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

Ֆ. Խնկա տապան տանի
ազգային աղետին

Մեզից դրան տղայուհի չաճած ունեթու
մանաթիկ, ի՞նչ քաջատուրության կամ
թաղաթիկ սուլ Հայաստանի հայաբնակ
շարքում հայրենիքին զուր գալու փա-
ղաթին ու արժանաբարության։

Հայրենասիրության իրենց յոճար կամ-
քի զայն Հայաստան։ Ստալինի շարա-
նալ քաղաքականության ընթացքում հայ-
րեն, առաջադեմները, արտեր ու բու-
նջ ցմբար քանկին, սովադին ու համ-
բերին։

Համախառնալի մահին (1953 Մարտ
5) ետք առկն տանից պայմաններ ստեղծ-
ուելան երկրին մէջ։ Որտեղ ազատութիւն
արտեւան մարդը։ Սերտացու կողմը
հայրենին ու սիրելիք միջին։ Զրտա-
նիկները ազատորեն կ'երթնան։ Շատ
քաղաքի արտադրողները է միայն, որ ար-
տաճարման խորհրդային Հիպոտեկայի
նուրբ արտադրողը կը մերժեն հայրե-
նիքի աշխույժ փառաբան զանգերը։

Մեզն առնելով այն անկախութիւն հայ
համայնքները, որտեղ ներգաղթի կա-
նաններուն հետ Հայաստան զայնին
մէջ մէջ յայտնող ու շուտով հիպոտեկա-
նուան, քանու ճիշդագործական քանկը,
որ զերազանքորեն հայրենասիրութիւն
էր, որ սիրելիք հայ զայնականներուն
բարձր ուղեղն զէպր հիպոտեկան։ Անոր
տեղան էին արանք տիրող վարչաձեւին
է, կանգնէ ոչ-հանգստաւէ պայմանին -
քան։

Առկն քան քաղաքը զար անցու վերջին
զանգերուն հայրենասիրութիւն ի մէջ։
Սերունք մը փոխադրու ինքզնիք ըն-
տաններուն մէջ։ Այդ ժամանակաշրջա-
նին Հայաստանի դիմադրող իտալականներ
խտարող հիպոտեկան ու մշակութի մար-
դուն մէջ։

Առկալ կատարուայ է՝ ամենին ինչ։
Արեւմտեան երկրներու փաղաքական-
ութան սկզբունքները բոլորողին չեն կը-
րարեցին տակաւին մեր հայրենիքին մէջ,
զոյն զերկը կը դնուին միակ կուսակ-
ցութեան մը Համահայկաբնակեան ձեռ-
քէ, վերջ կ'աշխատեցնուին ու հաջ-
ութեամբ Մոկուսայի Կոմկուսի կերպ-
նին է։ Պարբերաբար։

Սակայն եւ աշխույժ Ուրճարային Հա-
յաստան կը վայելէ անցանկալ ինքնապա-
րարեին։ Դարգանքին ցանկերով պատան
է հայրենիքը։ Մանկապարտեզներն ու ին-
տալեկաբաններին սեպակ միջինէ, ու ծա-
նակարն ու բարձրագոյն վարժարաններն
ու մասնաշխատանքային ուսումնական հիմ-
նարկները կ'աշխատեն։ Հարկեր հաշուարար
երկուս աշխույժները ուսում կը ստանան։

ՕՐՈՒՆ ԴԵՊԻԵՐԸ

ԻՆՆԵՐՈՒ ՊԱՌԱՎՏՈՒՄԸ ԿԸ ՇԵՇՏՈՒԻ

ԳԵՐՄԱՆԱՆ ԶԵՆԻՏՈՒՆԻՐ
ՀՈՐԱՆՈՐԴԱՅԻՆ ԳԵՐՄԱՆՈՒ ԵՄԱՊԵՐԱՆ

Ամառային թեյի ինտուրի Գերմանիոյ
գիւղեր այս հարցին տալին։ Արդարեւ,
ժաման է որ մեծ գիտաբանները կա-
րելի եղան որ համաձայնութիւն դո-
ւալանց Պրեմիէրի մէջ հողագործական գի-
ւերու յաւելան չորը։ Փրանսա չէր ու-
ղեր որ այդ յաւելումը Տ առ հարկերէ
պակաս ըլլայ մէջ։ Գերմանիա միշտն էր
տեղի չառ չորս առ հարկերէն անդին։
Ինքզնիք համաձայնութիւն զոյգանք էր
Տ առ հարկեր չորը կը երբ Գերմանիոյ
ներկայացուցիչը յայտնու էր թէ կ'ըն-

մը հայրենակիցներու ձգտումը հայրէ-
նիքին զուր գալու մասին։ Ետեւոր դոճ-
նին անուշալ դուրսէն, իրենց աղակա-
ներէն կամ քաղկեմաներէն ստացուած
չաղաղուն համակներէն՝ արտաճարմանի
կերպերէն մասին։ Անոնց պէտք է քաջա-
րել ու ներգաղթի իսկական պատկերը
արեւմտեան երկրներուն, ուր անտեսա-
կան տաղանքը, գրաններու անկումը,
սպորտային կինոսական տարրերուն գի-
ւերուն որ ըստ օրէական բարձրացումը,
գործադրութիւնը, բնականաւ հարկեր
գիտաբանութիւններն էն այլ պատճառ-
նին։ Ինքզնիք անտանի կը դարձնեն կեանքը։

Սովորաբար, շաղկապունեան վերջ
նուր, առաջին պայմանն է տարձնողով
Հայաստանի մեր այն հայրենակիցները,
որտեղ թեկնածու են արտադրողները։

Երկրորդ պայմանը, որ շատ ուրիշ աղ-
կերէն կ'ըլլայ, արտադրողներ զէմ Պիտու-
թեան կողմէ արտադրողներ հայրենիքն է։
Հայաստանի վարչակերպ իման օրէնքն էր
բուրժուական կանխիկներէն իման օրէնքն էր
հրապարակութիւնն ու խառն գործա-
դրութիւնը։ Բացառիկ է շատ յարգելի
պարագաներուն միայն արտանքի արտա-
դրողը։

Այն պայման, երբ հայրենիքի պատկան
մարքաները արտաճարմանն զէպր Հա-
յաստան հայրենակերպ կը կարծենա-
պին, տարեկան հինգ հազար ձողի ըն-
դրաներու քանակներով, տնտեսաբանի է
կը զաղարկու արտաք արտաճարման այս
այն հայ անտաններուն ու բնակարան-
քան, որտեղ կ'աղանք ընդմիջ զուր կ'ըլլի
Հայաստանին։

Անցնիցներ, որ հայրենիքին արտադր-
ողներուն շարքին կան մարդիկ, որ Եր-
պանք են իրենցին վերաբերման։ Կան
այլ, որ յարկին պատճառներ ունեն
Հայաստանին հեռախալ։ Բացառութիւն-
ներ են անոնք։

Հայաստանի պէտք է անի բնակչութեամբ
է, բարդաւոր մշակութիւն ու արտադր-
ականութիւն բարձրացումով։ Սոցիալի-
տական օրէնք։

զոյնի կը կատարարութեան վաւերացման
վերաբերութեամբ, կարծին այն էր
կան թէ ձեռնարկներէն դուրս խառն մը
է։ Պարզակցու սակարն թէ աղղին չէ
ու հարկ է նաեւ յանուան թէ Շմիթի
Գերմանիան Ապրանտին ու նոյնիսկ Պը-
րանտի Գերմանիան չէ։ Շմիթ գիտակ-
է թէ պատճառ չունի իտալականութիւնը բար-
նալ ինքնապալ անցանքի մեղքերէն հա-
մար Գերմանիան հարգանք է քաջ սուր-
իք պատճառ մը չէ որ միշտ ծարէ միա-
նորուն համար։ Արեւին Գերմանիա կ'ընէ
թէ պարտաւոր է ընդունալ Տ առ հարկե-
ր պայմանով որ... ու կը շարք կոյ-
մաներ զուր կը ընկերներ չեն կընար
ընդունել։ Այսպէս, Պրա արմաղիք է
ընդունալու Սկզբունքներն ճիշդագործ,
հարկաւոր յարջ վերաբերմանց կաթի
միջին մէջ, պայմանով որ այդ յաւել-
մը ինքսի տեղին գիւղերու յետադր
բանակցութեանց տան։ Դաւանալիքին
կատարարութիւնը կընար ընդունել Սեր-
ունքներ 20ի Ուրճարային որոշումը միայն
այն տանի կըր կը ձեռք ունենայ անգա-
լիներու զոհանցողին յայտարարու-
թիւնները ընդունալ. աղղային միջնորդը,
որտեղ զէմ են գաւազներն եւ կը ինքա-
նորին մրցակցութիւնը Հայաստանը
Շուրալէն ներս։ Անցին՝ իր համաձայ-
նագործութեան պիտի ունենայ բանակ-
ցութեան արդիւնքէն 1975-76ի զինքերու
հաշուին ու նաեւ հողագործական հասա-
րակաց զաղաքակառնութեան հաւելելով
արդիւնքէն։ Պրա կը խորի թէ բանակ-
ցութիւնները անհրաժեշտ են հարցերու
ամրոցութեան միայն։

Պարզ է որ ծանր տաղանք մըն է որ
կը ծնի։ Պիտից կարծին այն է թէ
այս անտանայինք մերժումը զուր զար-
քալանք ընդէլ ունի։ Հարուստը ծանր է
նաեւ Փրանսայի համար եւ միջաբար տի-
թէնի եւրոպական յոյսերուն։

ՏԱՐԱՆԱՆ ԵՐ ՀՈՐԵՐՈՎ

Հայաստանը Ուրճարը կը վերջին
նիստին որոշում է միայն 51 միլիա ֆր.
չաղաղելով 1975ին՝ քարիւղն զեն-
նա ծանար։ Կատարարութեան բանիքը
մեղք, թէ այս զուճարը 1973ին ներս
ծուսանալու տաղաբանեան քաղաքամարմ
10 առ հարկեր նուազում էր կը ներկա-
յանքէ։ Ենթ քարիւղի գինը նոր յաւելու
տեղի ունենայ։ Փրանսայի ներմուծող
պիտի նուազէ նոյն Համեմատութեամբ։
Կատարարութիւնը վաւերացուցած է օրե-
նագրէ մը, որ կապ ունի եկեղանու
իտալականութեան հետ. կատարարութիւնը
հրամանարով կընայ, անհրաժեշտ պա-
րագային, ուսմանիւր քանակներն են -
թիւրքի։ Հրամանարով մը ընդգրկա-
նուր են աշխատանքներու ընդունալու
ստակաբանք չափն է 20 տարեկան։ Կա-
նախարի կը քանակներ իման հաստատու-
թիւ։ Միւս կողմէ, սակայն, պայմանա-
գրութեան մէկին տեղի տալով, պայման էր
որ անմահութիւն ֆիւրէլ, Նաթիւլին կը կը-
ղղանալ արտադրողներին իմանութեան
նուր։ Կատարարութիւնը իմանութեան
նուր կը ինքնապալ կողմ կը ընդունալու
չորը թմուրին պիտի կատարուի։

Ինքանք ետք, հարկադրութեան նա-
խադրել, որ ճաշ փար դրան կը նախա-
քարիւղը, յայտարարած էր թեան մը մասն
էր, զմարքէ անումը չընդէլ հիմունք
միայնութիւն իմայ, վերջացած է։ Երկրոր
տանն ուսմանիւր սուղ է հարգաբան
պիտի ըլլայ։ Կատարարութիւնը կ'ընէ
այնք փառաճարման ունենան։ Ենթիւ
մը մեծ է, քան է միջաբար, կըր չէ ար-
միւր կը իսկական միջնորդներն իմայ
կը գերը լինի կը խորայ այն յայտարե-
նէն, որ կ'աղղին։

ԵՐԵՎԱՆ ↔ ՓԵՐՏԻՉ ՀԵՌԱՅԵՐԳ

ԵՐԵՎԱՆ (Արեւմտեան, Սկզբ. 16-19)

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՆ ՕՐԲԵՆԻՆԱՆ
ՊԱՐԳԵՆԻՍՏՐՈՒՄ

Հայ երաժշտութեան արտանոր զար-
գացման մասնագետ մեծ ծառայութիւն
ներսն համար երաժշտալէն Կոստանդին
Օրբինան արմատացած է ժողովրդական
արտադր իրունքին։ Ան 15 տարի է որ
գիկադարն է Հայաստանի հարկ պիտական
նուազանքովն է։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ ՀՈՐԵՐԸ

Քանի որ օրէ Հայաստանի կը դնուին
Սկզբունք զաղաքական ծանօթ զէմքերն
Տոն Արեւմտի Գարիւղին եւ օրղին Տոն
Նուան Գարիւղին։ Հիւրերը ընդունուած
է Մշակույթի նախարար Ռուբէն Պար-
սամանի կողմէ, այցելած են Բերա-
կանի առաջադիւարներն եւ Հայաստանի
տեսարանի վայրերը։ Էնթանքի մէջ ա-
նորը հանդիպում էր ունենած են Վաղ-
ղէն Ա. Կ. հետ։ Վարչապիտիւր թղթակցի
հետ կը ունենայ զրոյցի թղթակցի Տոն
Արեւմտի քան։ Է. Հայաստանի այցելիք
իմին համար շատ հաւաքաբաններն էր։
Կ'ընդմէ ինչ որ մը Հանրապետութիւնը
զուրի յաղաղութիւններուն հասած է արե-
ւտեաններն, գիտութեան եւ մշակութի
զարգացումը արտանոր միջին։ Առաջադա-
րէն պէտք է ընդունել չին աղղային ա-
ւադարութիւններուն. հմուտ զաղաքաբան
գիտութեան, մշակութի, հարգաբանութե-
անութեան ժամանակակից նուազանքներու
հետ։

Քանի մը օրով

ԹՈՒՐԿԻՅՈՒ Պաշտպանութեան նախա-
քարը (Փարիզի նախկին դեսպան) յա-
յաստանը, թէ անտանիցին գիտաբանին
օտանաբանութեան զաղաքանքով փոփոխու-
թեան պիտի չընթանալ Ուրաղային զա-
ղաքանաբանութիւնը կըրարուի նշանումը,
քանի որ, ըստ Հասան Ըլեքի, այդ զա-
ղաքանաբանութիւնը հիմունքում չէ անորա-
մարտանութեան կամ կատարարութեան
միայ, այլ արդիւնք է անդունում պար-
մանութիւն։ Միւս կողմէ, Ռուբէնի Պը-
տանքին նախադարս այ Արաւոտիլին մէջ
նշանակ տուաւ, թէ Արաւոտիլի նախադար-
կիւրները քանակներն չէ։ Արաւոտիլի նա-
խադարը կ'անցնալ, որ յոյն կառավա-
րութիւնն ու զառապարտը կ'ընտրի զա-
ղաքանքը։

Իրմանիւր վարչապետը Սուր զա-
նիքին հրամարարներ ներկայացուց։ Ընդ-
ընդմիջով կատարարութեան առաւելողները
վերջին շարքանքին արշաւանքներ կը տա-
նեն, որպէսզի կատարարութիւնը նա-
պալին։ Սուր չիմէ 22 անդունակներ չորը
հրամարած էին։ Սուր իրան ընդունալու-
թեան կ'ընթանալ զարմած էր երկրին մէջ
տիրող անտաղայ վիճակին, տարրուտ
քարանձաքն արդեւթան, զուրի արտադրանք
եւ այլ պատճառներով։

ԵՐԵՎԱՆԻ նախադարս, որ վերջին 17
ամիսներուն կը ձեռնէր կերպարանալ
կը զարգաւորի անտաղայ, փոր - փոր-
ընդմիջով կատարարութեան առաւելողները
վերջին շարքանքին արշաւանքներ կը տա-
նեն, որպէսզի կատարարութիւնը նա-
պալին։ Սուր չիմէ 22 անդունակներ չորը
հրամարած էին։ Սուր իրան ընդունալու-
թեան կ'ընթանալ զարմած էր երկրին մէջ
տիրող անտաղայ վիճակին, տարրուտ
քարանձաքն արդեւթան, զուրի արտադրանք
եւ այլ պատճառներով։

pour passer en douceur
du noir à la couleur...

TÉLÉVISEUR
sonolor
couleur

Finition "grand constructeur"

AGENT
OFFICIEL : **TÉLÉ-ROBIN** **KALDJIAN**
5, rue Charles-Robin 75010 Paris 208 82 13

ԱՐՈՒԵՍԻ ՇԱՄԱՅ ՀՐԱՉԳԱՆ ԱՊ

Հրադրանքի մէջ տեղի ունեցած է Հայկական Արուեստի չարաթի, որուն մասնակցած են կարգ մը խումբեր եւ մենամարտներ, ինչպէս՝ հետափոխութեան ձառնասիրտը Հաղորդողներու ղումբի կազմին, «Արամ Մեծահիլի»-ան, որովորդական գործիքներու խումբի, «Արդեհի» եւ «Զարան» ծաղի ժամոյթնի:

JACQUES CHELELEKIAN
VOYAGES WASTEELS

ՀՐԱՆՏ - ՄԱՄՈՒԷԼ

ԵՐԲ ԵՏ ԿԸ ՆՇՈՒՆԻԿ...
(ԱՅՏԳԵՐ ՈՒ ԱՆՁԵՐ)

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ՎԵՐԱԶԱՐԹՈՒՄԸ
11-14-Դ ԴԱՐԵՐՈՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՄԱՐԿԱՍԻ
ԿՐՈՂԱՆՆԵՐ ՈՒ ԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐԸ

Պատմական և ընթերցական վառու՝
կեն անկախ՝ որոշող սնդարդարմանը
սկսողներ՝ մեր նախորդ ճանաչողները՝
Յովհաննես Մարկասը նաեւ հրեական
և գիտական մարգարե պատկանող կողմ
մը գիտեցողով հարձակուելով բացմանդրանի
հաստատման կը վարկէ ու համարուի:

1) Հնաւ յաղագր Բանաւնդարեան ու
Բանաւնային ու գլխոյն մացին: Առաւել
ու եկեղեցւոյ ճառարութեան ուղղութեւն խոս-
տակարն էր, որով կը պարզէ քահանայան
կան հրաման զանձնութեանը, հետեւորդ
նաեւ նախորդականութեան այն ծառայու-
թեանը՝ որուն յանձնարու էր լայն կեղե-
ցականութեան:

2) Ենթադրեան ի Ս. Գրիգոր Լուսա-
նորիչ: Լուսանորիչ անձին, որոնք ու
ստացելութեան նախորդող ներգրգողան
էր, Ս. Գրիգոր հարաւորակ ընտանող
ձանդուր կամ վարդապետութեան կարգին
անկէն տպարարէ, ընդունանորին հա-
ղորդական ու խորհրատաւ արտայայտու-
թեաններէ մին:

3) Անորագրեան՝ 22 աղօթքներու հա-
մարդութեան մը:

4) Վառն մասանց պատուոյն ու պա-
կեցաւ ընդունելութեանն ու Վառն խոս-
տու առ ուսումնասիրութեանն մտնելովով
յայտին երկրորդականութիւնը՝ որոնք
տառնին կը պարզէ պատկերացումը՝
կան շարժումը պատմանորին, իսկ երե-
րորդը՝ խառնարկեան կը զանաւորուի:
Յովհ. Մարկասից զգէն կը պատկեր-
անն նաեւ հայ. եկեղեցւոյ անկէն քրիս-
տոս շարժականութեան Վառն մասնոցը՝ ա-
ռնողով մանկէ վնասուելով ընտանողութեան
թիւնը՝ նախորդող Վեղանդանց զաւա-
նայնայնութեան, ինչպէս նաեւ կարգ մը երե-
րորդականութեան նախորդող Մանն խորհրդի,
Մաննի, Մարտիրոս, Տրդատ Ներսիս եւ Վե-
նիկոյ երեքն: Այս վերջիններս զգրա-
ւորաւ չեն հասած մեղք:

Եկեղեցական գրականութեան արեւ-
շուտ այս հաստակները ներդրականն ու-
րէն, ձանդուր, աղբիւրներն ու վրայա-
գրութեաններէն անկէն՝ Մարկասի կը
վերադարձին կարեւոր թուով այլ գրու-
թեաններ ալ, միջոյն խառնարկեան
կամ հոգեւորական ընտանողութեանը: Սա-

կայն հայ ընտանողութեանը կատարմի
կենտրոնիկ անոնց պատկանելութեանը,
որովհետեւ ընտանողութեանը անհարաւոր
կը գտնէ պատկեր ընտանողութեան ունի
ու զգական յատկանիւններուն:

×

Գիտական մտքի կը մեծութիւնը որ-
տայնաւորութեան կը գտնէ ստանդարտի
ստանդարտական ու մասնաւոր ուսուց-
կան ընտել ունեցող կարեւոր աշխատա-
սիրութեան հրաւիրութեան մէջ՝ որոնց զմով կը ա-
նունը կը կապուի հայոց ստանդին թուա-
րան՝ տեղեկագրու Մաննի Տերկապի
(Շրջ գար):

Իր գիտական նպատակը եղած է զար-
մանով այն շինութեանները՝ որոնք ըս-
տեղանքն էին հայ եկեղեցական տանն
ուրիշ շարժականութեան հետեւանողով՝ ար-
գիւրէ՝ հայ տոմարական գրութեան: Մինչ
տարին կը թաղանթան 365 օրեկն ու յա-
ւելանց մեկ ամիսէն, հայկական տա-
րին միւս կը հաշուէ 365 օր միայն: Ու
մինչ շարժական տարին մը տարին պար-
կ է ունենալ 366 օր (նաւանդ տարի)՝ հայ-
կական տարիները կը մասնին 365 օր,՝
որով՝ անձաւոր տարեկն կը թուանային
փոփոխութեանց կենտրոնիկէն:

Տոմարական այս անօրհանգիստիւնը
բարձրանալով, Յովհ. Մարկասը 1084
Թաւադարին հաստատեց տարեկն նաւանդ
տարեկն ու անձաւորացուց միւսին, կը օրերը
միւս շարժականութեան գրառագրութեան
հայկական տարեկն:

— «Այս քաղաք փառաբանի» գիտա-
ստան ու քաղաք տարեկն կարգեցը հա-
յոց, փոխանակ շարժականութեան ու անխա-
տանցովն. արար ու միարամուրիւն ամե-
նայն ազգայն տոմարի ընդ հայոց», կը
գրէ Գրիգոր Քանանկեանը՝ խառնով
Յովհ. Մարկասի տոմարագրութեան ու
նախորդական մեծարարէ աշխատարեւ-
թեան մասին:

Գտնէր թէ անունները միայն տաւան ըլ-
լաւու համար գիտական ընտել ունեցող
մասնաւորացի կը գտնուէին՝ կարեւոր է
իշխանակէ փառանքարան, «Արտանն
տաւարին, Վերանդարիւն տաւարին հայ-
կանայն», Վեղանք եղանակն ու ունե-
ցին, կը Բանաւնդարեան ամաց, Վեղա-
նքաց ամաց հայոց ու ունեցին. Վեղան
շարժման ու անտանդարեան երկրին, Վեղա-
նքաց անխնայար թուաց, «Անխնայի
լուսնայ մննդեան ու լուսնայ...», Եւսլի,
Եւսլի:

Տոմարագրութեան ու ուսուցական (մա-
թեմատիկ) մասնագիտութեան կը կարո-
տի որովհ զգալի լին. ուսումնասիրելու
գիտական այս աշխատանքութեանները
նախնայով որ անոր, թուրքն ալ, կ'արեւ-
շուտ տարաբան այն բարդ խնդիրներն
ունէն, որոնք կապուած ու լուսնայ լր-
ման, քառակ, տասնորդեց մոլորակը
լուր կողմ տարեկն անուններով կը լուս-
նանորին համարագրութեան ու թուա-
կանայն այլ հարցերէ:

Մաննի Տերկապիին հետ Յովհաննէս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԵՐԳՈՒՄԻՆԻ
ՊԱՅԳԱՐԸ
ԲՆԱԿԱՐԱՏՈՒԹԱՆ ԴԵՄ
Ի. ԿԱՐԻ
70 ԱՅԱՆ ԹՈՒՎԱՆՆԵՐԻՆ

(Բ. և վերջ)

Դարձակ նրան հրաւիրեցին ծննդիկ -
ման և զարմաւ կերտատարը աղջկեց
ցաջ զարմաւ ընթէ ընդունելութեանը
կրտսէ յարուածը ծննդակրկն ոչ միայն
որովհ աղիւն և համարակ յարուած, այլ
այլով թէ այս յարուած ինչ նշանակու-
թեան ունի գալիս սերունդները առաջ կը
ընեն ունեցած պատանդանաւութեան
տանանկիւնից՝ նրանք ոչ միայն գիտէին
Հայոց պատմութեան թուր շրջադարձն -
ուսմ հարցերը, այլև աշխուժեցին հե-
տեւում էին սպորտի նորութեաններին,
մինչև ինչ պատմւում, շարժան խաղաղ գի-
տական նկունային ու Բենեդիկտի
գործը:

Մեծ մասը արտասովորական կունակի,
ուսմ տարակրկն, կունայի և դանտ -
յան այլ լանդեր հարուած հաւանում -
նր ունիւն, իսկ Բարսեղը ու համարա-
պարէ նրանց մշտական յանգիստը, փա-
րկեր էին: Երկուստեցը լինէլ, թէ վեր-
ջին անգամ ինչ է Բարսեղը գիտէլ ու
մտաւեց: Նրա համար առ ոչ ինչ յարու-
ած ծննդակրկն էր, այլ արտասովոր հե-
մարակները պարզագոյն:

Եւ զարմացած նայում կը կոչէի ու-
նեցողներն և մտածում: Հեւ եւ յոյ -
ուսմ՝ երբ գիտէլ աղային զարդացած
մարդկանց գիտէլ, միջին զա իմ կողմից
միտածութեան չէ: 28՝ որ նրանք հարա-
րակած առկա լու գիտէլ այն, ինչի մա-
տին գրել էին: Ինչ կը մտածեն իմ մասին,
ինչպիսի՜նք ուսում...»:

Երկուստեցը լուսնային կը պատանդ
խորտակ զարմակ ներգրգողան ինդրը
Հնարարներին կը լուսնայ դուրս կուս
գործը:

Տանը նա երկար մտածեց կը անկեղ-
եցիկ մասին և որովհ:

«Քնար է դուր թաղարէ մայրամասի շի-
նարարութեանը, զուցէ արեւոյ պա-
կեցիկ...»:

Ինտեստակը կը հանդիսանայ թաղարիկ
այն գիտանակը, որ զարմած է մարդու-
կային և անթերադարձական կարգ
մը հարցերով, Բարսեղին կը դարձուն յա-
նունարած մարդկին ունեցողները, և
Արմաթի Բարսեղ մարդկին թաղարիկ
կը անտեղի՝ իրեն: Տանայնայնական
մտանքեան տեղ արտասովոր մարդ:

Մ. Թ.

կապ զարգացած շինարարներին հանդի-
սանէ:

Գնաց, գտաւ, գրեց, տպարարէ Բարսեղ
որը հետեւորի մաս նաեւ, որովհ առաջ
ստանդին քննարկեան հարկէն:

Հարուածը լուսնային, երկրորդան
ու զանց յարուածը ծննդակրկն էր, ուր
ինչ լուսն ու անաւ, վերջանալով յա-
տանաւորեց իրեն:

Տերկապիները շատ կարճ խառնի-
նրան որովհ հարուածները ինչին, որ փա-
տեղ համարագրութեանն ու երկուս-
տեղներն ու երկուստեցը լուսնային
լուսնային է հանդիս կունի, այս սերունդ
վերածննդ յարուածը: Վերածննդը Բենե-
դիկտ էր անտեղի մեծով, այնպիսի որով
գիտեցին ու բարդ տեղեկանքան -
թեմար, որ երկուստեցը շարք կը կու-
րակուում հետեւել նրանց մեծ ընթա-
րին, իսկ սերունդ լուսնային չէ հա-
կանում: Վերածննդը սերունդ նրանց,
որ Հնարարները որովհին, թէ ինչ
նշանակում կրեց շինարարութեանն և
գտն թերութեանները անորով Մարկասի
վերածննդ կը կրեցած ու թերութեանները
կրեցածն աշխատանքով կը լուսնային
կրեցածն զուսնային, ինչպիսի՜նք զու-
մարակները թուրքական նախորդները, թու-
րքական նախորդները՝ ընտելութեանը
զարման մարդկանց թուրքական, զար-
գացած մարդկանց թուրքական, զար-
գալի գիտականութեան թուրքական, զար-
գալի գիտականութեան թուրքական՝ չէ
հաղագրին յարարութեաններին թուրք-
ման, միջադարձին յարարութեաններին
թուրքական՝ Պատմութեաններին թուր-
ուսմութեանն ունեցածն, յարուած -
թեմար ունեցածն՝ պատկերով հա-
րաւորութեան ունեցածն...

— Մեք պատկերով յանդարտեցին
ենք, առ թէ ինչ է ստան մեկ յարուած
հեղինակը և եւ լուսնային համարագր-
ութեան ու յարուած երկուստեցը լու-
սնային, — կը կարգանային կը խառն-
արարութեան գիտարար ինչին կը ան-
թերակ լուսնային մէջ զուսնային
ուսնային:

Բարսեղ լուսնային սերունդները նա
յուսմ էին յարուածը հեղինակին, իսկ չէ
նախորդականութեան տարեկն Բարսեղին
աշխարհին լուսնային յոյ կը լինում:

Երկուստեցը լուսնային կը կրեցին
մեկուս ընտանողութեան:

Երբ մեր այս մարդկանց, այս նախ
ու զարուած հոգուս տեղ մարդկան, -
շինարարները կը ծնունդով մտածում է
ինչին հեղինակը, — գրում էր ստան
հաւանական և կուսարեւել կը կրեցին
եւ... Բենեդիկտեանն էր նրանց այս-
պէս վերածննդ, ինչու, չէ՛ որ նրան
թուրքական և թուրքական, կուսարեւել
համար, մեր երկուստեցը ու ծնունդով
համար...»:

Նա մի կեցող ուս գտաւ կը մէջ և ուրի
կանգնեց:

— Թանկագին ընկերներ, — մասնաւոր-
ով մայրով ստաց նա, — դուք շատ ինչ

ՎԵՐՅԻՇԵՐՈՒՆԵՐ

1895 — ԱՄԱՆԻՍԻ ՀԵՊԻՏԵՐ

— Օ —

Գիտը գրական համար կարեւոր չէր
երկարանք անդին և ոչ այլ Տարաբար -
ան իրա իրեն: Գիտը՝ մասնաւոր միայն
համարական տարեկն էր, որ ինչպէս թուրք,
անոր հայոց կարեւորագուստ գլուխ գուսնը
փառանք էին մեր կողմէ:

Գիտըն տակի հիւսիսին կը բարձրանար
կուսարը, որ շատ տակի բարձր գոյացող
ունէր քան Տարաբարը, ուրիշ կարեւոր
էր քարեն Տարաբարի կանակը, իսկ
գիտըն արեւմուտուց կը ցարկը աշուս -
րակէ եւս ըլլար թէ նաեւ կը կունած ուրիշ
այ հետաւորական կարեւոր կը գտնէ Տար-
աբարի արեւմուտին կողմը:

Գիտըն կարճ երկուստեցները, որոնք
ունէին թրքական և ուսումնական գիտե-
րան Տարաբարին, ի պէս ամեն գիտանք
կը մայրցիկին վառարարող անդերն և
կը շարժեցին անոնց գաղափարները ինչ
և խառնարաններ մէջ գիտը լուսնային:
Կուրս տասնորի կը երկուստեցը ալ
կարեւոր կը անդար ըլլան կերպով:

Գիտըն հիւսիսին արեւոյն կուսար
տա Բարսեղից էր: Համարանկեցու
գիտըն վրայ թաղարի փարձ ընէ:

Համարը կը գտնուէր գիտըն անդին,
բայց կապուածն և պարզեցնուած մէջ,
այնպէս որ անոր շատ հեղանակներ
ընտելում լուսնային մէջ մասնէ, իսկ
կուրս կը տարուէ Տարաբարին գիտը
ընտելութեան կողմէ, բայց անոր ալ շա-
նոջանքն յարուածնէ կուրս, ու կային
նրեկ խառնակի կուսարից գիտըն:

Գիտըն երբ գտնէր տուրքը, ինչ իրենց
անխնայութեան, իսկ լուսնային 15 րոպ,
որոնց գիտըններ իրենց հետ տարին ուս-
նանցով մասնանկեր:

Կուրս ամեն կողմէն ստանդանց
կը յարուածները, բայց Բարսեղիցը յա-
տանաւ էր: Համարանկեցու գիտըն մանկէ
իրեկունան մասին վերնախնայանքն նա -
հանդիսան: Գիտըն համարը կը կունէ
տարեկն բայց լիցքան արտ ունեցում:
Ստան ծագող թէ տեղի ունեցում, այլ
գիտըն թուրքն ստանդանցին թէ շինակ
գիտըն թուրքն ալ թուրքանած էին, ու
կը մտար մեր գիտըն կիսով պարզանք:
Որովհետեւ, Գիտըն ինքնապարզանք -
ինչին յարուածներ, գիտընով քառակն
եւ անխնայանք մը Գիտըններն միայն, որ-
պիսի պատուած Տերսեղի Բարսեղին
յարմարեան գիտըններ:

Միւս կողմէ, ընտելան որով կէտերու
վրայ, Տերսեղի Բարսեղին ալ կը տեղա-

ւորակէ և շուրջ 10-000-ը լուսնային մը
կը կարմր ու պարզանք:

Գիտըն ծրար ժողովը նախ խառն մա-
ղովի կը հարակէ քարեն երկուստեցը -
գուրկները:

Բարսեղին թէ պատկար, լուսնային գիտ-
եան լուսնային, լուսնային լուսնային կը
ընէր թուրքին վրայ: Բարսեղ ալ կը զգա
թէ Տերսեղի Բարսեղը իրենց հայոց
ուսմով պիտի լուսնային գիտըն: Անտեղի
կը կունէ խառն գիտընը ծրար ունե-
ցանքին ինչ, գիտըն գիտըն և հոս -
մարդկին գիտըն մանկէ ծրարէ:

Գիտընով զուսնային մը զգիտըն պիտի
մտար: Գիտըն այլևս կունէ նաեւ մը կը
կը մամ հետեւորութեան վրայ Փոշայի
գիտըն:

Պատուիրակութիւնը կը մեկնի պէկին
մաս. Անկէն պէկը լուսնային կը կունէ
կը կունէ պատկար, բայց պէկը շատ պարզ
կը կունէ կը լուսնային Բ. Բ. Բ. լուսնային
որովհ լուսնային Բ. Բ. Բ. լուսնային
գործ զուսնային պիտի պիտի, գիտըն Բ.
նեկը գիտընները պիտի խառնակ -
ուր և գիտըն ալ տակը պիտի ըլլայ:

Բարսեղը կուսար որ երկուստեցութիւնը
կը գիտընով լուսնային, իրենց հայոց
բային հետ, ծրարը և կը կունէ մասն

